

ОПШТИНА КОСЈЕРИЋ

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНског КОПА НА ЛОКАЛИТЕТУ „ТАВАНИ 2“ У ОПШТИНИ КОСЈЕРИЋ

Крагујевац, март 2023. године

НАРУЧИЛАЦ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	„PRO LOGISTIC” Д.О.О. 11 000 Београд (Чукарица) ул. Пожешка бр. 56-58, локал Л 7	
--	---	--

ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	ECOlogica URBO DOO Крагујевац Саве Ковачевића бр. 1	
ДИРЕКТОР	Евица Рајић директор	

РАДНИ ТИМ	Евица Рајић, дипл. еколог	
	Тијана Цветковић Миловановић, мастер еколог	
	Марија Бабић, мастер биолог-еколог	
	Марин Рајић, дипл. инж. електротехнике	
	Светлана Ђоковић, дипл. еколог	
	Сања Андрејић, мастер еколог	
	Звездана Новаковић, мастер инж. технологије	
	Невена Зубић, мастер хемичар	

Садржај:

УВОД	16
1.0. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНСКОГ КОПА НА ЛОКАЛИТЕТУ „ТАВАНИ 2“ У ОПШТИНИ КОСЈЕРИЋ	19
1.1. Правни и плански основ Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини КОСЈЕРИЋ	21
1.1.1. Приказ садржаја и циљева Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић	24
1.1.2. Постојећа и планирана намена површина	26
1.1.3. Хијерархијски однос са другим плановима – планска усклађеност	27
1.2. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ НА ПЛАНА	30
1.2.1. Природне карактеристике подручја	30
1.2.2. Приказ стања животне средине	36
1.3. ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ И ПЛАНИРАНОГ СТАЊА ИНФРАСТРУКТУРНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ	40
1.3.1. Саобраћајна инфраструктура	40
1.3.2. Комунална инфраструктура	41
1.3.3. Електроенергетска инфраструктура	41
1.3.4. Електронска комуникациона инфраструктура	42
1.4. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЗОНАМА ГДЕ ПОСТОЈИ МОГУЋНОСТ ДА БУДЕ ИЗЛОЖЕНА ЗНАЧАЈНИМ УТИЦАЈИМА ..	43
1.5. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНСКОГ КОПА НА ЛОКАЛИТЕТУ „ТАВАНИ 2“ У ОПШТИНИ КОСЈЕРИЋ	44
1.6. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНСКОГ КОПА НА ЛОКАЛИТЕТУ „ТАВАНИ 2“ У ОПШТИНИ КОСЈЕРИЋ	45
1.6.1. Приказ варијантног решења не усвајања Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић	46
1.6.2. Приказ варијантног решења усвајања и имплементације Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић	46
1.6.3. Приказ најповољнијег варијантног решења са аспекта заштите животне средине	47
1.7. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА НАДЛЕЖНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА, ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ПРЕДУЗЕЋИМА	49
2.0. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИНДИКАТОРИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	50
2.1. Општи циљеви СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	50
2.2. Посебни циљеви СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	51
2.3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА	52
3.0. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	55
3.1. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ПЛАНА	55
3.2. ЕКОЛОШКА ВАЛОРИЗАЦИЈА ПОДРУЧЈА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ ПОВРШИНСКОГ КОПА НА ЛОКАЛИТЕТУ „ТАВАНИ 2“ У ОПШТИНИ КОСЈЕРИЋ	56
3.3. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ, ОДНОСНО УВЕЋАВАЊЕ ПОЗИТИВНИХ УТИЦАЈА	58
3.4. НАЧИН ВРЕДНОВАЊА ЧИНИОЦА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, ОГРАНИЧАВАЊЕ И КОМПЕНЗАЦИЈУ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	63
3.4.1. Заштита ваздуха	63
3.4.2. Заштита земљишта	65
3.4.3. Заштита вода	67
3.4.4. Заштита шума	69
3.4.5. Заштита и унапређење природе, природних добара и предела	70
3.4.6. Заштита културних добара	72
3.4.7. Бука и вибрација	72
3.4.8. Нејонизујуће зрачење	73
3.4.10. Управљање отпадом	74
3.4.11. Мере заштите од удеса и удесних ситуација	76
3.4.12. Мере еколошке компензације	78
4.0. СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ	80
5.0. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)	81

5.1. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	83
5.2. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА.....	84
5.3. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	86
6.0. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	87
6.1. ПРИКАЗ ПРИМЕЊЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ.....	87
6.2. ТЕШКОЋЕ ПРИЛИКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	87
7.0. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА ЗА ИЗБОР ПРЕДЛОЖЕНОГ ПЛАНА	88
8.0. ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	89
9.0. ДРУГИ ПОДАЦИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА СТРАТЕШКУ ПРОЦЕНУ УТИЦАЈА.....	90

У складу са Чланом 10. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10) доносим

Р Е Ш Е Њ Е

о именовању мултидисциплинарног тима за израду Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

Вођа тима: Евица Рајић, дипл. еколог

Чланови тима: Тијана Цветковић Миловановић, мастер еколог
Марин Рајић, дипл. инж. Електротехнике
Марија Бабић, мастер биолог-еколог
Светлана Ђоковић, дипл.еколог
Сања Андрејић, мастер еколог
Звездана Новаковић, мастер инж. технологије
Невена Ивановић, мастер хемичар

Именовани су дужни да, при изради Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, поштују одредбе Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр.135/04 и 88/10), Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр.72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20 и 52/21), Закона о заштити животне средине („Сл.гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 (др. закон), 72/09 (др. закон), 43/11 (УС), 14/16, 76/18 и 95/18 (др. закон)), осталу секторску законску регулативу и подзаконске акте, у складу са Одлуком о изради Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 350-33/2021 од 01.03.2022. године („Сл. лист општина Косјерић“, бр. 26/22).

Крагујевац, октобар 2022. године

ECOlogica URBO DOO

Директор:
Евица Рајић

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Република Србија
Агенција за привредне регистре

Регистар Привредних субјеката

БД. 185524/2006

Дана, 22.11.2006 године
Београд

Агенција за привредне регистре, Регистратор који води Регистар привредних субјеката, на основу чл. 4 Закона о Агенцији за привредне регистре (Службени гласник РС 55/04) и члана 23. и 25. Закона о регистрацији привредних субјеката (Службени гласник РС 55/04, 61/05), решавајући по захтеву подносиоца регистрационе пријаве за регистрацију оснивања привредног субјекта, који је поднет од стране:

Име и презиме: Евица Рајић
ЈМБГ: 2610958787413
Адреса: Димитрија Туцовића 8/3, Крагујевац, Србија

доноси

РЕШЕЊЕ

Усваја се захтев подносиоца регистрационе пријаве, па се у Регистар привредних субјеката региструје оснивање привредног субјекта

**PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO
DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENVIĆA 2**

са следећим подацима:

Пуно пословно име: **PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU
ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENVIĆA 2**

Правна форма: Друштво са ограниченом одговорношћу

Седиште: Крагујевац

Опис делатности: PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU

Скраћено пословно име: **ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC**

Регистарски број/Матични број: 20222816

Претежна делатност: 74201 - ПРОСТОПНО ПЛАНИРАЊЕ

Привредни субјекат је регистрован за спољно трговински промет

Привредни субјекат је регистрован за услуге у спољнотрговинском промету

Подаци о капиталу

Уписани капитал

Новчани 500,00 EUR, у динарској противвредности.

Уплаћен-унет капитал

Новчани 250,00 EUR, 9.11.2006 године, у динарској противвредности.

Подаци о оснивачима:

Име и презиме: Евица Рајић

ЈМБГ: 2610958787413

Адреса: Димитрија Туцовића 8/3, Крагујевац, Србија

Уписани капитал

Новчани 500,00 EUR, у динарској противвредности.

Уплаћен-унет капитал

Новчани 250,00 EUR, 9.11.2006 године, у динарској противвредности.

Удео 100,00 %.

Подаци о директору:

Име и презиме: Евица Рајић

ЈМБГ: 2610958787413

Адреса: Димитрија Туцовића 8/3, Крагујевац, Србија

Подаци о заступницима:

Заступник

Име и презиме: Евица Рајић

ЈМБГ: 2610958787413

Функција у привредном субјекту: Директор

Овлашћења у промету

Овлашћења у унутрашњем промету неограничена

Овлашћења у спољнотрговинском промету неограничена

Накнаду у износу од 3.600,00 динара за регистрацију напред наведених података наплаћена је од подносиоца регистрационе пријаве.

Образложење

Подносилац регистрационе пријаве поднео је регистрациону пријаву за оснивање привредног субјекта

**PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO
DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENVIĆA 2**

Решавајући по захтеву подносиоца, обзиром да су испуњени законом предвиђени услови, решено је као у диспозитиву.

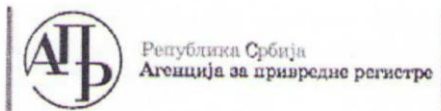
Висина накнаде за регистрацију одређена је у складу са члановима 2., 3. и 4. Уредбе о висини накнаде за регистрацију и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре (Службени гласник РС број 109/05)

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења може се изјавити жалба Министру надлежном за послове привреде у року од 8 дана од дана достављања решења, а преко Агенције за привредне регистре.

РЕГИСТРАТОР
Миладин Маглов

Регистар привредних субјеката
БД 47035/2021

5000188041265

Дана, 04.06.2021. године
Београд

Регистратор Регистра привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, на основу члана 15. став 1. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, бр. 99/2011, 83/2014, 31/2019), одлучујући о регистрационој пријави промене података код PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, матични број: 20222816, коју је поднео/ла:

Име и презиме: Евица Рајић

доноси

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ регистрациона пријава, па се у Регистар привредних субјеката региструје промена података код:

PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO
KRAGUJEVAC

Регистарски/матични број: 20222816

и то следећих промена:

Промена седишта привредног друштва:

Брише се:

Адреса: Саве Ковачевића 3/1, КРАГУЈЕВАЦ, 34000, Србија

Уписује се:

Адреса: САВЕ КОВАЧЕВИЋА 1, КРАГУЈЕВАЦ, 34000, Србија

Образложење

Подносилац регистрационе пријаве поднео је дана 02.06.2021. године регистрациону пријаву промене података број БД 47035/2021 и уз пријаву је доставио документацију наведену у потврди о примљеној регистрационој пријави.

Проверавајући испуњеност услова за регистрацију промене података, прописаних одредбом члана 14. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, Регистратор је утврдио да су испуњени услови за регистрацију, па је одлучио као у диспозитиву решења, у складу са одредбом члана 16. Закона.

Страна 1 од 2

Висина накнаде за вођење поступка регистрације утврђена је Одлуком о накнадама за послове регистрације и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре („Сл. гласник РС“, бр. 119/2013, 138/2014, 45/2015, 106/2015, 32/2016, 60/2016 и 75/2018).

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

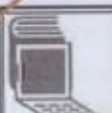
Против ове одлуке може се изјавити жалба у року од 30 дана од дана објављивања одлуке на интернет страни Агенције за привредне регистре, министру надлежном за послове привреде, а преко Агенције за привредне регистре. Административна такса за жалбу у износу од 480,00 динара и решење по жалби у износу од 550,00 динара, уплаћује се у буџет Републике Србије. Жалба се може изјавити и усмено на записник у Агенцији за привредне регистре.

РЕГИСТРАТОР

Миладин Матлов

	 8000074754368	ИЗВОД О РЕГИСТРАЦИЈИ ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА	 Република Србија Агенција за привредне регистре
---	--	---	--

ОСНОВНИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТАК

Матични / Регистарски број 20222816

СТАТУС

Статус привредног субјекта Активан

ПРАВНА ФОРМА

Правна форма Друштво са ограниченом одговорношћу

ПОСЛОВНО ИМЕ

Пословно име PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC

Скраћено пословно име ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC

ПОДАЦИ О АДРЕСАМА

Адреса седишта

Општина КРАГУЈЕВАЦ

Место КРАГУЈЕВАЦ

Улица САВЕ КОВАЧЕВИЋА

Број и слово 1

Спрат, број стана и слово / /

Адреса за пријем електронске поште

Е- пошта office@ecourbo.com

ПОСЛОВНИ ПОДАЦИ

Подаци оснивања

Датум оснивања 9. новембар 2006

Време трајања

Време трајања привредног субјекта Неограничено

Претежна делатност

Шифра делатности 7111

Назив делатности

Архитектонска делатност

Остали идентификациони подаци

Дана 30.08.2022. године у 10:12:59 часова

Страна 1 од 3

Борески Идентификациони Број (ПИБ)	104733275
Подаци од значаја за правни промет	
Текући рачун	160-0000000451212-75 360-0000000010011-37 220-0000000064888-10 160-0000000536986-94 160-0053900024920-76 370-0000000023759-53
Подаци о статусу / оснивачком акту	
Не постоји обавеза овере измена оснивачког акта	Датум важећег статута Датум важећег оснивачког акта

Законски (статутарни) заступници	
Физичка лица	
1. Име	Евица Презиме Рајић
ЈМБГ	2610958787413
Функција	Директор
Ограничење супотписом	не постоји ограничење супотписом

Чланови / Сувласници	
Подаци о члану	
Име и презиме	Евица Рајић
ЈМБГ	2610958787413
Подаци о капиталу	
Новчани	
износ	датум
Уписан: 500,00 EUR	
износ	датум
Уплаћен: 250,00 EUR, у противвредности од 19.750,00 RSD	9. новембар 2006
Удео	износ(%) 100,000000000000

Дана 30.08.2022. године у 10:12:59 часова

Страна 2 од

ОСНОВНИ КАПИТАЛ ДРУШТВА	
Новчани	
износ	датум
Уписан: 500,00 EUR	
износ	датум
Уплаћен: 250,00 EUR, у противвредности од 19.750,00 RSD	9. новембар 2006

Регистратор: Милорад Маглов

Дана 30.08.2022. године у 10:12:59 часова

Страна 3 од 3

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

Увод

Одлуком о приступању изради Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић („Сл. лист општине Косјерић“, бр. 9/22), приступило се изради Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

Одлуком о изради Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 350-33/2021 од 01.03.2022. године („Сл. лист општине Косјерић“, бр. 26/22), приступило се изради Стратешке процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (Извештаја о СПУ).

Подручје еколошке анализе, односно вредновања постојећег и планираног стања, са аспекта могућих и очекиваних промена и утицаја у простору и животној средини, представља обухват Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић и непосредно окружење са потенцијално осетљивим рецепторима животне средине на које План може утицати.

Стратешка процена утицаја на животну средину (SEA – Strategic Environmental Assessment) представља механизам којим се, у процесу планирања, обезбеђује одрживо коришћење простора, предмета еколошке анализе, са свим осетљивим рецепторима животне и друштвене средине, који већ трпе или могу трпети утицаје и потенцијалне последице постојеће и планиране намене:

- у поступку припреме планског документа и доношењу Одлуке о приступању изради Плана и Одлуке о изради Стратешке процене утицаја Плана на животну средину;
- у току раног јавног увида и упознавања јавности о предмету планског документа;
- у процесу израде Нацрта Плана и јавног увида, јавне расправе и стручне контроле планског документа;
- у фази разматрања СПУ (Извештаја о СПУ) и Извештаја заинтересованих страна и заинтересоване јавности о СПУ;
- као и у фази усвајања Плана којим се планира уређење простора уз планирање, примену и поштовање интегралних мера заштите природе, животне и друштвене средине, односно интегралне заштите простора.

Као комплексан и целовит процес и поступак, који омогућава и обезбеђује укупно сагледавање развојних докумената са аспекта заштите животне средине, Стратешка процена утицаја даје могућност за предлагање варијантних решења, избор еколошки најприхватљивијег, са условима и мерама којима ће заштита животне средине бити остварена на оптималан и рационалан начин. Кроз процес стратешке процене утицаја, све планским документом планиране намене, садржаји и активности, се критички разматрају са становишта утицаја на животну и друштвену средину, након чега се доноси одлука о усвајању и имплементацији планског документа, под дефинисаним и прописаним условима, или се одустаје од планираних намена, пројеката и активности. Стратешка процена утицаја планског документа интегрише и био-физичке и социјално-економске сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује планиране намене и активности и захтеве свих интересних сфера и усмерава План ка решењима која су, пре свега, од интереса за животну средину, односно заштиту здравља становништва и природних вредности простора.

Поступак процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић и израда Извештаја о Стратешкој процени на животну средину планског документа су дефинисани Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

Примена Закона о стратешкој процени утицаја представља усклађивање националне законске регулативе са европском Директивом 2001/42/ЕС о „Процени утицаја одређених планова и програма на животну средину“. Циљ ове Директиве је да обезбеди висок

степен заштите животне средине и да doprinese интеграцији захтева за заштитом животне средине при изради и усвајању планова и програма у циљу промоције одрживог развоја. Еколошка процена је важан инструмент за интеграцију захтева за заштитом животне средине при изради и усвајању планова и програма за које се установи да имају или могу имати значајан утицај на животну средину.

Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић представља основу за утврђивање обавезујућих, хијерархијски усаглашених смерница (еколошких захтева), при изради Плана и интегрисање мера заштите животне средине у све фазе израде Плана, као и дефинисање услова и решења заштите животне средине, као обавезујућих за поступак имплементације планског документа.

Стратешка процена утицаја на животну средину (Извештај о Стратешкој процени утицаја) се ради истовремено са израдом Нацрта Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, чиме су створени услови за благовремено интегрисање захтева везаних за заштиту природних вредности простора, заштиту животне и друштвене средине у поступак израде, излагања јавности, усвајања као и, по усвајању, у процесу имплементације Плана.

Извештај о Стратешкој процени утицаја и процена могућих стратешких утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, обухвата:

- анализу природних карактеристика и створених вредности просторне целине у границама Плана са непосредним и ширим окружењем, од значаја за предлог интегралне заштите и одрживог коришћења;
- анализу потенцијала и ограничења у простору од значаја за поступак процене утицаја на животну и друштвену средину;
- анализу услова и смерница документације вишег реда од битног значаја и утицаја за поступак стратешке процене утицаја - хијерархијска условљеност;
- анализу услова ималаца јавних овлашћења, надлежних институција и осталих релевантних услова и захтева;
- анализу постојећег стања медијума животне средине (анализа постојеће базе података о стању животне средине), анализу тренутног („нултог“) стања животне средине и очекиваних, процењених будућих трендова, дефинисање циљева заштите животне и друштвене средине;
- дефинисање општих и посебних циљева интегралне заштите простора и животне средине за процену утицаја планског документа;
- идентификацију и утврђивање свих чинилаца простора и еколошких елемената на анализираном подручју (локално становништво, природне вредности, медијуми животне средине) који већ трпе извесне утицаје и за које је вероватно да ће на њих утицати доношење Плана;
- анализу захтева заинтересоване јавности, појединаца и осталих корисника простора у границама планског документа и зонама потенцијалог утицаја Плана;
- организовање консултација са заинтересованим странама, органима и институцијама, непосредним корисницима простора о обиму и обухвату анализе и процене утицаја Плана на животну средину;
- процену утицаја предложених стратешких одлука на елементе животне средине, која обухвата процену кумулативних, синергетских, директних, индиректних, локалних, иреверзибилних и других утицаја предложене стратешке одлуке;
- дефинисање стратешких смерница и кључних мера заштите животне средине, мера потенцијалне еколошке компензације у поступку имплементације Плана;

- учешће јавности (имаоца јавних овлашћења, стручне, остале јавности, НВО и заинтересованих појединаца) у поступку стратешке процене утицаја;
- дефинисање смерница и мера заштите и мониторинга животне средине за поступак стратешке процене утицаја на животну средину планског документа и за нижи хијерархијски ниво, односно поступак процене утицаја планираног пројекта на животну и друштвену средину;
- еколошку валоризацију подручја Плана, вредновање подручја, непосредног и подручја ширег окружења са аспекта могућих ограничења, начина и услова коришћења простора и реализације планиране намене.

1.0.Полазне основе Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић

Стратешка процена утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, је процес који ће обезбедити:

- приказ садржаја и циљева планског документа и однос са другим плановима, стратегијама, програмима и осталом документацијом од значаја за поступак стратешке процене утицаја планског документа на животну средину;
- анализу обавезујућих смерница, мера и услова документације вишег реда од битног значаја и утицаја за поступак стратешке процене утицаја предметног Плана на животну средину и одрживи развој - хијерархијска условљеност;
- анализу природних карактеристика и створених вредности просторне целине у границама Плана са непосредним и ширим окружењем, од значаја за предлог интегралне заштите природе, природних и створених вредности животне средине и одрживог коришћења простора;
- анализу потенцијала и ограничења у простору од значаја за поступак процене утицаја на животну и друштвену средину, односно природне вредности, стање биодиверзитета, предео и пејзаж, локално становништво и зоне становања, односно све заступљене осетљиве рецепторе;
- анализу постојећег стања и створених услова на анализираном подручју и животној средини, што обухвата анализу базе података о квалитету и стању природне и животне средине, као и очекиваних, процењених будућих трендова, дефинисање циљева заштите природе, животне и друштвене средине;
- анализу услова надлежних институција, имаоца јавних овлашћења, услова и захтева осталих релевантних органа, организација и институција;
- консултације са свим заинтересованим странама, органима, организацијама, институцијама, имаоцима јавних овлашћења, заинтересоване јавности (удружења, НВО, појединаца) о обиму и обухвату анализе и процене утицаја Плана на животну средину;
- дефинисање општих и посебних циљева интегралне заштите простора, природних вредности и животне средине, са дефинисањем индикатора за процену и мониторинг утицаја планског документа на природне вредности, животну и друштвену средину;
- идентификацију и утврђивање свих чинилаца простора и еколошких елемената на анализираном подручју, за које је вероватно да ће на њих утицати доношење Плана;
- процену утицаја кумулативних, синергетских, индиректних, локалних и других утицаја предложене стратешке одлуке за планирање на подручју Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“;
- дефинисање стратешких смерница за нижи хијерархијски ниво са кључним мерама заштите и мониторинга за поступак имплементације средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“;
- учешће јавности (стручне, остале јавности, удружења, невладиних организација и заинтересованих појединаца) у поступку стратешке процене утицаја на животну средину средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“;
- дефинисање смерница и мера којима се могу превенирати, спречити, смањити, ублажити или отклонити сви значајни негативни утицаја на природу и животну средину, у раним фазама процеса планирања и одлучивања, фази Нацрта Плана и излагања јавности и фази имплементације планског документа;
- дефинисање мера еколошке компензације;
- дефинисање мера заштите и мониторинга животне средине;
- вредновање предметног подручја, непосредног и подручја ширег окружења са аспекта могућих ограничења, начина и услова коришћења простора у обухвату

Плана, на еколошки прихватљив начин уз поштовање принципа одрживог развоја (еколошка валоризација простора);

- усвајање обавезујућих смерница и мера заштите животне средине у поступку израде и усвајања средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

Стратешка процена утицаја на животну средину се ради у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић. Израда СПУ обухвата припрему Извештаја о стању животне средине, спровођење поступка консултација, усвајање Извештаја и резултата консултација у поступку одлучивања и доношења, односно усвајања Плана, као и пружање информација и података о донетој одлуци, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10). Поступак Стратешке процене утицаја на животну средину Плана заснован је на:

- **начелу одрживог развоја**, односно разматрању и укључивању свих битних аспеката животне и друштвене средине, природних и створених вредности и медијума животне средине у анализираној просторној целини, у фази Раног јавног увида, Нацрта и фази усвајања планског документа и утврђивању услова за заштиту и очување природних вредности и животне средине, односно одрживо и рационално коришћење простора, као предуслова за остваривање циљева одрживог развоја подручја Плана и подручја на које планска решења могу утицати;
- **начелу интегралности**, што представља обавезно укључивање у План услова заштите, односно услова свих заинтересованих органа, организација и ималаца јавних овлашћења, у циљу одрживог коришћење земљишта као природног, тешко обновљивог ресурса;
- **начелу предострожности**, које укључује пажљиво планирање намене у функцији заштите и прихватљивог коришћења простора у границама Плана и његовом повезивању са окружењем, на начин да се превенирају, спрече или смање негативни утицаји на животну и друштвену средину, са свођењем на минимум ризика појаве негативних утицаја;
- **начелу хијерархије и координације** што подразумева усвајање смерница Просторног плана Републике Србије и Извештаја о СПУ ППР („Сл. гласник РС”, бр. 88/10) и Просторног плана општине Косјерић ("Службени лист општине Косјерић", број 7/11), као обавезујућих, што представља услов за обезбеђивање узајамне координације битне планске документације, ималаца јавних овлашћења, надлежних и заинтересованих органа, предузећа и појединаца, у поступку процене утицаја стратешког карактера, израде Стратешке процене утицаја Плана и исходовање сагласности на Извештај о Стратешкој процени, кроз консултације, обавештавања и прибављања мишљења на План и Извештај о стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић на животну средину;
- **начелу јавности**, као кључном делу процеса, све у циљу информисања јавности о изради Плана, планираним наменама, мерама и активностима и његовом могућем утицају на животну и друштвену средину, услове живота становништва, као и у циљу обезбеђења пуне отворености поступка припреме Нацрта Плана и доношење (усвајање) Плана, где јавност мора, пре доношења било какве одлуке, као и после усвајања Плана, имати приступ информацијама које се односе на План.

1.1. Правни и плански основ Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић

Правни основ за израду Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (Извештај о Стратешкој процени утицаја) је:

- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20 и 52/21);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС”, бр. 32/19);
- Одлука о приступању изради Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић („Сл. лист општине Косјерић”, бр. 9/22);
- Одлука о изради Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 350-33/2021 од 01.03.2022. године („Сл. лист општина Косјерић”, бр. 26/22).

Плански основ за израду Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (Извештај о Стратешкој процени утицаја) је:

- Просторни план општине Косјерић ("Службени лист општине Косјерић", број 7/11).

Просторно планска, стратешка и остала документација од значаја за поступак стратешке процене утицаја на животну средину планског документа:

- Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Сл. гласник РС”, бр. 88/10) и Извештај о Стратешкој процени утицаја Просторног плана Републике Србије на животну средину;
- Национална стратегије одрживог развоја („Сл. гласник РС”, бр. 57/08);
- Програм управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031. године („Сл. гласник РС”, бр. 12/22).

Остала коришћена документација, услови институција, ималаца јавних овлашћења и подаци од значаја за Извештај о СПУ Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић:

- Услови надлежних органа, организација и ималаца јавних овлашћења:
 - Решење 03 бр. 021-2167/2 од 06.07.2022. године., Завод за заштиту природе Србије;
 - Мишљење 03 бр. 021-2167/4 од 23.11.2022. године., Завод за заштиту природе;
 - Услови за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа „Тавани 2“, бр. 735/2 од 17.08.2022. године., Завод за заштиту споменика културе у Краљеву;
 - Мишљење на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 517/2 од 16.02.2022. године., Завод за заштиту споменика културе Краљево;
 - Услови од заштите од пожара у поступку израде Плана детаљне регулације, бр. 217.10636/22 од 30.06.2022. године., Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Ужицу;
 - Обавештење бр. 6654/1 од 19.08.2022. године., Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Морава“ Ниш;
 - Одговор на Захтев за давање података, за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 10650 од 20.07.2022. године., Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“, Београд;

- Услови за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић., бр. 130-00-UTD-003-819/2022-002 од 05.07.2022. године., Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“, Београд;
- Услови за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 2460800-Д08.01-352326/1-22 од 10.08.2022. године., Електреодистрибуција Србије;
- Технички услови за израду Плана детаљне регулације, бр. 256847/2-2022 од 03.08.2022. године., Телеком Србија;
- Обавештење бр. 1-01-3491-200/22-1 од 28.06.2022. године., РАТЕЛ;
- Услови за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић., бр. 06-0711/2094/1 од 13.07.2022. године., „СРБИЈАГАС“;
- Обавештење бр. 922-3-68/2022 од 01.07.2022. године., Републички хидрометеоролошки завод.

Остала документација:

- Елаборат о ресурсима и резервама дијабаза као техничког грађевинског камена у лежишту „Тавани 2“ код Косјерића (“PROJECT COP” Д.О.О. Београд, 2021. година.

За израду Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (Извештај о Стратешкој процени утицаја), вредновање планиране намене са аспекта одрживости и еколошке прихватљивости, избор најприхватљивијег решења са предлогом смерница и мера за нижи хијерархијски ниво и мера заштите животне средине, мониторинг и осталих карактеристика животне средине, коришћена је и поштована следећа законска регулатива:

- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10-одлука УС и 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21);
- Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр.135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-одлука УС, 14/16 и 95/18 - др. закон);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр.135/04 и 36/09);
- Закона о енергетици („Сл. гласник РС”, бр. 145/14, 95/18 и 40/21);
- Закон о коришћењу обновљивих извора енергије („Сл. гласник РС”, бр. 40/21);
- Закон о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16, 95/18 (др. закон) и 71/21);
- Закон о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 71/94, 52/11, 99/11-др. закон, 6/20-др. закон, 35/21-др. закон и 129/21-др. закон);
- Закон о климатским променама (Сл. гласник РС, бр. 26/21);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС”, бр. 36/09);
- Закон о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18 – др. закон);
- Закон о заштити земљишта („Сл. гласник РС”, бр. 112/15);
- Закон о пољопривредном земљишту („Сл.гласник РС”, бр. 62/06, 65/08, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др.закон);
- Закон о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18);
- Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 – др. закон);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21);
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 11/09, 20/15 и 87/18 - др. закон);
- Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др. закон);
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС”, бр. 87/18);

- Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине („Сл. гласник РС - Међународни документи“, бр. 38/09);
- Уредба о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр. 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Сл. гласник РС“, бр. 31/12);
- Уредба о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 117/21);
- Правилник о компензацијским мерама („Сл. гласник РС“, бр. 20/10);
- Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16);
- Правилник о критеријумима за издавање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Сл. гласник РС“, бр. 35/10);
- Правилник о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња („Сл. гласник РС“, бр. 72/10);
- Правилник о условима које морају испуњавати прихватишта за збрињавање заштићених дивљих животиња („Сл. гласник РС“, бр. 15/12);
- Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС“, бр. 92/08);
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС“, бр. 23/94);
- Правилник о опасним материјама у водама („Сл. гласник РС“, бр. 31/82);
- Правилник о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Сл. гласник РС“, бр. 96/10);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС“, бр. 33/16);
- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС“, бр. 74/11);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС“, бр. 33/16);
- Правилник о листи мера превенције стварања отпада („Сл. гласник РС“, бр. 7/19);
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/10, 93/19 и 39/21);
- Правилник о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 21/10, 10/13 и 44/18 (др. закон));
- Правилник о годишњој количини амбалажног отпада по врстама за које се обавезно обезбеђује простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење („Сл. гласник РС“, бр. 70/09);
- Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС“, бр. 98/10);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр. 114/13);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр. 17/17);
- Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр. 7/20 и 79/21);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр. 92/10 и 77/21);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Сл. гласник РС“, бр. 72/10);

- Правилник о националној листи индикатора заштите животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 37/11).

Поштовани су услови и смернице остале релевантне регулативе:

- ЕУ Директива о приступ јавности информацијама о животној средини (2003/4/ЕК);
- ЕУ Директива о учешће јавности (2003/35/ЕЗ);
- ЕУ Директива о одговорност за штету у животној средини (2004/35/СЕ);
- Оквирна директива о буци (2002/49/ЕК).

1.1.1. Приказ садржаја и циљева Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић

Садржај Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић урађен је у складу са одредбама и методологијом Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09- исп., 64/10–одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13–одлука УС, 50/13–одлука УС, 98/13–одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- др.закон, 9/20 и 52/21).

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО	
ОПШТИ ДЕО	
А. УВОД	
A.1.	Повод за израду плана
A.2.	Правни и плански основ
	A.2.1. Правни основ
	A.2.2. Плански основ
A.3.	Обухват плана и грађевинског подручја
A.4.	Постојеће стање
	A.4.1. Природне карактеристике
	A.4.2. Постојећа намена површина
	A.4.3. Постојећа саобраћајна инфраструктура
	A.4.4. Постојећа комунална/техничка инфраструктура
ПЛАНСКИ ДЕО	
Б. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА	
Б.1.	Концепција уређења површина
Б.2.	Намена површина и објеката
Б.3.	Услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене
	Б.3.1. Саобраћајне површине
	Б.3.2. Инфраструктурне мреже и објекти
	Б.3.2.1. Општа правила
	Б.3.2.2. Водоснабдевање
	Б.3.2.3. Одвођење отпадних и атмосферских вода
	Б.3.2.4. Електроенергетска инфраструктура
	Б.3.2.5. Електронска комуникациона инфраструктура
	Б.3.3. Попис катастарских парцела за јавне намене
Б.4.	Степен комуналне опремљености
Б.5.	Услови и мере заштите
	Б.5.1. Услови и мере заштите природних добара
	Б.5.2. Услови и мере заштите непокретних културних добара и културног наслеђа
	Б.5.3. Еколошка валоризација подручја Плана
	Б.5.4. Начин вредновања чиниоца животне средине у поступку процене утицаја Плана на животну средину, мере за спречавање, ограничавање и компензацију негативних утицаја на животну средину
	Б.5.4.1. Заштита ваздуха
	Б.5.4.2. Заштита земљишта
	Б.5.4.3. Заштита вода
	Б.5.4.4. Бука и вибрација
	Б.5.4.5. Нејонизујуће зрачење
	Б.5.4.6. Управљање отпадом

	Б.5.4.7. Мере еколошке компезације
	Б.5.5. Урбанистичке мере за заштиту од елементарних непогода и акцидената
	Б.5.6. Урбанистичке мере за цивилну заштиту
Б.6.	Стандарди приступачности
Б.7.	Мере енергетске ефикасности изградње
Б.8.	Шумско земљиште
В. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
В.1.	Правила грађења на земљишту у функцији површинског копа
В.2.	Инжењерскогеолошки услови
В.3.	Локације за које је обавезна израда пројекта парцелације, односно препарцелације, урбанистичког пројекта и урбанистичко – архитектонског конкурса
Г. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА	
Д. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	
Д.1.	Садржај графичког дела
Д.2.	Садржај документационе основе плана
ГРАФИЧКИ ДЕО	

Циљ израде Плана детаљне регулације је стварање услова за уређење земљишта кроз дефинисање правила уређења и правила грађења за планско подручје, као и дефинисање површине јавне намене.

Основни принципи планирања, коришћења, уређења и заштите простора у обухвату Плана засниваће се на принципима рационалне организације и уређења простора и усклађивању планираних садржаја са могућностима и ограничењима у простору.

Основни циљ планског документа за уређење и изградњу подручја, предмета стратешке процене утицаја је:

- омогућавање експлоатације, уз несметано функционисање непосредног окружења;
- дефинисање потребних површина за јавне намене;
- рационално искоришћавање рудног богатства и заштита од непланске изградње изнад лежишта;
- смањење деградације животне средине, у процесу експлоатације, уз поштовање прописаних мера, као и санација и рекултивација деградираног земљишта;
- адекватне заштите животне средине, тако да не буду угрожени квалитет вода, земљишта и ваздуха.

1.1.1.1. Обухват Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић

Границе Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић су утврђене по границама постојећих катастарских парцела (када оне у целини припадају предметном подручју) и као линија преко постојеће катастарске парцеле (када она у целини не припада предметном подручју). У граници обухвата Плана је површина од око **58,10 ha**.

У граници обухвата Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, налазе се следеће целе кп. бр. 758/6, 758/7, 758/8, 758/13, 964/1, 964/2, 965, 966, 970, 971 и 972 КО Дреновци и делови кп. бр. 758/9, 758/75, 758/76, 967, 968, 969, 973, 974, 975, 976, 979/1, 3084 и 3085/1, КО Дреновци.

Грађевинском подручју припадају делови следећих кп. бр. 758/9, 758/75, 758/76, 964/1, 964/2, 965, 966, 967, 969, 970, 972, 974, 975, 976, 979/1, 3084 и 3085/1, КО Дреновци.

1.1.2. Постојећа и планирана намена површина

1.1.2.1. Постојећа намена површина

У постојећем стању, а према постојећем режиму коришћења земљишта, подручје у границама обухвата Плана припада претежно шумском земљишту (већим делом у државној, а мањим делом у приватној својини).

На територији обухвата Плана налази се део Газдинске јединице „Букови“ којом газдује Шумско газдинство „Ужице“ Ужице.

Према подацима и условима ЈП „Србијашуме“ издатим за потребе израде овог Плана:

- основна намена шума обухваћених Планом је дефинисана као производња техничког дрвета и заштита земљишта од ерозије;
- планом су обухваћене површине на којима се налазе састојине букве, цера, граба и вештачки подигнуте састојине јеле, смрче и четинара. Степен угрожености шума од пожара обухвата II, IV и V степен угрожености;
- на планском подручју налазе се шуме високе заштитне вредности HC VF - 4 (заштита земљишта од ерозије), представљају подручја која пружају основне природне користи у критичним ситуацијама.

На мањој површини, заступљено је пољопривредно земљиште (у приватној својини).

Кроз планско подручје пролазе деонице некатегорисаних путева, које су у јавној својини општине Косјерић.

1.1.2.2. Планирана намена површина

Према планираној намени земљишта, у планском подручју се налазе:

- површине јавних намена, које обухвају коридор некатегорисаног пута;
- површине осталих намена, односно земљиште које је намењено за површине за површинску експлоатацију минералних сировина, у оквиру кога је лоциран коп у лежишту „Тавани 2“;
- површина остале намене, приступни пут до површинског копа;
- шумско земљиште.

Начин експлоатације садржаће све стандардне радње за ову врсту минералне сировине.

Експлоатација дијабаза ће се обављати по следећим фазама:

- откопавање;
- транспорти;
- одлагање јаволине;
- бушење минских рупа;
- минирање;
- утовар одминеране масе у дробилицу;
- дробљење и
- утовар готовог производа.

Простор за експлоатацију минералне сировине заузима површину од око **15,49 ha**, а остатак простора је намењен шумском земљишту.

У оквиру простора намењеног за површинску експлоатацију минералних сировина, формираће се плато за смештај објеката у функцији површинског копа (мобилно дробилично постројење, контејери за смештај запослених, колска вага и остали, потребни пратећи садржаји).

По завршетку експлоатације неопходно је извршити рекултивацију терена који је деградиран рударским радовима, у простору завршне контуре површинског копа.

Рекултивација деградираних површина подразумева активности на обликовању и враћању природних функција простору пошумљавањем и затрављивањем, за намене које су погодне, односно треба обавити радове на техничкој и биолошкој рекултивацији.

Посматрано у односу на постојећу намену површина, у циљу формирања копа „Тавани 2”, неопходна је промена намене шумског земљишта у државној својини од 14,95 ha, а остатак копа „Тавани 2” обухвата постојеће пољопривредно земљиште у приватној својини (делови к.п.бр.970 и 972 КО Дреновци), у површини од 0,54 ha, што укупно чини 15,49 ha.

Табела бр. 2: Биланс намене површина

Табела Бр. 21. Валидне намене површина					
р.б.	Намена површина	Постојеће стање		Планирано решење	
		Површина (ha)	Процент учешћа (%)	Површина (ha)	Процент учешћа (%)
Грађевинско земљиште					
Површине за јавне намене					
1	Некатегорисани пут	0,62	1,07	1,82	3,13
8	Укупно (површине јавне намене)	0,62	1,07	1,82	3,13
Површине за остале намене					
2	Приступ експлоатацији минералних сировина	/	/	0,19	0,33
	Укупно (површине остале намене)	/	/	0,19	0,33
	Укупно (грађевинско земљиште)	0,62	1,07	2,01	3,46
Остало земљиште					
3	Пољопривредно земљиште	3,30	5,68	/	/
4	Шумско земљиште	54,18	93,25	40,60	69,88
5	Површине за површинску експлоатацију минералних сировина	/	/	15,49	26,66
	Укупно (остало земљиште)	57,48	98,93	56,09	96,54
	Укупно (обухват Плана)	58,10	100	58,10	100

1.1.3. Хијерархијски однос са другим плановима – планска усклађеност

Смернице планова вишег реда и планова од значаја за Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2” у општини Косјерић су обавезујуће и морају се узети у обзир при процени могућих стратешких утицаја Плана на животну средину, у складу са начелом хијерархије и координације на свим нивоима. Еколошки извештај о могућим утицајима Плана мора да обезбеди и информације о вези са другим плановима од значаја и циљевима заштите животне средине датим у тим плановима, као и начин на који су ти циљеви узети у обзир при изради Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2” у општини Косјерић.

Плански документи вишег реда од значаја за процену утицаја стратешког катрактера и општих циљева заштите животне средине при изради Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2” у општини Косјерић (Извештаја о Стратешкој процени утицаја):

- Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Сл. гласник РС”, бр. 88/10) и Извештај о Стратешкој процени утицаја Просторног плана Републике Србије на животну средину;
- Просторни план општине Косјерић („Службени лист општине Косјерић”, број 7/11).

Просторни План Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 88/10) и Стратешка процена утицаја Просторног плана Републике Србије – представљају хијерархијски важну документацију вишег реда од значаја, пре свега, за опште циљеве заштите простора и животне средине. Општи циљеви ППР Србије и Стратешке процене утицаја ППРС, садрже стратешка питања заштите животне средине од значаја за Републику, као и циљеве и захтеве у области заштите животне средине релевантних секторских докумената. У том контексту, као општи циљ ППРС и Стратешке процене утицаја ППРС, дефинисана је:

Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2” у општини Косјерић

- заштита основних чинилаца животне средине;
- одрживо коришћење природних вредности;
- унапређење управљања отпадним водама и отпадом;
- рационално коришћење минералних и енергетских ресурса;

све са циљем смањивања загађења и антропогених притисака у еколошки угроженим подручјима, односно зонама и локацијама. Као посебни циљеви ППРС и СПУ ППРС издвојени су:

- заштита ваздуха, заштита и одрживо коришћење вода и земљишта;
- заштита ваздуха;
- заштита биодиверзитета и станишта;
- заштита и одрживо коришћење природних добара и предела;
- унапређење управљања отпадом (смањење количине, поновна употреба (рециклажа) и депоновање);
- веће коришћење обновљивих извора енергије (биомасе, хидроенергије, соларне, геотермалне и енергије ветра);
- смањење загађивања у урбаним, индустријским, пољопривредним и другим еколошки угроженим подручјима и
- смањење притиска од привредних, саобраћајних и комуналних активности на животну средину.

Просторни план општине Косјерић („Службени лист општине Косјерић", број 7/11) - за планирану врсту активности (експлоатацију минералних сировина), обавезна је даља детаљна планска разрада, кроз израду Плана детаљне регулације.

Генерални циљ је препознавање, дефинисање и ангажовање свих просторних могућности општине Косјерић, ради обезбеђења услова за дугорочни, уравнотежени и одрживи економски и социјални развој, усмерен ка процесима европских интеграција.

Општи циљеви Просторног плана општине Косјерић:

- Стварање услова за оптимално, усклађено, рационално коришћење природних ресурса на основама одрживог развоја уз минимизирање конфликта у простору,
- Повећање функционалне и развојне ефикасности ограничењем, односно подстицањем развоја пољопривреде, туризма и производње као основних ослонаца развоја,
- Заштита и унапређење стања животне средине, са нагласком на подручјима од посебног интереса - подручја интензивног развоја пољопривреде, експлоатације сировина, индустрије и шире подручје насеља Косјерић,
- Смањење просторних ограничења за развој минимизирањем ширења непланске градње, развојем мреже инфраструктуре и јавних служби;
- Ефикасно, рационално и организовано коришћење људских, природних и изграђених потенцијала у социоекономском, просторном и еколошком погледу;
- Обезбеђење услова за уређење и изградњу простора и насеља;
- Унапређење квалитета живљења и задовољења потреба становника подизањем нивоа опремљености насеља.
- Стварање веће атрактивности простора и насеља за живот;
- Стварање веће атрактивности простора за привредну активност;
- Интензивирање економског развоја стварањем јасних и економски повољних услова за
- привређивање и стварање добити;
- Уравнотежење експлоатације са заштитом природних ресурса, социјалног и демографског потенцијала;
- Интензивније учешће локалног становништва у креирању политике развоја и дефинисању мера спровођења;
- Подстицање пословног и технолошког развоја општине;

- Омогућавање ефикасног и рационалног саобраћајног повезивања унутар општине и са атрактивним општинама и регионима за општину, као и осталим областима Републике;
- Изградња и развој информационе основе за лакше и ефикасније планирање и праћење развоја;
- Ефективност и ефикасност у доношењу одлука у простору и контроли развоја у будућности;
- Операционализација планских процеса – избора праваца развоја, усмеравања, подстицања и контрола развоја.

1.2. Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на Плана

1.2.1. Природне карактеристике подручја

1.2.1.1. Просторно положајне карактеристике подручја

Плански обухват, предмет Стратешке процене утицаја (Извештаја о Стратешкој процени утицаја), се налази на територији општине Косјерић, у Златиборском управном округу.

Просторно, обухват Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић се налази на око 20 km северно од Косјерића и око 30 km јужно од Ваљево и повезано је, преко приступне саобраћајнице дужине око 3 km са државним путем IB реда број 21 Шабац – Ваљево – Косјерић – Пожега. Лежиште дијабаза „Тавани 2“ се налази на југозападним падинама масива Букови, који припада западном масиву планине Маљен. Северозападно од лежишта налази се ранжирна железничка станица „Самари“ на прузи Београд – Бар, у селу Дреновци.

1.2.1.2. Приказ морфолошких, геолошких и педолошких карактеристика терена

Морфолошке карактеристике лежишта „Тавани 2“ и околног терена са становишта будуће експлоатације су врло повољне. Пут ка лежишту се одваја од регионалне саобраћајнице Ваљево – Косјерић у месту Каона (759 m). Одатле до лежишта, у дужини од 2,5 km, води широки шумски пут благог успона поред врхова Великог и Малог Башинца.

У погледу рељефа, подручје лежишта „Тавани 2“ и уже околине припада планинском типу рељефа, са надморским висинама које се крећу од око 800 mnm до 946 mnm. Средње надморска висина истражног подручја је око 870 mnm. У оквиру истражног простора, доминирају два венца (седла): Мали Башинац са надморском висином од 876 mnm, који се према североистоку наставља на Велики Башинац (821 mnm) и безимени венац према Лиловој превиси са надморском висином од 946 mnm, где се налази и лежиште „Тавани 2“.

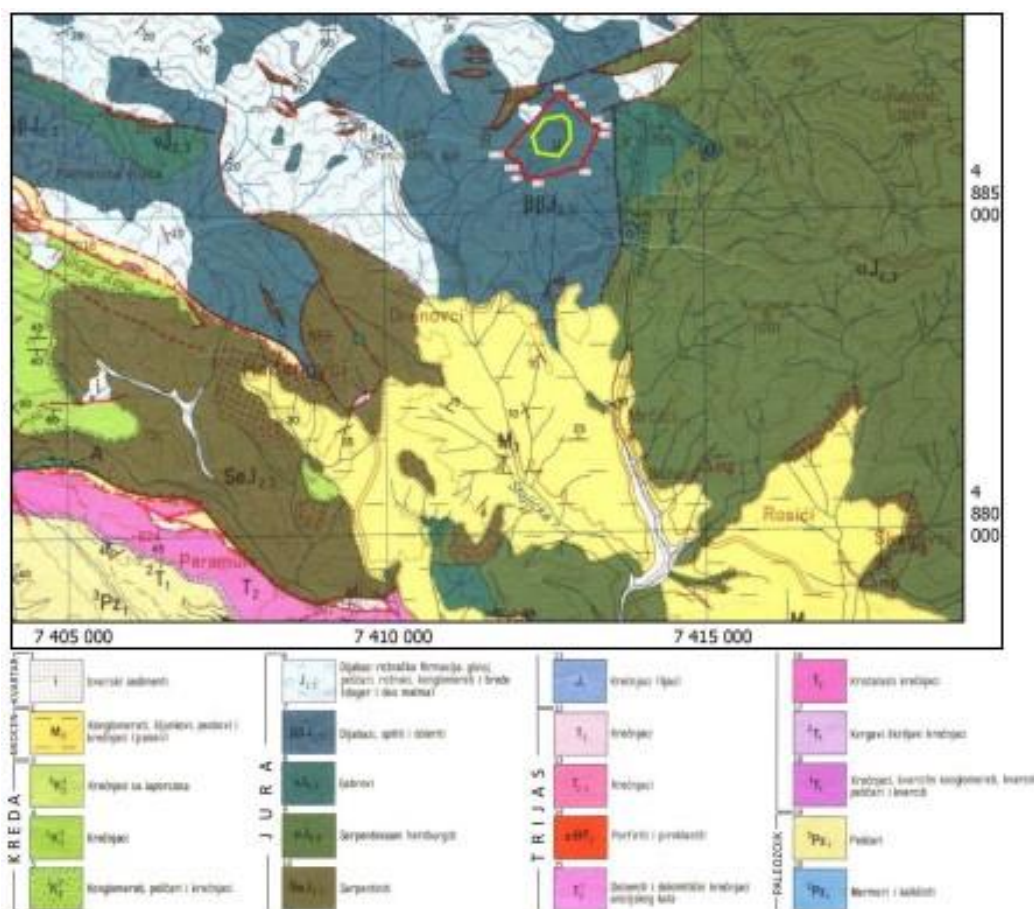
Лежиште дијабаза „Тавани 2“ припада групи лежишта стена, чије су границе утврђене истражним радовима, те у целини има доста правилан геометријски облик. У Плану лежиште је многоугаоног облика приближних димензија 700 x 500 m.

Геолошку грађу површине лежишта у највећој мери чине површинске глине са хумусом из који повремено провирују компактни и/или измењени (лимонитисани) дијабази, са честим калцитским жилицама. Дакле, терен који је углавном покривен, маскиран, танким хумусом (до 0,5 m дебљине) и површинским глинама знатне дебљине 0,5 – 7 m, на којима је развијена ретка, али висока букова шума и пошумљена црногорица (углавном смрека и бор), је део дијабаз-ројначке формације (DRF) или офиолитског меланжа Западне Србије, односно вулканског комплекса Букова изграђен од дијабаза на којима је површинским процесима прво формиран испуцала и измењена зона (лимонитизација) од које је даљим процесима формиран глиновити покривач дебљине неколико метара.

Геолошки профил у зони изведених истражних радова показује јасну зонарност, гледано одоздо према површини, прво су компактни стратификовани и испуцали дијабази тамно зелене боје са честим жилицама белог калцита и/или бората, изнад њих је зона интензивно испуцалих и дуж пукотина лимонитисаних дијабаза, брон боје која долази од лимонита формираног у пукотинама. Дебљина ове зоне варира 0,5 – 7 m. Постепено из ове измењене зоне прелази се у површинске бледо браон глине и хумус. Овај глиновити покривач је развијен на целокупном истражном простору, осим неколико ерозионих прозора на боковима падина, у усецима путева, јаруга и повремених водених токова. Највећи ерозиони прозор се налази у северозападном делу лежишта, приближних димензија 180 x 70 m.

Геолошки посматрано, област западне Србије којој припада лежиште „Тавани 2“ са широм околином, може се поделити у три велике геолошко-структурне јединице које се међусобно разликују по својим стратиграфским, петрографским и тектонским карактеристикама (Слика бр. ?). То су: Дринска област, на југозападу, Јадарска област, на

северу и североистоку, између којих се протеже као посебна јединица издужена зона мезозојских ултрабазита и дијабаз-ројначка формација.

Слика бр. 1: Геолошка карта шире околине лежишта „Тавани 2“

1.2.1.3. Приказ хидрогеолошких, хидрографских и хидролошких карактеристика подручја

Масив Букова представља вододелницу за сливно подручје реке Градац, која припада сливу Колубаре, односно Саве и Ражанску реку, која припада сливу реке Скрапеж, односно Западне Мораве. Ражанска река дренира источне делове истраживаног терена и северно од Косјерића се улива у реку Скрапеж.

Лежиште „Тавани 2“ са непосредном околином највећим делом припада сливном подручју Буковске реке, чије многобројне притоке као што су: Погани поток, Дубоки поток, Клокочевац и река Забава, прво чине реку Сувају, а затим Градац. До каменолома кречњака „Подбукови“, Буковска река формира свој слив на творевинама дијабаз-ројначке формације ((DRF-J_{2,3}), а затим улази у седименте тријаса, углавном представљене кречњацима где се формира река Суваја, а потом и Градац. До ушћа у Колубару, код Ваљева, Градац формира јединствену клисуру – кањон који ужива заштиту као предео посебних одлика.

Хидрогеолошки услови у лежишту „Тавани 2“ су оцењени као врло повољни. Геолошка грађа лежишта је таква да због великог површинског покривача кога чине хумус и површинске глине нема већег дотока површинских вода у масив дијабаза. Главни простори где се врши интензивно прихрањивање атмосферских вода су делови лежишта без површинског покривача, где се прихрањивање издани врши се инфилтрацијом и спровођењем атмосферилија, дотоком кроз пукотине и раседе. Пукотине су често запуњене глином – заглињене, што у тим зонама смањује коефицијент филтрације стенске масе. Дијабази по својим карактеристикама (изражене равни дисконтинуитета – фолијација, испуцалост и појаву раседања) припадају водопропусним стенама, које због

пукотинске порозности брзо спроводе воду у дубину масива, где због стиснутости пукотинског система постају хидрогеолошки колектор.

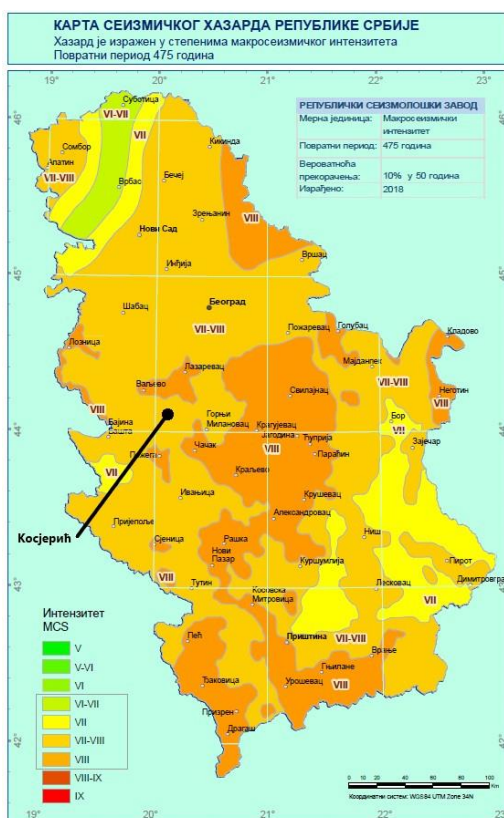
Акумулација подземне воде је мале запремине јер је везана за пукотине малог зева и мање раседне зоне у масиву дијабаза. Овај закључак доказује мали број повремених токова, односно извора сезонског карактера (кишни и посткишни периоди). Дубоко усечене ерозионе долине значајно су смањиле количине воде у пукотинским колекторима виших делова масива.

На самом лежишту дијабаза „Тавани 2“ нема сталних водотокова. Истражним бушењем је утврђено да до најдубљих нивоа истражених резерви (око 80 m) нема већих формираних издани подземне воде. Изузетак је бушотина ознаке Б-4/20, која је изнад зоне са дијабаз-боратном бречом, у интервалу 40 – 42,2 m, имала појаву губитка бушаће исплаке, што указује на могућност појаве мањих количина воде.

У обухвату Плана у источном делу планског подручја протиче река Клокчевац, док на самом планираном површинском копу на локалитету „Тавани 2“.

1.2.1.4. Приказ постојећег стања са аспекта сеизмичности терена

На сеизмолошкој карти која приказује максимално догођене интензитете земљотреса за Републику Србију, општине Косјерић, се налази у зони сеизмичког интензитета од 7-8° по скали MCS за повратни период од 475 година, те се може закључити да терен на локацији Пројекта није подложен изразито разорним земљотресима. Заштита од земљотреса се спроводи кроз примену важећих сеизмичких прописа за реализацију планиране намене односно експлоатације минералних сировина.

Слика бр. 2: Карта сеизмичког хазарда за повратни период 475 година

1.2.1.5. Приказ стања са аспекта климатолошких карактеристика и метеоролошких параметара

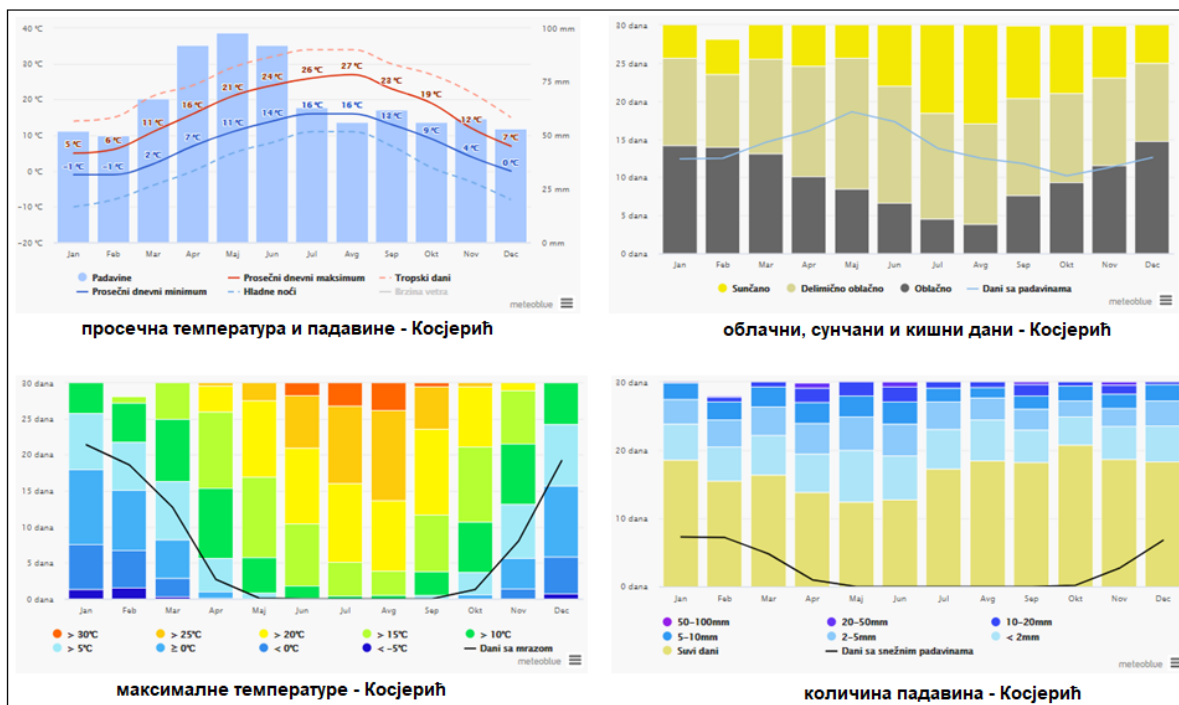
Климатски и метеоролошки услови представљају битан фактор за одређивање стања животне средине и процену утицаја планираних активности на посматраном простору. Метеоролошке прилике се најчешће дефинишу помоћу просторних и временских варијација струјања, температуре, влажности и интензитета зрачења. За процену

распростирања и дисперзије аерозагађења значајна је честина јављања тишине и температурних инверзија.

Ово подручје карактерише умерено – континентална клима са умерено топлим летима и умерено хладним зимама, благим и дугим прелазним добима. Само највиши делови територије (преко 800 мнв) имају слабије изражена обележја субпланинске климе, где су лета прохладна, зиме оштре, а температурне амплитуде мале са топлијим јесенима од пролећа. На подручју општине Косјерић уочава се и веома правилан годишњи ток температура ваздуха са минимумом у јануару и максимумом у јулу.

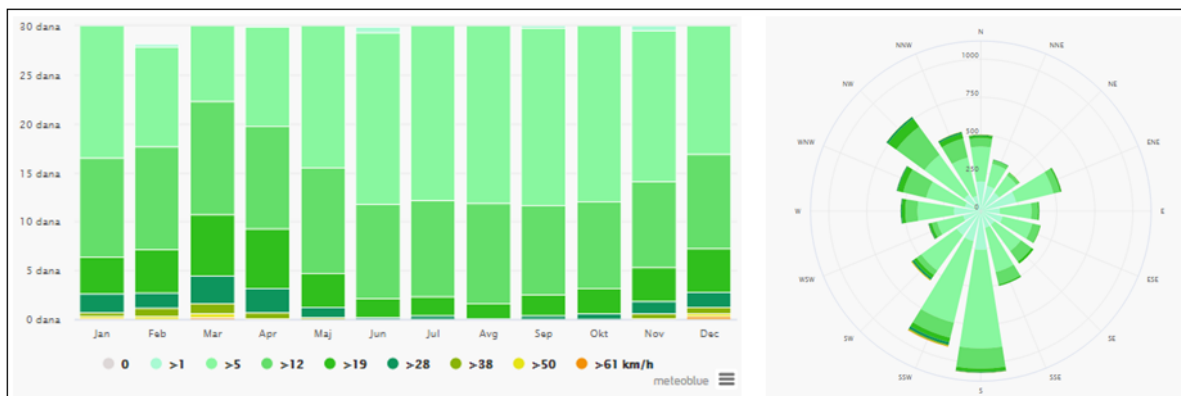
Влажност ваздуха на подручју општине је минимална у априлу (око 71%), а максимална у децембру (око 86%) што је последица обилних падавина које се излучују у виду кише и снега и ниских температура ваздуха. Просечна годишња количина падавина износи 778 mm, максимални просек је у мају (94 mm), а минимум у фебруару (48 mm). У вишим пределима број снежних дана је 94. Однос између најкишовитијег месеца и месеца са најмањом количином падавина се креће око 2:1.

Просечна годишња облачност на подручју општине Косјерић је 65% покривености неба, док се бележи приближно 2.000 сунчаних сати годишње. Најмања просечна облачност је у августу (46%), а највећа у новембру (81%).

Слика бр. 3: Просечне температуре и падавине; облачни, сунчани и кишни дани; максималне температуре и количине падавина – Косјерић (Извор: Meteoblue климатски дијаграми - /www.meteoblue.com/)

Појава ветра је највећа зими а најмања у пролеће. Најређе се јављају јужни ветрови, док је најчешћа појава ветра из правца северозапада. Највећа средња брзина ветра јавља се у априлу 1,8 метара у секунди, а најмања у децембру 0,7 метара у секунди.

Слика бр. 4: Брзина ветра и ружа ветрова – Косјерић (Извор: Meteoblue климатски дијаграми - /www.meteoblue.com/)

1.2.1.6. Приказ стања заштићених природних добара

Према Решењу 03 бр. 021-2167/2 од 06.07.2022. године., Завод за заштиту природе Србије, Завода за заштиту природе Србије, утврђено је да се обухват Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, не налази у заштићеном подручју за које је спроведен или покренут поступак заштите. Међутим, планско подручје се налази у оквиру еколошки значајног подручја „Ваљевске планине“ еколошке мреже Републике Србије.

Планско подручје се налази у оквиру еколошки значајног подручја „Ваљевске планине“ у чијем је обухвату међународно и национално значајно подручје за птице (IBA подручје – Important Bird Area) под називом „Ваљевске планине“, са класификационим кодом RS029IBA према Уредби о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр. 102/10).

Иако на планском подручју нису евидентирани строго заштићене врсте и заштићене врсте птица, IBA подручје „Ваљевске планине“ је од изузетног значаја за њихово гнезђење, па се мора вршити мониторинг фауне птица како у планском простору, тако и у зони утицаја каменолома. На целом простору је до сада забележено око 170 врста птица, али се процењује да је тај број преко 200 врста. На падинам Маљена посебну вредност представља присуство, у гнездилишном периоду, врста као што су крстокљун, чизак, легањ, обични попић, ђубаста сеница, обична црвенперка, кос камењар, сеница шљиварка и стрнадица камењарка. За неке од ових врста, везаних за планинска подручја четинарске шуме, то су једини локалитети њиховог присуства у северозападној Србији током летњег периода и сам тим и граница распрострањења.

Условима је дефинисана обавеза, да ако се у току извођења радова наиђе на природно добро геолошко-палентеолошке или минеролошко– петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својства природног добра, сагласно Чл. 99. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16 и 95/18 (др. закон) и 71/21), инвеститор/носилац пројекта/извођач радова је дужан да о томе обавести да обавести Министарство заштите животне средине, као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе до доласка овлашћеног лица.

1.2.1.7. Приказ културних добара

На основу увида у постојећу документацију и према Условима за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа „Тавани 2“, бр. 735/2 од 17.08.2022. године., Завод за заштиту споменика културе у Краљеву, на основу члана 17. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС“, бр. 71/94, 71/94, 52/11, 99/11-др.закон, 6/20-др. закон, 35/21-др.закон и 129/21-др. закон), у оквиру граница предметног Плана а на основу Завода у Краљеву и референтне стручне литературе, нема познатих – проглашеих и евидентираних културних добара од интереса за службу заштите.

У границама подручја Плана детаљне регулације, обавезно је поштовање Члана 109. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС“, бр. 71/94, 52/11 – др.закон, 99/11 – др.закон, 6/20 - др.закон, 35/21 - др. закон и 129/21 - др. закон) који гласи: „Уколико се у

току извођења земљаних радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежан Завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен“.

1.2.1.8. Приказ стања изгледа предела и пејзажа

Стање у простору, са аспекта предеоних и пејзажних карактеристика и вредности просторне целине и визуелних утицаја, представља важан фактор са аспекта сагледивости и утицаја на локално становништво и остале кориснике простора.

Утицај на изглед предела и пејзажа зависи од начина коришћења земљишта планског подручја и топографских карактеристика подручја као и од положаја рецептора и његове осетљивости.

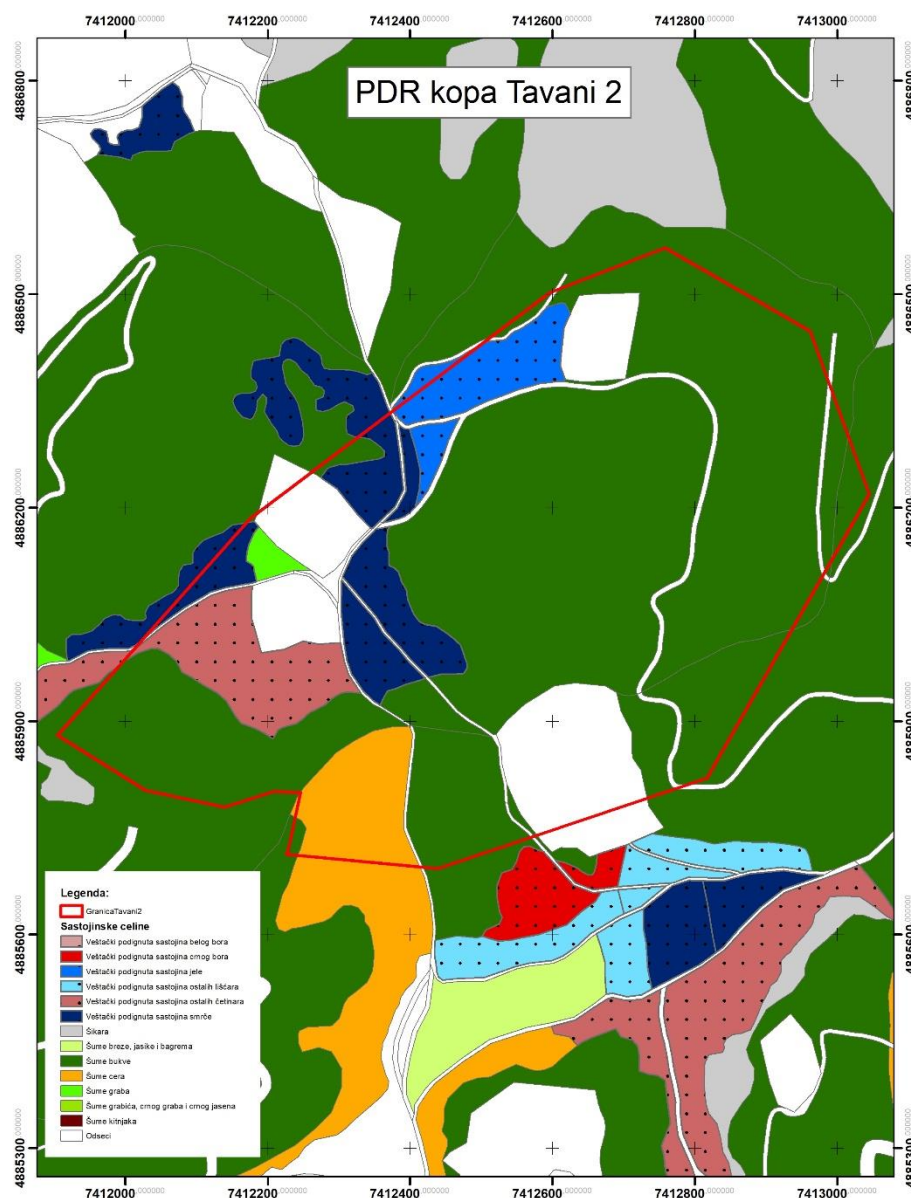
У физичке карактеристике се могу сврстати природне карактеристике (морфологија терена, стање вегетације, постојеће водене површине) и створене (изграђеност, обрађеност). Апстрактне карактеристике представљају субјективан доживљај посматраног простора (специфичност облика, разноликост, компактност, хармоничност, естетски доживљај).

Непосредна околина лежишта „Тавани 2“ се налази на југозападним падинама масива Букови, који обухвата крајњи западни део планинског масива Маљен, једне од неколико Ваљевских планина.

Према Условима за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 10650 од 20.07.2022. године., Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“, Београд, на територији обухвата Плана налази се део Газдинске јединице „Букови“ којом газдује Шумско газдинство „Ужице“ Ужице.

Према подацима и условима ЈП „Србијашуме“ издатим за потребе израде овог Плана:

- основна намена шума обухваћених Планом је дефинисана као производња техничког дрвета и заштита земљишта од ерозије;
- планом су обухваћене површине на којима се налазе састојине букве, цера, граба и вештачки подигнуте састојине јеле, смрче и четинара. Степен угрожености шума од пожара обухвата II, IV и V степен угрожености;
- на планском подручју налазе се шуме високе заштитне вредности HC VF - 4 (заштита земљишта од ерозије), представљају подручја која пружају основне природне користи у критичним ситуацијама.

Слика бр. 5: Састојинске целине у обухвату Плана детаљне регулације

На локалном нивоу планирани површински коп „Тавани 2“ довешће до деградације пејзажних вредности испољен у измени морфологије терена и прекидању и деградацији вегетацијског склопа. Једини начин да се наведене последице минимизирају и донекле санирају је поступак рекултивације терена по завршетку експлоатације којим се деградирано земљиште враћа претходној намени.

1.2.2. Приказ стања животне средине

1.2.2.1. Квалитет ваздуха

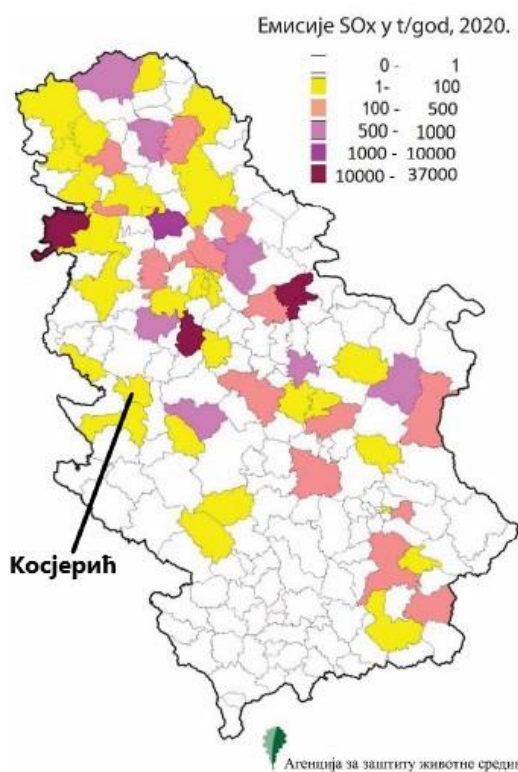
Оцена стања животне средине подразумева идентификовање постојећих извора загађивања који утичу на промену квалитета стања појединих елемената (вода, ваздух, земљиште), као и на животну средину у целини.

Квалитет и степен загађења ваздуха се прати на територији општине Косјерић, али у току поступка стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације нису вршена мерења и мониторинг квалитета ваздуха на предметном простору.

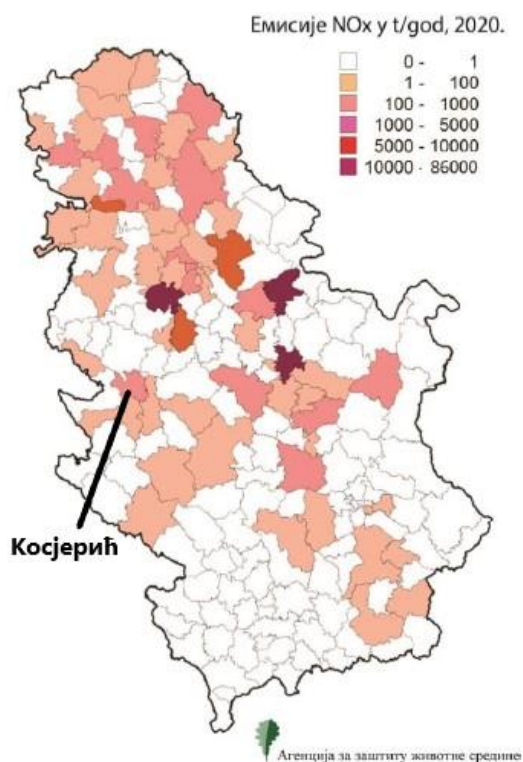
Сви извори загађења су сврстани према физичким и просторним карактеристикама у три основне категорије извора (тачкасти, површински и линијски), а према врсти загађујућих материја на изворе са продуктима сагоревања фосилних горива и на индустријске изворе. Тачкасти извори представљају изоловане тачке са великом емисијом загађујућих

материја (индустријски погони, топлане, котларнице) или индустријске погоне са одређеним специфичним технологијама производње. Површински извори представљају групу одређеног броја малих извора, распоређених по одређеним зонама. То су простори са ложиштима за загревање стамбених објеката или подручја на којима је заступљен аутомобилски саобраћај са малом густином. Линејски извори загађења представљају друмски, железнички и авио саобраћај.

На основу годишњег извештаја о стању квалитета ваздуха у Републици Србији из 2020. године, Агенције за заштиту животне средине, урађена је анализа емисије загађујућих материја (емисија оксида сумпора и емисија оксида азота). На следећим Сликама дата је просторна расподела емисије оксида сумпора и азота у Републици Србији.

Слика бр. 6: Просторна расподела емисије оксида сумпора по општинама, са назначеном општином Косјерић (Извор:Годишњи извештај о стању квалитета ваздуха у Р.Србији за 2020. годину)

Слика бр. 7: Просторна расподела емисије оксида азота по општинама, са назначеном општином Косјерић (Извор:Годишњи извештај о стању квалитета ваздуха у Р.Србији за 2020. годину)

На основу просторне расподеле емисије оксида сумпора, као и емисије оксида азота може се закључити да у општини Косјерић прекорачене граничне вредности емисије ових оксида.

Оцена квалитета ваздуха, по зонама и агломерацијама, за 2020. годину, приказана је графички (Слика бр. 8). Тако извршена категоризација представља званичну оцену квалитета ваздуха за 2020. годину и она гласи:

- I категорија, чист ваздух или незнатно загађен ваздух (где нису прекорачене граничне вредности нивоа ни за једну загађујућу материју);
- II категорија, умерено загађен ваздух у 2020. години није био ни у једној агломерацији;
- III категорија, прекомерно загађен ваздух (где су прекорачене граничне вредности, ГВЕ, за једну или више загађујућих материја).

Слика бр. 8: Оцена квалитета ваздуха у 2020. години

На основу овако извршене категоризације може се закључити да општина Косјерић и подручје средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић припада III категорији.

Редовни рад површинског копа представља ризик по стање и квалитет ваздуха у случају непримењивања техничких мера заштите. Потенцијални извори загађивања су честице минералне прашине и загађивање ваздуха минирања и од рада механизације (саобраћаја). Површински копови представљају сталне изворе прашине која се ствара као последица минирања, откопавања, утовара откопаног материјала, транспорта сировине и јаловине, прераде сировине.

1.2.2.2. Квалитет вода, површинских и подземних

Квалитет површинских и подземних вода је битан параметар у оцени стања животне средине.

Лежиште „Тавани 2“ са непосредном околином највећим делом припада сливном подручју Буковске реке, чије многобројне притоке као што су: Погани поток, Дубоки поток, Клокочевац и река Забава, прво чине реку Сувају, а затим Градац.

У обухвату Плана у источном делу планског подручја протиче река Клокочевац, док на самом планираном површинском копу на локалитету „Тавани 2“.

Акумулација подземне воде је мале запремине јер је везана за пукотине малог зева и мање раседне зоне у масиву дијабаза. Овај закључак доказује мали број повремених токова, односно извора сезонског карактера (кишни и посткишни периоди). Дубоко усечене ерозионе долине значајно су смањиле количине воде у пукотинским колекторима виших делова масива.

Квалитет површинских и подземних вода је битан параметар за оцену стања животне средине. Загађене воде вишеструко угрожавају животну средину, акватичне екосистеме и

повећавају ризик по здравље људи. Генерално, на квалитет површинских и подземних вода, посебно утичу као извори загађивања, следећи фактори:

- непречишћене комуналне отпадне воде из насељених подручја, ако се без одговарајућег третмана упуштају у природне реципијенте;
- недостатак, односно неизграђеност канализационе инфраструктуре у деловима насеља, односно непрописно изграђене септичке јаме;
- неконтролисано одлагање отпада;
- употреба агрохемијских средстава (минерална ђубрива, пестициди) у пољопривредној производњи;
- неадекватан начин одлагања чврстог и течног отпада из пољопривредних објеката;
- саобраћајне површине (атмосферским падавинама задржане честице са коловоза доспевају у околне површинске токове, уз могућност загађења водоносних издани).

Заштита квалитета површинских и подземних вода заснива се на мерама и активности којима се њихов квалитет штити преко мера забране, превенције, обавезних мера заштите, контроле и мониторинга, у циљу очувања живог света, постизања стандарда квалитета животне средине, спречавање загађења, површинских вода, подземних вода и обезбеђење несметаног коришћења вода за различите намене.

1.2.2.3. Квалитет земљишта

Земљиште, као важан ресурс и медијум животне средине представља важан индикатор стања животне средине.

Површину обухваћену Планом заузима шумско и пољопривредно земљиште, а кроз планско подручје пролазе деонице некатегорисаних путева, које су у јавној својини општине Косјерић. Обавеза је да се планским документом рационално, на еколошки прихватљив начин управља земљиштем као природним тешко обновљивим ресурсом.

У обухвату Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић у Глободеру није вршено испитивање земљишта.

1.2.3.4. Приказ постојећег стања емисије буке у животној средини

Општина Косјерић спроводи, преко овлашћених стручних организација, систематско праћење нивоа буке, које је ограничено на административни центар општине Косјерић. На подручју у обухвату Плана нису вршена мерења нивоа буке и резултати за то подручје не постоје.

Бука је један од значајних фактора утицаја и угрожавања животне средине и здравља становништва, пре свега у градској зони, зонама утицаја радних комплекса и фреквентних саобраћајница. Бука је најизраженија у радним зонама и дуж значајних саобраћајница. Најзначајнији извори буке су интензиван саобраћај, индустријски процеси, грађевинске и друге машине и технички уређаји.

У зонама утицаја саобраћајних активности, примењују се мере за спречавање емисије буке, посебно импулсне, очувањем постојећег зеленила, планирањем заштитних зона и појасева и применом техничких мера заштите (звучне баријере, заштитни панои). Утицаји буке морају бити сведени у границе еколошке прихватљивости, односно у прописане границе за сваку зону посебно. У циљу заштите од појаве прекомерне буке, обавезне су мере превенције, мере за спречавање и отклањање извора и мере заштите од штетних ефеката буке на подручју Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравање и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр.75/10) прописани су индикатори буке у животној средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на

здравље људи. Према наведеној Уредби допуштени ниво буке по зонама намене дат је у Табели бр. 3.

Табела бр. 3: Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору

зона	Намена простора	Дозвољени ниво буке dB(A)	
		За дани и вече	За ноћ
1.	Подручје за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	40
2.	Туристичка подручја, кампови и школске зоне	50	45
3.	Чисто стамбена подручја	55	45
4.	Пословно-стамбена подручја, трговачко стамбена подручја и дечија игралишта	60	50
5.	Градски центар, занатско, трговачко, административно управна зона са становима, зона дужа аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
6.	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне бука не сме прелазити дозвољене нивое у зони са којом се граничи	

Бука је пратећа појава површинских експлоатација сировина. Извори буке у површинском копу ће бити средства рада - булдожер, багер, утоварач и камион којим ће се вршити транспорт, последице минирања, рад дробиличних постројења.

Поред повишеног нивоа буке који се јавља као резултат рада ангазоване механизације на експлоатацији и транспорту корисне сировине, у току експлоатације дијабаза на површинском копу „Тавани 2“ емитоваће се и вибрације и потреси као последице минирања. Поред последица минирања, јављају се и вибрације као резултат динамичких сила код радних машина које имају покретне делове. Различити делови могу да вибрирају различитим фреквенцијама и амплитудама. Извор вибрација су транспортне машине које се крећу по неравном терену, као и вибрације мотора и других делова радних машина. При томе, опште вибрације делују на цело тло, а локалне утичу на раднике ангазоване за рад на рудничкој механизацији.

Узимајући у обзир да у близини површинског копа не постоје околне грађевине и становништво, може се закључити да неће бити угрожени од дејства сеизмичких потреса и ударних таласа, као ни од повећаног нивоа буке услед рада механизације.

1.3. Приказ постојећег и планираног стања инфраструктурне опремљености

1.3.1. Саобраћајна инфраструктура

Постојећа саобраћајна инфраструктура

Саобраћајни приступ до предметног подручја је преко некатегорисаног пута, који се на дистанци од око 3 km повезује са државним путем IB реда број 21. Предметни некатегорисани пут служи за саобраћајни прилаз и приступ и до других површинских копова, који се налазе у предметној зони.

Некатегорисани путеви, у подручју Плана, се налазе на кп.бр. 969, 3084 и 3085/1 КО Дреновци.

Планирана саобраћајна инфраструктура

Планирано је формирање парцеле предметног пута, тако да има просечну ширину од око 10 m, са планираном ширином коловоза од мин. 5,5 m. Са овог пута, остварује се приступ до површине за експлоатацију минералних сировина.

Планирани саобраћајни прикључак на општински пут, пројектовати уз испуњење следећих услова:

- у складу са важећом законском регулативом из предметне области;

- са истим коловозним застором, као и предметни пут на који се прикључује, у ширини и дужини, који обезбеђује несметано скретање и улазак возила у локацију / комплекс;
- обезбедити приоритет одвијања саобраћаја на предметном јавном путу;
- адекватно решити прихватање и одводњавање површинских вода, уз усклађивање са системом одводњавања јавног пута;
- полупречнике лепеза у зони раскрснице утврдити на основу криве трагова меродавних возила које ће користити предметни саобраћајни прикључак (теретно возило).

1.3.2. Комунална инфраструктура

Постојећа комунална инфраструктура

Предметно подручје припада ненасељеној зони, па нису изграђени објекти и мреже комуналне/техничке инфраструктуре.

Планирана комунална/техничка инфраструктура

Објекте и мреже комуналне и техничке инфраструктуре изводити у складу са техничким условима и нормативима, који су прописани за сваку врсту инфраструктуре и у складу са прописима о паралелном вођењу и укрштању водова инфраструктуре.

Планиране инсталације у зони општинског пута се могу планирати под условима којима се спречава угрожавање стабилности предметног пута и обезбеђују услови за несметано одвијање саобраћаја на путу.

Правила за подземно постављање инсталација поред и испод општинског пута:

- укрштање инсталација са путем се планира подбушивањем са постављањем исте у прописну заштитну цев;
- минимална дубина инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте коте заштитне цеви износи 1,0 m;
- при паралелном вођењу, инсталације поставити уз ивицу путне парцеле, без угрожавања попречног профила предметног пута, као и система одвођења атмосферских вода, а уколико није могуће испунити овај услов, мора се пројектовати и извести адекватна заштита трупa предметног пута.

Водоснабдевање – Потребне количине технолошке воде се могу обезбедити довозом у камионима-цистернама, а снабдевање пијаћом водом путем балона, који се пуне и користе за потребе запослених.

Технолошка вода се користи за прскање транспортних путева, као и у поступку дробљења сировине, у циљу обарања прашине.

Заштита од прашине, при транспорту од етаже површинског копа до пута, у климатским условима који ће владати на површинском копу, задовољиће поступак повремениг орошавања (сушни период).

Одвођење отпадних и атмосферских вода - На предметној локацији је могуће постављање мобилног санитарног чвора, а отпадне воде се могу одстрањивати путем специјалног возила, које може да обезбеди пражњење и дезинфекцију мобилних тоалетних кабина.

На основу расположивих хидрогеолошких информација, не очекују се појаве подземних вода, тако да се вода на површинском копу може очекивати само након атмосферских падавина. Због тога ће се равни платои на радним етажама израђивати са нагибом како би се омогућило гравитационо отицање површинских вода које директно падну на површински коп.

1.3.3. Електроенергетска инфраструктура

Постојећа електроенергетска инфраструктура

Најближи постојећи електроенергетски објекти су:

- трансформаторска станица (ТС) 35/10 kV „Ражана“, удаљена око 5.350 m од предметног подручја, инсталисане снаге 1x2,5 MVA + 1x4 MVA;
- надземни извод 10 kV Каона, који је изведен проводником Alč 3x50 mm², на коме се налази ТС 10/0,4 „Каона“, снаге 1x100 kVA, удаљена од подручја Плана 1.350 m, која има ограничене капацитете за прикључење појединачних бројила широке потрошње.

Планирана електроенергетска инфраструктура

С обзиром на то да у планском подручју нису изграђени електроенергетски објекти, према условима надлежне институције, планирана је изградња трансформаторске станице МБТС 10/0,4 kV, снаге до 630 kW. Као резервно напајање, а ради обезбеђења непрекидног напајања електричном енергијом, уз локацију ТС могуће је поставити дизел-агрегат одговарајуће снаге.

Коридор прикључног далековода биће предмет посебног акта и није предмет овог Плана, а тачна траса биће одређена у сарадњи са надлежном институцијом, управљачем електроенергетске инфраструктуре.

За напајање планиране ТС потребно је изградити напојни вод 10 kV на бетонским стубовима, изолованим самоносивим кабловским снопом 10 kV, пресека 70 mm² или алуминијум-челичним проводницима, а пресека 70 mm², дужине око 1.350 m, од ТС 10/0,4 kV „Каона“ до предметне локације.

Потребно је реконструисати постојећи надземни извод 10 kV „Каона“, из ТС 35/10 kV „Ражана“ до ТС 10/0,4 kV „Каона“, у дужини од 5.695 m и извести делимичну замену стубова и повећање пресека алуминијум-челичног проводника са 50 mm² на минимални пресек од 70 mm².

С обзиром на то да планско подручје припада ненасељеном делу територије, потребна електрична енергија се може обезбедити и постављањем соларних панела, односно коришћењем обновљивих извора енергије.

1.3.4. Електронска комуникациона инфраструктура

У планском подручју, у складу са условима надлежне институције, није планиран развој капацитета електронске комуникационе (ЕК) инфраструктуре.

1.4. Карактеристике животне средине у зонама где постоји могућност да буде изложена значајним утицајима

Простор за који се ради План детаљне регулације, према постојећем коришћењу земљишта, припада претежно шумском земљишту (већим делом у државној, а мањим делом у приватној својини), на мањој површини, заступљено је пољопривредно земљиште (у приватној својини). Планираним садржајима и активностима у планском подручју, односно експлоатацијом минералних сировина доћи ће до промене у начину коришћења земљишта, што може изазвати одређене промене у простору и животної средини. Простор за експлоатацију минералне сировине заузима површину од око **15,49 ha**, а остатак простора је намењен шумском земљишту. У оквиру простора намењеног за површинску експлоатацију минералних сировина, формираће се плато за смештај објеката у функцији површинског копа (мобилно дробилично постројење, контејери за смештај запослених, колска вага и остали, потребни пратећи садржаји).

Због делатности која се обавља у обухвату Плана, експлоатација минералних сировина, цело планско подручје се може посматрати као зона са потенцијално негативним утицајима на животну средину како у обухвату Плана тако и на шире окружење.

Сагледавајући основне карактеристике планиране делатности и технологије рада у обухвату Плана, може се констатовати да се током експлоатације могу очекивати следећи негативни утицаји:

- **емисија полутаната ваздуха:**

- продуката сагоревања горива у моторима механизације на копу,
- гасова који се емитују при минирању,
- прашине при откопу, минирању и транспорту сировине,
- прашине при раду постројења
- емисија продуката сагоревања горива у моторима са унутрашњим сагоревањем - последице одвијања саобраћаја на некатегорисаним путевима у оквиру планског подручја;

- **емисија буке:**

- минирање,
- примарна обрада сировине – дробљење,
- бушење,
- манипулација сировинама (утовар, транспорт),
- саобраћај;

- **генерисање отпадних вода:**

- потенцијално зауљених атмосферских вода,
- санитарно - фекалних отпадних вода,
- кишне воде настале у оквиру површинског копа на манипулативним и транспортним путевима;

- **генерисање отпада:**

- јаловина од откривања копа,
- комунални отпад пореклом од запослених,
- амбалажни отпад
- опасан отпад;

- **деградација земљишта:**

- уклањање биљног покривача,
- уклањање продуктивног слоја земљишта,
- морфолошке промене.

Вредновањем, са аспекта стратешке процене утицаја на животну средину и принципа одрживог развоја при процесу експлоатације минералних сировина, сеоска домаћинства, пољопривредно земљиште, шумски комплекси који се налазе у контактної зони Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић и непосредног окружења, представљају повредиве објекте и медијуме животне средине,

који се морају штитити у складу са доступним мерама на еколошки прихватљив начин. При томе је посебан акценат стављен на прописивање обавезне смернице која се односи на анализу и мониторинг медијума животне средине (ваздух, површинске и подземне воде, земљиште), нивоа буке и вибрације, као основе за евалуацију могућих утицаја планираних пројеката кроз поступак процене утицаја на животну средину.

При планираној урбанистичкој и еколошкој трансформацији и унапређењу делатности, обавезне су мере превенције, санације, спречавања и минимизирања свих значајних утицаја на животну средину. Посебне мере заштите су обавезне како би се предупредили негативни утицаји и ефекти на животну средину и здравље становништва. Заштита животне средине у Плану обухвата:

- план мера и посебних правила за превенцију, смањење, спречавање и компензацију негативних утицаја планираних промена намена простора у циљу одрживог развоја планског обухвата,
- план мера за унапређење и побољшања стања,
- план мера и посебних правила заштите и мониторинга животне средине.

План мера за унапређење и побољшања стања, обухвата мере инфраструктурног уређења и комуналног опремања анализираног подручја, посебно зоне, целине и локације планиране промене намене.

План мера и посебних правила заштите и мониторинга животне средине, обухвата поштовање и примену мера за заштиту ваздуха, површинских и подземних вода, земљишта од загађивања директног и индиректног угрожавања.

Уз стриктно поштовање услова ималаца јавних овлашћења, односно надлежних органа, организација и предузећа, поштовање законске регулативе, норми, стандарда, планираних мера превенције, минимизирања и свођења у законске оквире, плански комплекс ће бити одржив и еколошки прихватљив за локације, дефинисане еколошке зоне, еколошки појас као и за ширу просторну целину, односно општине Косјерић.

Процена стратешких утицаја и заштита животне средине у Плану и Извештају о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину, обухвата план мера и посебних правила за превенцију, смањење, спречавање и компензацију негативних утицаја планираних радова на реализације планираног пројекта и пратећих садржаја, план мера за унапређење и побољшања стања, план мера и посебна правила заштите и мониторинга животне средине у току редовног рада, као и план мера и правила за случај акцидента на површинском копу. Дефинисање мера се врши на основу анализе стања животне средине, услова и ограничења, процене могућих утицаја Плана на животну средину и медијума животне средине за које је утврђено да могу бити изложени значајним утицајима.

1.5. Разматрана питања и проблеми животне средине у обухвату Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић

У процесу стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић нису уочене битне тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера Плана на животну средину.

За оцену стања животне средине извршена је процена на основу постојећег стања, постојећих намена, природних карактеристика просторне целине и ограничења, услова надлежних институција, постојеће документације, као и података постојеће студијске, пројектне и друге доступне документације.

Имајући у виду директну међузависност животне средине и људских активности (грађење, експлоатација ресурса, привреда, инфраструктура), са становишта дугорочне организације коришћења, уређивања и заштите простора и животне средине, дефинисан је стратешки циљ: заштита животне средине кроз активну примену мера заштите,

перманентну контролу и одговорност за поштовање и примену принципа одрживог развоја.

На простору обухваћеном Планом детаљне регулације су вреднована и разматрана следећа питања стања животне средине:

- емисија загађујућих материја у ваздух,
- стање и квалитет подземних и површинских вода,
- ниво буке, вибрација и сеизмичких потреса,
- управљање отпадом,
- управљање акцидентима.

Разматрани су проблеми и еколошки конфликти у простору кроз однос Плана и окружења, односно утицаји Плана на окружење и утицаји из окружења на подручје Плана. Према планираној намени земљишта, у планском подручју се налазе површине јавних намена, које обухвају коридор некатегорисаног пута, површине осталих намена, односно земљиште које је намењено за површине за површинску експлоатацију минералних сировина, у оквиру кога је лоциран коп у лежишту „Тавани 2” и шумско земљиште. Експлоатација дијабаза ће се обављати по следећим фазама:

- откопавање;
- транспорти;
- одлагање јаволине;
- бушење минских рупа;
- минирање;
- утовар одминираних масе у дробилицу;
- дробљење и
- утовар готовог производа.

На основу могућих конфликта, проблема али и потенцијала у простору обухваћеном Планом и постојећих могућности и условљености из документације вишег реда, извршена је процена стања и квалитета животне средине што представља основ за организацију простора са смерницама и мерама за уређење, коришћење и заштиту простора и животне средине.

1.6. Приказ варијантних решења Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2” у општини Косјерић

У процесу израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2” у општини Косјерић и у поступку процене могућих утицаја стратешког карактера Плана на животну средину, анализирани су следећи аспекти:

- природне карактеристике планског обухвата, постојећа намена простора, досадашњи начин коришћења простора, постојеће стање животне средине и еколошки услови у простору;
- стање инфраструктурне и комуналне опремљености и уређености подручја, постојећи начин коришћења природних ресурса;
- услови ималаца јавних овлашћења и надлежних институција у поступку израде Плана и Стратешке процене утицаја на животну средину;
- циљеви планских докумената вишег хијерархијског нивоа и циљеви секторских планова;
- ниво достигнутог развоја и могућности даљег одрживог развоја подручја Плана.

На основу вишекритеријумске анализе и вредновања постојећег стања, планирана намена, са усвојеним правилима уређења и правилима грађења, је могућа уз интегрисање мера заштите животне средине. За процес имплементације Плана, све прописане смернице и мере заштите животне средине, представљају услов за реализацију планиране намене, односно експлоатацију минералних сировина.

Стратешком проценом утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, разматрана су два могућа варијантна решења:

- **Варијанта I** - да се Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић не усвоји, односно да се настави са досадашњим трендом управљања простором у границама планског документа;
- **Варијанта II** – да се Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић усвоји и имплементира на еколошки прописан начин, применом и поштовањем интегрисаних мера заштите и мониторинга животне средине.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Плана на животну средину могу се утврдити кроз процену и поређење постојећег стања, постојеће и планиране намене, садржаја и функција простора, циљева и планских решења, односно поређењем разматраних могућих варијантних решења Плана.

1.6.1. Приказ варијантног решења не усвајања Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић

Варијантно решење не усвајања Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (Варијанта I), омогућава:

- задржавање постојећег концепта и функционисања планског подручја, односно задржавање шумског и пољопривредног земљишта без могућности значајних промена у простору.

1.6.2. Приказ варијантног решења усвајања и имплементације Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић

Варијантно решење усвајања и реализације (имплементације) Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (Варијанта II), представља механизам управљања простором и животном средином и омогућава:

- поштовање урбанистичких параметара, правила уређења и правила грађења, смерница за планове заштите од удеса, обавезних мера заштите простора, заштите здравља становништва, заштите и мониторинга животне средине;
- остваривање концепта дугорочног одрживог и еколошки прихватљивог и контролисаног развоја планског подручја;
- поштовање општих и посебних смерница и мера заштите животне средине из планова на вишем хијерархијском нивоу;
- планску реализацију планираних промена, односно експлоатацију минералних сировина у складу са условима заштите животне средине, условима заштите културних добара, заштите здравља и традиционалних навика и вредности локалног становништва;
- континуирано (фазно) инфраструктурно и комунално опремање и уређење подручја Плана;
- акустично зонирање простора и реализација заштитних зона, појасева и техничких мера заштите;
- успостављање система контролисаног управљања отпадом и отпадним водама, управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин;
- успостављање контроле стања животне средине (мониторинг), односно праћење стања квалитета ваздуха, вода и земљишта, праћење нивоа буке.

Избор Варијанте II, усвајање Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, представља прихватљиво решење са аспекта управљања простором, заштите природних ресурса и животном средином (контрола квалитета вода, ваздуха, земљишта, буке) и у складу је са еколошким начелима и принципима одрживог развоја. Предлог Плана је у сагласности са постављеном еколошком матрицом и омогућава успостављање еколошке контроле у простору планског обухвата.

1.6.3. Приказ најповољнијег варијантног решења са аспекта заштите животне средине

У поступку процене стратешких утицаја Плана и планских решења, разматрана су варијантна решења (усвајање и не усвајање Плана) како би се извршило поређење и вредновање за избор боље понуђене варијанте са аспекта заштите простора и животне средине. Предложена варијантна решења вреднована су са аспекта:

- могућности успостављања интегралне контроле у простору,
- могућности реализације планиране промене, односно експлоатације минералних сировина на принципима одрживости и економске и еколошке прихватљивости,
- могућности контроле, мониторинга и заштите животне средине.

Поређење варијантних решења извршено је на основу очекиваних позитивних и негативних утицаја које би варијантна решења имала у простору. Ефекти су вредновани са аспекта утицаја на:

- природне вредности-медијуме животне средине (ваздух, површинске и подземне воде, земљиште),
- ниво буке и вибрације,
- створене вредности (демографске карактеристике, привредне активности),
- предеоне и пејзажне карактеристике подручја,
- инфраструктурну и комуналну опремљеност планског подручја,
- просторне и урбанистичке услове и параметре и могућност контролисаног управљања простором.

Еколошки је прихватљиво решење које омогућава:

- примену мера за отклањање, спречавање и компензацију свих значајних утицаја у простору и животној средини;
- рационално коришћење и очување природних ресурса у планској поставци;
- спровођење контроле и мониторинга животне средине;
- поштовање еколошких начела и принципа одрживог развоја.

Табела бр. 4: Приказ варијантних решења

ВАРИЈАНТНА РЕШЕЊА	Одрживи развој планског подручја	
	Позитивни	Негативни
Варијанта I	Задржавање постојећег концепта и функционисања планског подручја, односно задржавање шумског и пољопривредног земљишта без могућности значајних промена у простору	Не постоји могућност експлоатације минералних сировина (кречњака) као природног ресурса
Варијанта II	Остваривање концепта дугорочног одрживог и еколошки прихватљивог и контролисаног развоја планског подручја; Поштовање општих и посебних смерница и мера заштите животне средине из планова на вишем хијерархијском нивоу; Планска реализација планираних промена, односно експлоатација минералних сировина у складу са условима заштите животне средине, условима заштите културних добара, заштите здравља и традиционалних навика и вредности локалног становништва;	Заузимање шумског земљишта планираном пренаменом земљишта Промене предеоних карактеристика, односно реализација експлоатационог поља (визуелне и предеоне промене у простору) Промена, у мањој мери, традиционалних навика локалне заједнице

	Континуирано (фазно) инфраструктурно и комунално опремање и уређење подручја Плана; Акустично зонирање простора и реализација заштитних зона, појасева и техничких мера заштите; Успостављање система контролисаног управљања отпадом и отпадним водама, управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин; Успостављање контроле стања животне средине (мониторинг), односно праћење стања квалитета ваздуха, вода и земљишта, праћење нивоа буке	
--	--	--

Избор Варијанте II – усвајање Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, представља боље понуђено решење са аспекта контролисаног управљања простором и аспекта:

- фазне и континуиране реализације планиране намене;
- инфраструктурног и комуналног опремања, што је предуслов за заштиту простора, земљишта и вода и очување капацитета животне средине, боље доступности подручја у функцији становања;
- поштовања прописаних урбанистичких параметара и услова надлежних институција што омогућава даљи одржив развој планског подручја уз укључивање мера превенције, спречавања, ограничења, заштите, минимизирања негативних утицаја и повећање позитивних ефеката, уз сталну контролу и мониторинг животне средине;
- заштите природних ресурса и животне средине (квалитета ваздуха, вода, земљишта, заступљеног биљног и животињског света, односно затеченог биодиверзитета);
- заштите природних добара и у складу је са еколошким начелима и принципима одрживог развоја.

Са аспекта контроле и мониторинга стања у простору и животној средине, Варијанта II, односно Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, је у сагласности са постављеном еколошком матрицом и омогућава успостављање еколошке контроле у простору.

1.7. Резултати претходних консултација са надлежним институцијама, заинтересованим органима, организацијама и предузећима

У поступку израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић и Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (Извештај о стратешкој процени утицаја Плана), обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, имаоцима јавних овлашћења, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења. Консултације су обављене и прибављени су услови, мишљења и сагласности следећих надлежних и заинтересованих институција, органа, организација, ималаца јавних овлашћења:

- Решење 03 бр. 021-2167/2 од 06.07.2022. године., Завод за заштиту природе Србије;
- Мишљење 03 бр. 021-2167/4 од 23.11.2022. године., Завод за заштиту природе;
- Услови за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа „Тавани 2“, бр. 735/2 од 17.08.2022. године., Завод за заштиту споменика културе у Краљеву;
- Мишљење на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 517/2 од 16.02.2022. године., Завод за заштиту споменика културе Краљево;
- Услови од заштите од пожара у поступку израде Плана детаљне регулације, бр. 217.10636/22 од 30.06.2022. године., Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Ужицу;
- Обавештење бр. 6654/1 од 19.08.2022. године., Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Морава“ Ниш;
- Услови за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 10650 од 20.07.2022. године., Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“, Београд;
- Услови за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 130-00-UTD-003-819/2022-002 од 05.07.2022. године., Акционарско друштво „Електромрежа Србије“, Београд;
- Услови за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 2460800-Д08.01-352326/1-22 од 10.08.2022. године., Електреодистрибуција Србије;
- Технички услови за израду Плана детаљне регулације, бр. 256847/2-2022 од 03.08.2022. године., Телеком Србија;
- Обавештење бр. 1-01-3491-200/22-1 од 28.06.2022. године., РАТЕЛ;
- Услови за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 06-0711/2094/1 од 13.07.2022. године., „СРБИЈАГАС“;
- Обавештење бр. 922-3-68/2022 од 01.07.2022. године., Републички хидрометеоролошки завод.

Све консултације и услови имаоца јавних овлашћења су релевантни за процес Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић на животну средину и израду Стратешке процене утицаја, а услови и мере надлежних органа, институција, предузећа, ималаца јавних овлашћења су, кроз процес процене, вредновани и имплементирани у планска решења и Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

2.0. Општи и посебни циљеви и индикатори Стратешке процене утицаја

Стратешки циљеви заштите животне средине су, пре свега, очување еколошког интегритета, капацитета и квалитета простора, односно заштита животне средине, одрживо и рационално коришћење расположивих природних ресурса и створених вредности на подручју планског документа и просторној целини којој припада.

Стратегија коришћења, уређења и заштите простора у границама Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, огледа се у детаљној планској организацији и уређењу, кроз вредновање капацитета простора, однос постојећих ограничења и ограничења планиране намене, односно експлоатације минералних сировина, на еколошки најприхватљивији начин.

Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, дефинисани су и изведени из општих и посебних циљева и захтева заштите простора и животне средине утврђених у плановима и секторским документима вишег реда, услова ималаца јавних овлашћења, као и значајних питања, постојећих просторних и еколошких проблема у обухвату Плана.

Еколошком проценом Плана ће, у циљу остваривања општих и посебних циљева заштите простора и животне средине, бити обезбеђен приказ могућих утицаја планираних намена на животну средину, као и смернице за даље поступање при имплементацији Плана.

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“, бр.134/04 и 88/10), Члану 14., општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на националном и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Плану. На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради Стратешке процене.

2.1. Општи циљеви Стратешке процене утицаја

Општи циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић се дефинишу на основу смерница, захтева и циљева заштите животне средине проистеклих из планских докумената вишег реда, постојећег стања и капацитета простора и захтева за управљање животном средином за планирани развој планског подручја. Стратешки циљеви заштите животне средине, дати одредбама планова вишег реда, представљају полазне основе за дефинисање општих циљева Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације.

Општи циљеви Стратешке процене утицаја као интегралног дела предметног планског документа, представљају хијерархијски условљене опште циљеве планске документације вишег реда и ширег подручја и обухватају:

- квалитет ваздуха;
- квалитет вода-површинских и подземних;
- квалитет земљишта;
- ниво буке;
- управљање отпадом;
- заштиту од удеса и удесних ситуација.

Општим циљевима је постављен оквир за дефинисање заштите простора, животне средине и здравља становништва, односно заштита кључних чинилаца животне средине од загађивања и деградације. Дефинисање посебних циљева и избор индикатора за

мерење и праћење њиховог остваривања представља услов управљање животном средином, контролу у простору за стварање услова одрживог просторног, функционалног и еколошки прихватљивијег развоја подручја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

2.2. Посебни циљеви Стратешке процене утицаја

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, утврђени су на основу анализе стања животне средине, значајних и битних питања, проблема, ограничења и потенцијала подручја Плана, као и приоритета за решавање еколошких проблема у складу са општим циљевима и начелима заштите животне средине. Еколошки одговорно планирање и коришћење простора у Плану детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, представљају услов превентивне заштите и побољшања стања у простору и животној средини. Посебни циљеви Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић на животну средину су:

- заштита ваздуха од загађивања - спречавање емисија у ваздух (спречавање емисија загађујућих материја и суспендованих честица у ваздух изнад граничних вредности, смањење/ублажавање степена изложености становништва загађеном ваздуху);
- рационално и планско искоришћавање експлоатационих ресурса површинског копа на локалитету „Тавани 2“;
- смањење деградације животне средине, у процесу експлоатације сировинског капацитета уз поштовање прописаних мера заштите, санације и рекултивације деградираног земљишта;
- заштита земљишта, - спречавање емисија у земљиште;
- заштита подземних вода - спречавање емисија у воде (забрана изливања, просипања, упуштања загађујућих материја, непречишћених отпадних вода у површинске воде и подземне воде);
- заштита од свих облика ерозионих процеса;
- заштита и очување постојећих шумских комплекса;
- заштита и очување пољопривредног земљишта;
- биолошка рекултивација терена по завршетку експлоатације;
- увођење компензацијских мера, мера компензација негативних утицаја експлоатације дијабаза на локалитету „Тавани 2“;
- адекватно управљање отпадом на планском подручју (управљање свим врстама и категоријама отпада-комуналним, опасним, неопасним, забраном депоновања свих врста и категорија отпада ван простора намењених за ту намену);
- поштовање планских мера, мера заштите животне средине, правила уређења и правила грађења;
- максимално ублажавање негативних утицаја постојећих и планираних намена на визуелну перцепцију;
- успостављање система контроле животне средине у обухвату Плана, као део шире мреже мониторинга;
- управљање ризицима (обавеза спречавања свих потенцијалних ризика од удеса, препознавање и деловање на неочекиване и непланиране ситуације како би се избегле или спречиле околности које воде до акцидената и удеса на планском подручју);
- сепаратно управљање отпадним водама на Планском подручју;
- покретање поступка процене утицаја на животну средину за планиране пројекте, потенцијалне изворе негативних утицаја на медијуме животне средине, квалитет и капацитет животне средине и здравље становништва и свих корисника простора.

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја омогућавају формирање еколошке матрице за планирану намену простора у обухвату Плана на принципима одрживости и еколошке прихватљивости.

2.3. Избор индикатора

Избор индикатора Стратешке процене врши се на основу карактеристика простора и стања животне средине у границама Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, у складу са Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 37/11). Избор индикатора заснован је на концепту „узрок-последица-одговор“:

- индикатори „узрока“ означавају антропогене активности, процесе и односе који утичу на животну средину;
- индикатори „последица“ означавају стање животне средине;
- индикатори „одговора“ дефинишу политичке опције и остале реакције у циљу промена „последица“ по животну средину.

Дефинисани индикатори представљају квалитативне показатеље на основу којих се прати степен достигнутог постављених циљева. Дефинисаним индикаторима Стратешке процене утицаја добијају се подаци о:

- стању у границама еколошке целине;
- квалитету ваздуха;
- стању и квалитету земљишта и степену ерозије;
- квалитету површинских и подземних вода;
- стању шумске вегетације и степену шумовитости;
- стању буке и вибрације;
- карактеристикама и стању фауне и флоре;
- начину експлоатације камена као минералне сировине;
- управљању отпадом и отпадним водама;
- инфраструктурној и комуналној опремљености подручја.

На основу дефинисаних циљева, извршен је избор индикатора за поступак Стратешке процене утицаја и Извештаја о СПУ.

Табела бр. 5: Приказ рецептора животне средине, циљева СПУ и избор индикатора

Рецептори животне средине	Посебни циљеви	Избор индикатора
ВАЗДУХ (заштита квалитета ваздуха)	Спречавање емисија загађујућих материја у ваздух изнад граничних вредности (смањити ниво емисије загађујућих материја у ваздух до прописаних ГВЕ)	Број дана са прекораченим ГВЕ за загађујуће материје (SO ₂ , NO ₂ , HCl, H ₂ SO ₄ , PM ₁₀ , PM _{2.5}) на подручју локалне самоуправе
	Смањити емисију гасова стаклене баште	Емисија CO ₂ (%)

	Смањити степен изложености становништва загађеном ваздуху	Број становника изложених загађењима ваздуха
	Унапредити енергетску ефикасност	Процентуални удео коришћења еколошки прихватљивих горива/енергената
ЗЕМЉИШТЕ (заштита земљишта)	Рационално и планско искоришћавање експлоатационих ресурса површинског копа на локалитету „Тавани 2”	План експлоатације дијабаза и потврда о резервама локалитета
	Ревитализација (ремедијација) и унапређење стања животне средине на деградираним локацијама	Процентуално учешће ревитализованих зона и површина
	Спречавање емисије штетних материја и контаминације земљишта	Проценат контаминираних површина Квалитет земљишта
ВОДЕ (заштита квалитета површинских вода) (заштита квалитета подземних вода)	Очување квалитета површинских и подземних вода	Квалитет површинских и подземних вода Квалитет пречишћених отпадних вода Праћење зауљених отпадних вода:
	Обезбеђивање захтеваног квалитета отпадних вода пре упуштања у реципијент	- физичке карактеристике (температура, видљиве отпадне материје, приметна боја, приметан мирис, мутноћа), - рН вредност, - петодневна биолошка потрошња кисеоника (ВРК5), - хемијска потрошња кисеоника (НРК), - олово, - гвожђе, - толуен, - бензен, - ксилен, - фенолна једињења (фенол)
ШУМЕ	Заштита и очување постојећих шумских комплекса	Структура шумског екосистема и одрживост коришћења у односу на површину, врсту и састојину Промене површине под шумом узроковане пошумљавањем, обновом или крчењем шума, представљају индикатор за одрживо управљање шумама и за праћење улоге шумског

	Увођење компензацијских мера, мера компензација негативних утицаја експлоатације дијабаза на локалитету „Тавани 2”	екосистема у глобалном циклусу угљеника Активности које су утицале на компензацију у простору и резултати компензацијских мера
БУКА	Смањити изложеност становништва повишеним нивоима буке	Број постојећих и потенцијалих извора буке Број мерних места
ПРЕДЕО	Биолошка рекултивација терена по завршетку експлоатације Озелењавање	Предузети мере санације, примарне рехабилитације и успостављања слободних зелених површина Формирати заштитни појас ради очувања и смањења штетних утицаја
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ (управљање свим врстама и категоријама генерисаног отпада - опасним и неопасним)	Организован и контролисан систем управљања отпадом Управљање свим врстама и категоријама отпада - комуналним, опасним, неопасним, забраном депоновања свих врста и категорија отпада ван простора намењених за ту намену	План управљања отпадом Количине опасног отпада који се генерише у току једне године Проценат отпада који је предат оператерима на даље управљање
УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА	Обавеза спречавања свих потенцијалних ризика од удеса, препознавање и деловање на неочекиване и непланиране ситуације како би се избегле или спречиле околности које воде до акцидената и удеса на планском подручју	Ризик настанка удеса Површина обухваћена могућим акцидентима Изложеност становништва, објеката, флоре и фауне могућим акцидентним ситуацијама

Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2” у општини Косјерић представљају услов за остваривање заштите и унапређења стања на Планском подручју. Предложен концепт заштите животне средине на подручју Плана хијерархијски је усклађен са општим смерницама, условима и мерама за заштиту животне средине шире просторне целине, односно условима и мерама на нивоу Просторног плана општине Косјерић.

3.0. Процена могућих утицаја Плана на животну средину

На основу циљева и смерница просторног развоја и услова заштите животне средине из планова вишег реда, од значаја за План детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, дефинисани су општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја планског документа (Извештаја о СПУ).

Основни циљ са еколошког аспекта је интегрална заштита и развој уз поштовање еколошких принципа и принципа одрживости у границама Плана, избегавање конфликта, постизања компромиса и компензације у простору.

План детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, оцењен је према могућим утицајима (сагласно критеријумима за оцењивање величине, значаја и вероватноће утицаја - модификована PADC методологија и „MeV Urban“ модел) на:

- стање у простору - постојећа и планирана намена,
- стање инфраструктурне и комуналне опремљености,
- постојећи и планирани степен рационалности у коришћењу природних ресурса
- постојеће и планирано стање и квалитет животне средине,
- постојећи и планирани степен управљања отпадом,
- постојећи и планирани степен ефикасности заштите животне средине,
- стање мониторинга животне средине.

3.1. Приказ процењених утицаја варијантних решења Плана

Предложена варијантна решења су вреднована са аспекта могућих негативних утицаја и ефеката у простору и капацитета за њихово спречавање и ограничавање. У Нацрту Плана дефинисана је намена и организација простора, просторни капацитети и услови за реализацију планиране намене, односно експлоатација минералних сировина, смернице, мере и услови заштите животне средине.

При процени могућих утицаја вредновани су негативни утицаји и негативни ефекти због:

- ризика од загађивања животне средине услед неадекватног (неконтролисаног) управљања простором и могућих емисија у ваздух, подземне воде, земљиште;
- ризика од загађивања животне средине услед неадекватне инфраструктурне и комуналне опремљености простора (генерисање отпада и отпадних вода, појаве буке, загађења ваздуха, земљишта, подземних вода, појава ерозионих процеса).

При процени могућих утицаја вредновани су позитивни ефекти и разматрани су са аспекта:

- смањење изложености локалног становништва загађеном ваздуху услед подизања емисионих заштитних зона и појасева;
- плански и еколошки уређених и прописаних услова за реализацију планиране намене, односно експлоатације минералних сировина у складу са еколошки прихватљивом технологијом;
- контроле емисија у ваздух;
- унапређења животне средине, са аспекта управљања отпадним водама (комуналне, атмосферске и зауљене), заштите подземних вода и земљишта од загађивања директно и заштите здравља становништва директно и индиректно;
- реализације планиране комуналне инфраструктуре на подручју Плана;
- заштита од појаве прекомерне буке, посебно у зонама осетљивих рецептора;
- обавезног контролисаног управљања отпадом;
- обавезног мониторинга животне средине.

3.2. Еколошка валоризација подручја Плана детаљне површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић

На основу утврђених потенцијала и ограничења у простору на подручју Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, карактеристика непосредног и ширег окружења, као и постојеће и планиране намене, извршена је валоризација простора у обухвату планског документа.

Општи циљеви еколошког вредновања простора Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић:

- утврђивање и валоризовање кључних потенцијала простора;
- идентификација постојећих конфликта и ограничења (просторних, еколошких);
- процена посторно-еколошких капацитета подручја Плана;
- дефинисање просторно-еколошке матрице подручја Плана за одрживи развој.

Посебни циљеви еколошког вредновања простора Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић:

- дефинисање еколошке целине;
- утврђивање услова за планиране намене у еколошкој целини;
- дефинисање еколошки прихватљивих садржаја и објеката са пратећом инфраструктуром;
- дефинисање услова и мера за планирање пројеката, услова за спречавање просторних и еколошких конфликта, као и услова еколошке компензације у простору;
- утврђивање обавезних еколошких смерница и мера за реализацију планиране у процесу имплементације планског документа;
- утврђивање обавезних смерница и мера заштите и мониторинга животне средине и заштите од удеса.

Подручје Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, је валоризовано на основу постојећег - затеченог стања, процењених утицаја у границама Плана, непосредног и ширег окружења, планиране намене, објеката садржаја и инфраструктуре, идентификованих ограничења и условљености у простору.

Валоризација је извршена у циљу усклађивања даљег развоја планског подручја према критеријумима економске оправданости, одрживости и еколошке прихватљивости. Концепт заштите и унапређења животне средине за подручје Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, заснован је на:

- заштити простора;
- заштити земљишта;
- санацији и ревитализацији свих деградираних површина, постојећих и оних које ће настати током реализације и унапређењу еколошких услова Плана;
- заштити квалитета ваздуха, контрола емисија са свих емитера и површина које представљају изворе емисија у ваздух;
- заштити квалитета подземних вода и земљишта;
- организованом систему управљања отпадом и отпадним водама (комуналне, технолошке и атмосферске);
- инфраструктурном опремању и комуналном уређењу, пре свега зоне које већ трпи утицаје, у циљу унапређења медијума животне средине и заштите здравља локалног становништва;
- превенцији и контроли свих извора загађивања воде, ваздуха, земљишта;
- превенцији свих потенцијалних удеса и удесних ситуација;
- мониторингу стања животне средине.

У циљу одрживог и еколошки прихватљивог управљања простором, природним вредностима, животном и друштвеном средином у границама Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, Стратешком проценом

извршена је валоризација простора. Да би се проценили могући утицаји, ефекти и последице по животну средину, здравље и безбедност становништва и корисника простора, извршено је вредновање Плана са аспекта заштите животне средине као подлога за најбоље понуђено варијантно решење за даљи развој.

На основу просторно-положајних карактеристика анализираних подручја планског документа, постојећих ограничења и еколошких конфликта, постојеће намене, обавезујућих смерница мера заштите животне средине које су услов за планирану намену и имплементацију Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, подрчје Плана се вреднује као: **Еколошка целина „Тавани 2“** са површине **58,10 ha**.

Како би се створили услови за даљи одрживи развој у границама „Тавани 2“, обавезно је да:

- реализацију планиране намене, односно експлоатације минералних сировина са пратећим садржајем, прати обавезна процена утицаја на природну, животну и друштвену средину на хијерархијски нижем нивоу;
- примена обавезних мера за спречавање и ублажавање потенцијално негативних утицаја на стање у простору, животној и друштвеној средини;
- примена мера заштите од удеса и удесних ситуација, у складу са документацијом на хијерархијски нижем нивоу.

Еколошка целина „Тавани 2“ обухвата површину од око **58,10 ha**. У граници обухвата Еколошке целине „Тавани 2“, налазе се следеће целе кп. бр. 758/6, 758/7, 758/8, 758/13, 964/1, 964/2, 965, 966, 970, 971 и 972 КО Дреновци и делови кп. бр. 758/9, 758/75, 758/76, 967, 968, 969, 973, 974, 975, 976, 979/1, 3084 и 3085/1, КО Дреновци. Грађевинском подручју припадају делови следећих кп.бр. 758/9, 758/75, 758/76, 964/1, 964/2, 965, 966, 967, 969, 970, 972, 974, 975, 976, 979/1, 3084 и 3085/1, КО Дреновци.

У обухвату Еколошке целине „Тавани 2“ планира се простор за експлоатацију минералне сировине заузима површину од око **15,49 ha**, а остатак простора је намењен шумском земљишту. Обухват непосредног и ширег окружења планираног експлоатационог поља, у зони од 500 m, представља приоритетну заштитну зону, односно зону приоритетне шуме и заштиту природе, биодиверзитета и животне средине.

У оквиру простора намењеног за површинску експлоатацију минералних сировина, формираће се плато за смештај објеката у функцији површинског копа (мобилно дробилично постројење, контејери за смештај запослених, колска вага и остали, потребни пратећи садржаји).

По завршетку експлоатације неопходно је извршити рекултивацију терена који је деградиран рударским радовима, у простору завршне контуре површинског копа.

Рекултивација деградираних површина подразумева активности на обликовању и враћању природних функција простору пошумљавањем и затрављивањем, за намене које су погодне, односно треба обавити радове на техничкој и биолошкој рекултивацији.

У циљу превенције, спречавања, смањења, отклањања и минимизирања могућих значајних утицаја на природу, животну и друштвену средину, планиране су мере које су дате у Поглављу 3.4. овог Извештаја о Стратешкој процени утицаја Плана на животну средину. Начин вредновања чиниоца животне средине у поступку стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, мере превенције, забране, заштите, компензације и мониторинга негативних утицаја на животну средину, а које се морају спровести у наведеној еколошкој целини при реализацији планиране намене, су обавезне у поступку процене утицаја на животну средину, као нижем хијерархијском нивоу.

3.3. Приказ процењених утицаја Плана на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећавање позитивних утицаја

Утицаји Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, анализирани су на релацији: **извори утицаја - утицаји - ефекти и последице**. Извори утицаја на квалитет животне средине могу бити планска решења Плана, у позитивном и негативном смислу. Вредновањем планских решења могуће је извршити вредновање утицаја Плана на животну средину и дати процену ефеката у простору и животnoj средини.

Од значаја за животну средину су решења која се односе на просторни положај планиране намене простора и планиране инфраструктуре.

Кључни извори позитивних и потенцијално негативних утицаја су планска решења реализацију:

- простора планираног за експлоатацију минералних сировина;
- планова управљања отпадом и отпадним водама (комуналне, атмосферске и зауљене) који/које настаје/настају или могу настати током редовног функционисања постројења у пласном подручју
- плана управљања отпадом и отпадним водама на подручју Плана;
- заштита од удеса и акцидената у границама Плана.

Од значаја за животну средину су решења која се односе на просторни положај планиране намене простора и планиране инфраструктуре.

Утицаји на животну средину, генерално, могу бити механички, физички, хемијски, а објекат утицаја су медијуми животне средине преко којих се утицаји преносе или на која се одражавају. У Стратешкој процени утицаја на животну средину анализирани су следећи чиниоци животне средине:

- природне вредности животне средине (ваздух, површинске и подземне воде, земљиште, предеоно-пејзажне вредности, морфолошке и орографске карактеристике простора),
- положајне карактеристике планиране намене.

Последице утицаја у простору и животnoj средини су промене особина, изгледа или функције, а ефекти могу бити позитивни или негативни или стање без промена, што представља карактеристике утицаја. Процена утицаја на животну средину извршена је у односу на карактеристике утицаја које планска решења могу имати на животну средину, у односу на: врсту утицаја, дужину трајања, извор и развој утицаја, реверзибилност, могућност анулирања утицаја, трајност, континуитет, важност (значај) утицаја и степен и карактер потребних интервенција. У односу на време трајања утицаја, дефинисани су: привремени - повремени, дуготрајни ефекти и последице. Ефекти односно последице, сагласно наведеној категоризацији, могу бити:

- у односу на врсту утицаја - позитивни (повољан, врло повољан), негативни (врло негативан, већи, мањи), нулти/без утицаја;
- у односу на време (дужину) трајања - привремени/повремени, дуготрајни/дугорочни;
- у односу на развој утицаја - једноставни, кумулативни, синергетски;
- у односу на извор утицаја - директни, индиректни;
- у односу на реверзибилност - реверзибилни, иреверзибилни;
- у односу на трајност утицаја - дуготрајан, инцидентан;
- у односу на континуитет - континуалан, дисконтинуалан;

- у односу на значај - изразито мали значај, мали значај, средњи значај, врло велики значај;

Поступак оцењивања квалитета животне средине и очекиваних ефеката Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, вршен је на основу вредновања могућих еколошких утицаја (позитивних и негативних). Величина утицаја представља приказ штете или користи од процењеног деловања на квалитет ваздуха, квалитет површинских и подземних вода, земљишта, пејзажне карактеристике просторне целине, природна и културна добра и квалитет животне средине.

Значај утицаја представља размере физичког простора који може бити изложен деловању промена у средини. Утицаји, односно последице, према карактеристикама оцењени су негативним или позитивним предзнаком.

Утицаји, односно последице, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак плус на позитивне промене.

Табела бр. 6: Критеријуми за оцењивање величине утицаја (модификована PADC методологија)

Величина утицаја	Ознака	Значење симбола
критичан, врло негативан	-3	онемогућавање функције у датом простору
већи	-2	у већој мери нарушава стање животне средине
мањи	-1	у мањој мери нарушава животну средину
нема утицаја	0	нема промена у животној средини
позитиван	+1	мање позитивне промене и утицаји у животној средини
повољан	+2	повољне промене и утицаји на квалитет животне средине
врло повољан	+3	промене битно побољшавају квалитет животне средине

Значај утицаја процењен је у односу на просторне размере на којима се може остварити утицај планираних намена и очекиваних активности у простору Плана, али и непосредног и ширег окружења. Критеријуми за оцењивање размера утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, су:

- локални – локацијски – утицаји на нивоу Плана детаљне регулације;
- градски - утицаји од значаја за подручје општине Косјерић;
- регионални – утицаји од значаја за ширу просторну целину – регион;
- национални – утицаји од значаја за ниво Републике Србије.

Табела бр. 7: Критеријуми за вредновање просторних размера утицаја

Значај утицаја	Ознака	Опис
национални	IV	могући утицаји на нивоу Републике Србије
регионални	III	могући утицаји на ширу просторну целину
Градски/општински	II	могући утицаји на нивоу општине Косјерић
локални (локацијски)	I	могући утицаји на нивоу Плана детаљне регулације

Табела бр. 8: Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа %	Ознака	Опис
100	И	утицај врло изванстан
више од 50	В	утицај вероватан
мање од 50	М	утицај могућ
мање од 1	Н	утицај није вероватан

Табела бр. 9: Додатни/допунски критеријуми према времену трајања и типу утицаја

Трајање утицаја	Ознака	Опис
-----------------	--------	------

Привремени-Повремени	По/Пр	време трајања утицаја
Дуготрајни - Дугорочни	Дт/Др	
Директни	Ди	тип утицаја
Индиректни	Ид	

На основу свих наведених критеријума извршено је вредновање значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева Стратешке процене утицаја. Процена могућих утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, на животну средину обухвата:

- вредновање чинилаца животне средине у поступку процене утицаја стратешког карактера (укључујући податке о стању и квалитету површинских и подземних вода, стању и квалитету земљишта, стању буке, стању осталих природних ресурса, микроклиматских карактеристика, биодиверзитету и демографским променама);
- смернице и мере за превентивно деловање, спречавање и ограничавање негативних и потенцијално негативних утицаја, спречавање просторних конфликта (конфликти планираних намена, функција, садржаја) и увођење еколошке компензације за увећање позитивних ефеката Плана на животну средину;
- начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја Плана (вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија, локација, просторно-географска област, природна добра, број изложених становника, кумулативна и синергетска природа утицаја).

Циљ еколошког вредновања простора у обухвату планског документа, предмета Стратешке процене утицаја је:

- процена могућих утицаја стратешког карактера у планском обухвату;
- процена мог процена могућих директних утицаја на ваздух, површинске и подземне воде, земљиште;
- процена директних утицаја на визуелне перцепције становништвау границама планског документа и окружења;
- утврђивање општих и специфичних утицаја, дугорочних, директних и индиректних на квалитет живота локалног становништва;
- процена позитивних утицаја у простору и животној средини,
- процена могућих негативних ефеката у животној средини, који постоје или могу настати због карактеристика постојећег стања и планираних пројеката и активности, постојећих конфликта и ограничења у простору и карактеристике планиране промене.

Стратешка процена Плана са аспекта еколошке прихватљивости и одрживости, представља важан корак у поступку доношења одлуке за усвајање:

- планиране намене, правила грађења и уређења;
- планиране инфраструктурне опремљености;
- начина коришћења и уређења простора, посебно зелених површина;
- дозвољеног степена утицаја на природу, животну и друштвену средину.

Стратешка процена Плана детаљне регулације представља вредновање са аспекта:

- планираних мера превенције на планском нивоу за спречавање и минимизирање потенцијално штетних утицаја на стање и квалитет ваздуха, површинских вода, земљишта, подземних вода и укупан квалитет животне средине и стање здравља локалног становништва;
- рационалног, еколошког прихватљивог управљања отпадом и отпадним водама на подручју Плана;
- обавезне имплементације мера за санацију, спречавање и отклањање свих значајних утицаја и последица стратешког карактера у простору и животној средини, мера заштите и мониторинга животне средине.

За потребе процене утицаја, као оквир граничних капацитета животне средине подручја Плана, коришћени су услови и подаци надлежних институција, Нацрт Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, док је постојеће стање дато као процена на основу података мерења и праћења квалитета животне средине и опсервације и евидентирања на терену.

Планска решења вреднована са аспекта процене утицаја

Простор за експлоатацију минералних сировина
Инфраструктурна опремљеност
Шумско земљиште
Пољопривредно земљиште

Циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину

1. Заштита квалитета ваздуха (смањити емисије загађујућих материја и суспендованих честица)
2. Заштита земљишта: - рационално и планско искоришћавање експлоатационих ресурса - ревитализација (ремедијација) и унапређење стања на постојећим и површинама које ће настати током реализације планираног експлоатационог поља - спречавање штетних емисија
3. Заштита површинских и подземних вода
4. Шуме (заштита шумских комплекса и састојина)
5. Смањити ниво (интензитет) буке
6. Инфраструктурно опремање планског подручја (у складу са планираном наменом)
7. Максимално ублажити негативан утицај планираних намена на визуелну перцепцију и изглед предела
8. Успоставити систем управљања отпадом
9. Заштита од удеса

Табела бр. 10: Вредновање карактеристика значаја утицаја планиских решења (процена величине утицаја планиских решења на животну средину и процена утицаја просторних размера, вероватноће и дужине трајања утицаја планиских решења)

Планско решење	Посебни циљеви Стратешке процене утицаја								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Простор за експлоатацију минералних сировина	-1	-2	-1	-2	-1	+2	-2	+2	+1
	И	И	В	И	В	М	И	В	М
	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II
	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др
	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди	Ди
Инфраструктурна опремљеност	-1	-1	-1	-1	-1	+2	-1	+2	+2
	В	В	М	М	В	В	М	И	И
	I	I	I	I	I	I/II	I	I/II	I/II
	По/Др	По/Др	По/Др	Дт/Др	По/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др
	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид
Шумско земљиште	+1	+2	+1	+3	+2	-1	+2	+1	+1
	В	И	В	И	В	М	В	М	М
	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I	I/II	I	I/II
	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др
	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид
Пољопривредно земљиште	-1	-1	-1	-1	0	0	-1	+1	+1
	М	М	М	М	Н	Н	М	М	М
	I	I	I	I	I	I	I	I	I
	По/Др	По/Др	По/Др	По/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др
	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид	Ид	Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид
Предео и визуелна перцепција	+1	+2	+1	+2	+1	0	+2	+1	+1
	В	И	В	И	В	Н	В	М	М
	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I	I/II	I	I
	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	По/Др	Дт/Др		Дт/Др	Дт/Др
	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ид		Ди	Ди/Ид
Управљање отпадом	+1	+2	+1	+2	+1	+1	+2	+3	+2
	В	И	В	В	М	М	В	И	В
	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II
	Дт/Др	Дт/Др	По/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др
	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид	Ди	Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид

3.4. Начин вредновања чиниоца животне средине у поступку процене утицаја Плана на животну средину, мере за спречавање, ограничавање и компензацију негативних утицаја на животну средину

У циљу спречавања свих значајних негативних утицаја и последица по животну средину, на планском и ширем подучју, Стратешком проценом утицаја на животну средину су дефинисане мере за ограничење негативних и повећање позитивних утицаја на животну средину. Смернице и мере су дефинисане на основу процене постојећег стања природних и створених вредности, капацитета животне средине, планираних садржаја и идентификације могућих извора загађења на подручју обухваћеном Планом детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

Приликом дефинисања мера заштите животне средине узета је у обзир хијерархијска условљеност Плана и Стратешке процене утицаја, па су у мере заштите уграђене смернице докумената вишег хијерархијског нивоа које се односе на предметно подручје. У мере су интегрисани услови и мере заштите ималаца јавних овлашћења прибављених за потребе израде Плана и Стратешке процене утицаја.

Мере заштите имају за циљ да утицаје на животну средину сведу у оквиру и границе прихватљивости, односно спрече угрожавање животне средине и квалитет живота становништва и свих корисника простора. Смернице и мере заштите простора и животне средине спречавају еколошке конфликте, омогућавају развој и реализацију планиране намене у границама Плана детаљне регулације.

3.4.1. Заштита ваздуха

Заштита и очување квалитета ваздуха на подручју Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, обухвата мере превенције и контроле емисије загађујућих материја из свих извора загађења (покретних и стационарних), како би се спречио њихов утицај на постојећи квалитет ваздуха и минимизирали потенцијално негативни ефекти на животну средину.

Анализом извора загађења ваздуха суспендованим честицама (минерална прашина) у технолошком процесу експлоатације камена идентификовани су следећи извори загађивања:

- еолска ерозија суве површине на активним етажама и површинама (површински коп - каменолом, одлагалиште);
- трасе пута за камионски транспорт као линијски извори;
- рударске машине и технолошка опрема на каменолому (дробилично постројење).

Значајну потенцијалну опасност за ваздух у животној средини представљају суспендоване честице (минерална прашина) чије вредности емисија у одређеним природним условима могу бити изнад граничних вредности прописаних за настањена подручја. Настајање дисперзне фазе (лебдеће прашине) у ваздуху радне околине везано је, у већој или мањој мери, за све пројектоване фазе технолошког процеса експлоатације камена. Загађивање ваздуха минералном прашином, у великом зависи од метеоролошких услова, што значи да повремено у сушним периодима током године, минерална прашина може представљати потенцијални загађивач ваздуха у активној средини.

Загађивање ваздуха издувним гасовима из мотора рударских утоварних, транспортних и помоћних машина везано је за емисију следећих гасова: CO, NO, NO₂, CO₂, C_xH_y, Pb, прашина и чађ.

Уз примену планираних и пројектованих мера заштите, услова ималаца јавних овлашћења, надлежних институција, законске регулативе, норми и стандарда из ове области, сви утицаји на ваздух, као медијум животне средине, се могу превенирати, умањити, спречити и свести у законом прописане оквиру, а мониторингом пратити и контролисати у времену и простору. Заштита ваздуха обухвата планирање мера за имплементацију Плана које могу имати сложени карактер, кумулативно и синергијско

дејство на квалитет ваздуха. Све смернице и мере заштите ваздуха морају се спроводити у складу са:

Све смернице и мере заштите ваздуха морају се спроводити у складу са:

- *Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 (др. закон));*
- *Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.11/10, 75/10 и 63/13);*
- *Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Сл. гласник РС”, бр. 6/16 и 67/21);*
- *Уредбом о методологији прикупљања података за Национални инвентар емисије гасова са ефектом стаклене баште („Сл. гласник РС”, бр.81/10);*
- *Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл.гласник РС”, бр. 111/15 и 83/21);*
- *Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гласник РС”, бр. 5/16);*
- *Уредбом о методологији за израду инвентара емисија и пројекција загађујућих материја у ваздух („Сл. гласник РС”, бр. 3/16);*

Смернице и мере заштите ваздуха:

- обавеза Носиоца Пројекта је да примени најбоље доступне технологије у процесу експлоатације минералних сировина;
- набављати и редовно одржавати савремену технолошку рударску опрему са уграђеним заштитним филтерима, катализаторима и уређајима којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздух задовољава прописане граничне вредности;
- емисионе вредности у ваздух одржавати у границама прописаним Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл.гласник РС”, бр. 111/2015);
- у зони утицаја експлоатационих граница површинског копа два пута годишње вршити узимање узорка ваздуха, ангажовањем акредитоване лабораторије, у циљу утврђивања концентрација суспендованих честица, у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- обезбедити доступност резултата испитивања и праћења стања квалитета ваздуха;
- за случај прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздух, оператер је дужан да предузме техничко-технолошке мере или да обустави технолошки процес, како би се концентрације загађујућих материја свеле у прописане вредности;
- смањење запрашености на површинском копу, могуће је постићи превентивним интервенцијама, орошавањем, проветравањем и усисавањем на местима утовара при њеном великом издвајању;
- у циљу контроле животне средине и заштите ваздуха од загађивања, у границама Плана, при имплементацији и реализацији планираних пројеката, објеката, површина, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину.

Посебне мере заштите ваздуха:

- потребно је спровести мере за смањење загађивања ваздуха у поступку пројектовања, градње и редовног рада и морају се одржавати и спровести мере

тако да се не испуштају загађујуће материје у ваздух у количини већих од граничних вредности емисије;

- редовно вршити орошавање свих површина по којима се креће механизација;
- обавезно вршити квашење и орошавање водом, интерних саобраћајних површина и приступних путева помоћу одговарајућег уређаја или система за квашење и орошавање;
- саобраћај који ће се одвијати на насутим путевима етажним и транспортним обављати у контролисаном режиму (мале брзине кретања – до 20 km/h);
- операције бушења вршити бушећим гарнитурама опремљеним уређајем за отпашивање са филтер врећом;
- емисија аерополутаната из издувних система ангажованих средстава мора бити усклађена са важећим прописима и стандардима што се контролише сваке године редовним техничким прегледом;
- преко акредитоване лабораторије вршити испитивање квалитета ваздуха (мерење концентрације суспендованих честица у ваздуху) у циљу процене утицаја експлоатације кречњака динамиком и на начин који се прописује Студијом о процени утицаја на животну средину, а у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр.135/04 и 36/09).

3.4.2. Заштита земљишта

Загађење земљишта на подручју Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић може бити последица одвијања технолошких радова (бушење, утовар, транспорт, помоћни радови), неадекватног управљање отпадом, отпадним водама и као последица различитих пољопривредних активности на пољопривредном земљишту из окружења. Опште мере заштите земљишта обухватају систем праћења квалитета земљишта (систем заштите земљишног простора) и његово одрживо коришћење, које се остварује применом мера системског праћења квалитета земљишта:

- Праћење индикатора за оцену ризика од деградације земљишта;
- Спровођење ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани антропогеним активностима.

Мере заштите земљишта обухватају систем праћења квалитета земљишта и његово одрживо коришћење које се спроводи кроз:

- обавезно планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за све делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта;
- обавезно управљање отпадом у складу са Законом о управљању отпадом и подзаконским актима;
- обавезно управљање отпадним водама на планском подручју.

Све смернице и мере заштите земљишта морају се спроводити у складу са:

- *Законом о заштити земљишта („Сл. гласник РС”, бр. 112/15);*
- *Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС”, бр. 62/06, 65/08 - др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон)*
- *Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гласник РС”, бр. 88/20);*
- *Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Сл. гласник РС”, бр. 30/18 и 64/19);*
- *Правилник о садржини пројекта ремедијације и рекултивације („Сл. гласник РС”, бр. 35/19);*
- *Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС”, бр.23/94).*

Мере заштите земљишта од загађивања и деградације:

- реализација планиране намене се мора спровести у складу са прописаним урбанистичким параметрима, правилима уређења и правилима грађења и еколошким условима и мерама;
- уколико се при земљаним радовима, у оквиру граница обухвата Плана, наиђе на археолошки материјал, без одлагања прекинути даље радове и обавестити надлежни Завод за заштиту споменика културе и предузети мере да се налаз не уништи и не оштети, те да се сачува на месту и у положају у коме је откривен - (Закон о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 52/11, 99/11-др. закон, 6/20-др. закон, 35/21-др. закон и 129/21-др. закон);
- у поступку имплементације Плана, реализације и редовног рада површинског копа на локалитету „Тавани 2” одржавати машински парк у исправном стању, у циљу спречавања могућности доспевања нафте, деривата и машинског уља у земљишта и подземне воде. Све машине које се користе на површинском копу и превозна средства морају поседовати сертификате везане за заштиту животне средине;
- обавезно је управљање отпадом у складу са Законом о управљању отпадом и подзаконским актима на подручју Плана, према Плану управљања отпадом које подразумева прикупљање, примарну селекцију, транспорт и одлагање отпада преко надлежног комуналног предузећа;
- обавезна је контрола управљања отпадним водама у границама Плана како би се спречиле хаварије и изливање отпадних вода у земљиште;
- обавезно је планирање и спровђење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за оне делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта;
- инвеститор/носилац пројекта, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животnoj средини;
- откопавање вршити тако да се не угрози стабилност терена на локацији и у окружењу уз обавезне мере заштите од ерозија и појаве клизишта;
- након завршетка експлоатације предвидети санацију и рекултивацију терена, а према посебном Пројекту санације и рекултивације чија је израда дефинисана законском регулативом;
- број етажа, нагиб и ширину етажних равни каменолома пројектовати тако да се избегне могућност појаве нестабилности;
- у случају да се будућим активностима на површинском копу утиче на загађивање околног земљишта, инвеститор/носилац пројекта појединачних пројеката, потенцијалних загађивача у обавези је да изради извештај о стању земљишта који мора бити издат од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду;
- инвеститор/носилац пројекта који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- у циљу контроле животне средине и заштите земљишта од загађивања, у границама Плана, при имплементацији и реализацији планираних пројеката, објеката, површина, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/2008) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину.

Заштита од земљотреса

На основу досадашње сеизмичке активности и доступних карата сеизмичких хазарда објављених од стране Републичког сеизмолошког завода (РЗС), територија општине Косјерић и подручја површинског копа „Тавани 2“ у целини припада зони 7-8° MCS за повратни период од 475 година, што означава условну повољност са аспекта сеизмичности, односно Косјерић је у зони са умереним условно повољним степеном угрожености земљотресом, са средњом вероватноћом појаве.

Заштиту од земљотреса спроводити кроз примену важећих сеизмичких прописа за изградњу нових објеката и трасирање главних коридора комуналне инфраструктуре дуж саобраћајница и зелених површина на одговарајућем растојању од објеката.

3.4.3. Заштита вода

Заштита и унапређење квалитета површинских и подземних вода заснована је на мерама и активностима којима се њихов квалитет штити и унапређује преко мера забране, превенције, обавезујућих мера заштите, контроле и мониторинга, у циљу очувања квалитета живота, живог света, постизања стандарда квалитета животне средине, смањења загађења, спречавања даљег погоршања стања вода и обезбеђење нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене.

Стратешка процена утицаја на животну средину даје основне мере заштите вода које је неопходно даље спровести, на хијерархијски нижем нивоу (разрада и конкретизација кроз поступак процене утицаја на животну средину и Студију о процени утицаја на животну средину за сваки пројекат за који се захтева процена утицаја).

У циљу спречавања, ограничења и компензације негативних утицаја Плана на подземне воде, неопходно је спроводити строге мера заштите приликом планирања и реализације планирне промене и делатности.

Све смернице и мере заштите вода морају се спроводити у складу са:

- *Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 (др. закон));*
- *Уредбом о утврђивању Водопривредне основе РС („Службени гласник РС”, бр. 11/02);*
- *Уредбом о класификацији вода („Сл. гласник СРС”, бр. 5/68);*
- *Уредбом о категоризацији водотока („Сл. гласник СРС”, бр. 5/68);*
- *Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);*
- *Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 24/14);*
- *Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 50/12);*
- *Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 96/10);*
- *Правилником о одређивању граница подсливова („Сл. гласник РС”, бр. 54/11);*
- *Правилником о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС”, бр. 31/82);*
- *Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник СР”, бр. 33/16);*
- *Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 74/11);*

Смернице и мере за заштиту вода:

- забрањено је директно и индиректно загађивање површинских и подземних вода у обухвату Плана детаљне регулације површинског копа за локалитет „Тавани 2“ у општина Косјерић;
- све активности на планском подручју, у свим фазама имплементације Плана и реализације планиране намене, планиране експлоатације садржаја и инфраструктуре: радови који обухватају претходна истраживања, бушења, утовар, транспорт, помоћни радови (одржавање радилишта на површинском копу, израда и одржавање транспортних путева, одржавање објекта за одводњавање, одржавање косина површинског копа, снабдевање механизације горивом на терену), и остале активности на планском подручју морају се спроводити искључиво према условима и мерама које обезбеђују заштиту подземних и површинских вода;
- при извођењу свих активности на површинском копу, обавезне су мере техничке и еколошке заштите од загађивања површинских и подземних вода и земљишта;
- у случају хаваријског изливања, просипања опасних и штетних материја, обавезна је хитна санација угрожене локације-одговор на удес, у складу са планом заштите од удеса;
- забрањена је поправка и сервисирања механизације и возила, како би се спречило евентуално цурење или просипање уља и мазива у зони површинског копа;
- обавезно је редовно одржавање и одводњавање простора од непосредног значаја, директног и индиректног утицаја на стање у простору, стање и квалитет животне средине и социоекономске услове локалног становништва;
- за заштиту од површинских вода које гравитирају са сливних подручја ка копу, предвидети израду заштитних ободних канала;
- обавезно је предвидети објекат (сепаратор-таложник) за одвођење, пречишћавање загађених вода и испуштање пречишћених вода из рудника ради заштите површинских и подземних вода;
- обавезан је сепаратни систем канализације за условно чисте, потенцијално зауљене и санитарно фекалне отпадне воде;
- све отпадне воде се, пре упуштања у реципијент, морају пречишћавати до квалитета прописаног Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл.гласник РС“, бр.67/11, 48/12 и 1/16);
- атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина, одводити на пречишћавање у сепаратору уља и масти до захтеваног квалитета, пре упуштања у реципијент;
- чишћење таложника-сепаратора уља и масти се мора поверити, искључиво, овлашћеном оператеру који има дозволу за управљање опасним отпадом на даљи третман; управљање опасним отпадом мора пратити документ о кретању опасног отпада;
- обавезна је контрола квалитета отпадних вода пре и после пречишћавања у таложницима сепараторима уља и масти; испитивање квалитета отпадних вода врши се преко акредитоване лабораторије;
- после пречишћавања, а пре упуштања у реципијент, обавезна је уградња уређаја за мерење и регистровање количина испуштених пречишћених отпадних вода и дефинисање мерног места за узимање узорака за испитивање квалитета пречишћених отпадних вода;
- у циљу контроле животне средине и заштите водних тела од загађивања, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 114/2008) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину.

3.4.4. Заштита шума

Према Условима Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“, Београд, на територији обухвата Плана налази се део Газдинске јединице „Букови“ којом газдује Шумско газдинство „Ужице“, за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 10650 од 20.07.2022. године:

- основна намена шума обухваћених Планом је дефинисана као производња техничког дрвета и заштита земљишта од ерозије;
- Планом су обухваћене површине на којима се налазе састојине букве, цера, граба и вештачки подигнуте састојине јеле, смрче и четинара. Степен угрожености шума од пожара обухвата II, IV и V степен угрожености;
- на планском подручју налазе се шуме високе заштитне вредности HCVF - 4 (заштита земљишта од ерозије) и представљају подручја која пружају основне природне користи у критичним ситуацијама.

Све смернице и мере заштите шума морају се спроводити у складу са:

- *Законом о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18);*
- *Правилником о шумском реду („Сл. гласник РС”, бр. 38/11, 75/16, 94/17 и 87/21).*

Смернице и мере за заштиту шума:

- при планирању намене површина у планском подручју, њиховог коришћења, уређења и заштите, морају се поштовати одредбе Закона о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18), односно планирати намене тако да се очувају шуме и шумско земљиште као добро општег интереса;
- у циљу очувања шума, шумских комплекса и шумског земљишта:
 - забрањена је сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа;
 - самовољно заузимање шума;
 - уништавање или оштећење шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама;
 - одлагање смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада у шуми, на шумском земљишту на удаљености мањој од 200 m од руба шуме, као и изградња објеката за складиштење, прераду или уништавање смећа;
 - предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожавају функције шуме;
 - одводњавање и извођење других радова којима се водни режим у шуми мења тако да се угрожава опстанак или виталност шуме;
- према Закону о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18), промена намене шума и шумског земљишта може да се врши ради експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha. За промену намене шума и шумског земљишта неопходно је прибавити сагласност ресорног Министарства;
- обухват непосредног и ширег окружења планираног експлоатационог поља, у зони од 500 m, представља приоритетну заштитну зону, односно зону приоритетне шуме и заштиту природе, биодиверзитета и животне средине;
- у складу са Правилником о шумском реду („Сл. гласник РС”, бр. 38/11, 75/16, 94/17 и 87/21), сеча стабала, израда, извод, изношење и привлачење дрвета и други начин померања дрвета са места сече, врше се у време и на начин којим се обезбеђује најмање оштећење околних стабала, подмлатка, земљишта органским горивима и моторним уљем. За било какву активност у шуми и на шумском земљишту потребно је прибавити сагласност ЈП „Србијашуме“.

3.4.5. Заштита и унапређење природе, природних добара и предела

Према Решењу 03 бр. 021-2167/2 од 06.07.2022. године., Завод за заштиту природе Србије, утврђено је да се обухват Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, не налази у заштићеном подручју за које је спроведен или покренут поступак заштите. Међутим, планско подручје се налази у оквиру еколошки значајног подручја „Ваљевске планине“ еколошке мреже Републике Србије.

Планско подручје се налази у оквиру еколошки значајног подручја „Ваљевске планине“ у чијем је обухвату међународно и национално значајно подручје за птице (IBA подручје – Important Bird Area) под називом „Ваљевске планине“, са класификационим кодом RS029IBA према Уредби о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр. 102/10).

Иако на планском подручју нису евидентиране строго заштићене врсте и заштићене врсте птица, IBA подручје „Ваљевске планине“ је од изузетног значаја за њихово гнезђење, па се мора вршити мониторинг фауне птица како у планском простору, тако и у зони утицаја каменолома. На целом простору је до сада забележено око 170 врста птица, али се процењује да је тај број преко 200 врста. На падинама Маљена посебну вредност представља присуство, у гнездилишном периоду, врста као што су крстокљун, чизак, легањ, обични попић, ђубаста сеница, обична црвенперка, кос камењар, сеница шљиварка и стрнадица камењарка. За неке од ових врста, везаних за планинска подручја и четинарске шуме, то су једини локалитети њиховог присуства у северозападној Србији током летњег периода и сам тим и граница распрострањења.

Мере заштите природе ће се спроводити у складу са:

- *Законом о заштити природе („Сл. гласник РС“ бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16 и 95/18 (др.закон) и 71/21);*
- *Законом о шумама („Сл. гласник РС“, бр.30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 (др.закон));*
- *Уредба о режимима заштите („Сл. гласник РС“, бр. 31/12);*
- *Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр.102/10).*

Смернице и мере за заштиту природе:

- сва планска решења и урбанистички параметри за отварање површинског копа „Тавани 2“ морају бити усклађени са планским документима вишег реда, односно Просторним планом општине Косјерић;
- у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09), инвеститор/носилац пројекта је у обавези да поднесе захтев Министарству заштите животне средине за одлучивање у вези потребе израде Студије о процени утицаја експлоатације дијабаза на животну средину;
- инвеститор/носилац пројекта је у обавези да уради мониторинг стања природе у зони утицаја каменолома, посебно мониторинг орнитофауне;
- забрањено је уклањање стабала са гнездима птица. Уколико се радови планирају у непосредној близини гнезда, исте реализовати искључиво када гнезда нису активна, односно када нема јаја или младунаца у гнезду;
- уколико се током извођења радова наиђе на активно гнездо са пологом или младунцима птица, неопходно је привремено обуставити радове на тој локацији и обавестити Завод за заштиту природе Србије;
- инфраструктурно опремање (изградња приступних саобраћајница, водоснабдевања и евакуација отпадних вода, снабдевање електричном енергијом) по високим еколошким стандардима;
- изградњу комуналне инфраструктуре урадити на основу услова надлежних комуналних организација;
- у оквиру границе Плана обезбедити очување постојеће вегетације. Задржати постојеће зеленило и планирањем новог, обезбедити висок ниво очувања и унапређења квалитета животне средине планског подручја;
- уколико се у току извођења радова изискује евентуална сеча одраслих и вредних примерака дендрофлоре, обавеза инвеститора/носиоца пројекта да прибави сагласност надлежних институција;
- планирати развој копа у складу са овереним резервама;

- дефинисати локације на којима ће се изградити или поставити објекти који су потребни за извођење несметане експлоатације;
- за снабдевање електричном енергијом копа, повезати се на електричну мрежу или други адекватан начин (агрегат);
- планирати током рада континуирано праћење стабилности површинског копа и окружења и евидентирати све промене (појаве нестабилности тла-клизишта, улегнућа, одрона, спирања, јаружења), пројектно-техничком документацијом установити обавезу предузимања одговарајућих мера за њихово спречавање или у случају њихове појаве санирање;
- обавезно је организовано сакупљање и одлагање истрошених и замењених делова опреме;
- обавезно је отпашивање на површинском копу и дробиличном постројењу, како би се спречило аерозагађење;
- при складиштењу и транспорту сировини применити мере којима ће се онемогућити расипање ситних и финих фракција, како унутар површинског копа, тако и изван њега (дуж саобраћајнице);
- сервисирање механизације обезбедити у стручним механичарским радионицама или уколико то није могуће, обезбедити површину унутар експлоатационог поља и инфратруктурно је опремити како би се спречило загађење земљишта и подземних и површинских водотокова;
- поштовати техничке мере заштите којима ће се обезбедити да бука од опреме ангазоване у току радног процеса не прелази прописане нивое;
- дефинисати трасе приступних саобраћајница неопходних при експлоатацији, утовару, претовару и транспорту сировине и/или фракција камена као и транспорта јаловине на одлагалиште;
- обавеза инвеститора/носиоца пројекта да се након завршетка експлоатације изврши санација и рекултивација терена (површинског копа, одлагалишта јаловине, приступних саобраћајница);
- процес рекултивације мора да задовољи следеће пејзажне услове:
 - да се у завршној фази изградње копа, уз минималан обим завршних радова простор доведе у потребно стање будуће намене,
 - да се ново обликовани простор амбијентално уклопи у околину, избегавањем правилних геометријских облика, строгих линија и углова, као и садњом аутохтоног биљног материјала,
 - да се већи део деградираних површина користи за затрављивање а преостале површине за подизање шумских засада,
 - да се постојеће природне функције не ремете,
 - да се омогући несметано гравитационо одвођење површинских вода и да се хидрогеографска мрежа и сливне површине не ремете или да се побољшају у смислу спречавања ерозионог дејства атмосферских вода,
 - да се сачувају и уклопе евентуалне геолошке вредности (геонаслеђе) заостале након експлоатације;
- неопходно је поштовати све законом предвиђене мере заштите, како при транспорту тако и при руковању експлозивним средствима уколико се користе при експлоатацији. Транспорт руковање експлозивним материјама морају се поверити овлашћеним организацијама и лицима;
- приликом грађевинских радова у границама Плана, неопходно је одредити локације на којима ће се трајно депоновати неискоришћени грађевински и остали материјал настао приликом радова;
- усклађивање људских активности, економских и друштвених развојних планова и пројеката са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих природних ресурса;
- дугорочно очување природних екосистема и природне равнотеже;
- при озелењавању избегавати инвазивне (агресивне алохтоне) врсте, и врсте које су детерминисане као алергене;
- ако се приликом извођења радова наиђе на природно добро геолошко-

палентеолошке или минеролошко– петролошке објекте, за које се предпоставља да имају својства природног добра, сагласно Чл. 99. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16 и 95/18 (др. закон) и 71/21), инвеститор/носилац пројекта/извођач радова је дужан да о томе обавести да обавести Министарство заштите животне средине, као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе до доласка овлашћеног лица.

3.4.6. Заштита културних добара

Према Условима за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа „Тавани 2“, бр. 735/2 од 17.08.2022. године., Завод за заштиту споменика културе у Краљеву, на основу члана 17. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 71/94, 52/11, 99/11-др.закон, 6/20-др. закон, 35/21-др. закон и 129/21-др. закон), у оквиру граница предметног Плана а на основу Завода у Краљеву и референтне стручне литературе, нема познатих – проглашених и евидентираних културних добара од интереса за службу заштите.

Мере културних добара ће се спроводити у складу са:

- Законом о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 71/94, 52/11, 99/11-др. закон, 6/20-др. закон, 35/21-др. закон и 129/21-др. закон);

Смернице и мере заштите културних добара:

- ако се у току извођења геолошких истраживања, наиђе на нова археолошка налазишта или археолошке предмете¹ (добра која уживају претходну заштиту по сили Закона), извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и предузме мере заштите како налаз не би био уништен и оштећен, и како би се сачувао на месту и у положају у коме је откривен, као и да писменим путем, у току истог дана, обавести надлежну службу заштите, која ће у хитном поступку извршити увид на терену;
- уколико се након увида у ситуацију на терену, а на основу Закона утврди да односна непокретност или ствар представља културно добро или добро под претходном заштитом, даље извођење геолошких истраживања и промене облика терена могу се дозволити након прописивања додатних услова, који најчешће подразумевају археолошки надзор, уз ручни ископ или вршење заштитних археолошких истраживања, уз адекватан даљи третман налаза и налазишта у складу са Законом;
- уколико се приликом грађевинских и истражних (земљаних) радова наиђе на архитектонске остатке из прошлости, од интереса за Републику Србију, надлежни Завод ће у договору са Републичким заводом за заштиту споменика културе и надлежним Министарством културе и информисања израдити мере техничке заштите откривених остатака.
- забрањује се неовлашћено прикупљање археолошког материјала;
- трошкове истраживања, заштите, чувања, публикација и излагања добра које ужива претходну заштиту, све до предаје на чување овлашћеној установи заштите, сноси инвеститор.
- уколико дође до буило какве промене границе Плана, инвеститор је дужан да прибави додатне услове Завода.

3.4.7. Бука и вибрација

Имплементација Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, ће имати еколошки утицај са становишта негативних ефеката буке на квалитет и капацитет животне средине. Површински копови су генерално значајни емитери буке (бушење, минирање, ангажована механизација и слично).

Како би негативни утицаји буке коју генеришу експлоатација минералних сировина и дробилично постројење, били сведени у границе прихватљивости, морају се поштовати

¹ То подразумева и остатке старих рударских и металуршких активности, као и трагове раније експлоатације, обраде и транспорта камена и других сировина

смернице и мере превенције, спречавања, отклањања и заштите од штетних ефеката буке по живот и здравље локалног становништва у зонама утицаја и квалитета животне средине окружења.

Заштита од буке на подручју Плана спроводиће се у складу са:

- *Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21);*
- *Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 75/10);*
- *Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 72/10);*
- *Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Сл. гласник РС”, бр. 72/10);*

Смернице и мере заштите од буке и вибрација

- инвеститор/носилац пројекта који у обављању делатности које емитују буку, одговоран је за сваку активност којим се проузрокује ниво буке виши од прописаних граничних вредности;
- инвеститор/носилац пројекта је у обавези да примењује мере техничке заштите од буке за све објекте и делатности генераторе буке;
- радове који директно утичу на емисију буке у животној средини обављати током дана, у дефинисаном радном времену;
- обавезно је подизање заштиних баријера (вештачких и/или природних) према угроженим зонама и појединачним локацијама;
- обавезна је реализација појаса заштитног зеленила у оним деловима планског подручја у који могу представљати потенцијалне изворе буке;
- избор зеленила мора бити прилагођен зонским и локацијским условима, у складу са пејзажним и еколошко-биолошким захтевима;
- у зони у којој је немогуће формирати природни заштитни појас, због конфигурације терена, формирати антизвучне панеле који ће уједно бити и вештачка баријера од прашине;
- извори буке морају поседовати исправе са подацима о нивоу буке при прописаним условима коришћења и одржавања као и упутствима о мерама за заштиту од буке (атест, произвођачка спецификација, стручни налаз о мерењу нивоа буке);
- мерење буке врше стручне организације, овлашћене од стране ресорног министарства задуженог за послове заштите животне средине које уједно и прописује услове и методологију мерења буке;
- у циљу контроле животне средине и заштите подручја, становништва и екосистема од прекомерне буке, у границама Плана, при имплементацији и реализацији планираних пројеката, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 114/2008) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину.

3.4.8. Нејонизујуће зрачење

Заштита од нејонизујућих зрачења обухвата услове и мере заштите здравља људи и животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења, односно електромагнетног зрачења, услове коришћења извора нејонизујућих зрачења и представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора. Заштита од нејонизујућег зрачења спроводиће се у складу са одредбама:

- *Закона о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС”, бр.36/09),*
- *Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС”, бр. 104/09),*

- *Правилника о изворима нејонизујућег зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл. гласник РС“, бр. 104/09).*

Смернице и мере заштите од нејонизујућег зрачења:

- поштовати правила дефинисана планом вишег реда у погледу избора локације и услова при евентуалном захтеву за постављање извора нејонизујућег зрачења, са посебним освртом на намену становања у окружењу и очекивану повећану фреквенцију људи на локацији планског обухвата, сходно намени простора.
- обавезна је контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења.
- у циљу контроле животне средине, контроле и заштите здравља становништва од извора нејонизујућег зрачења, прописивања, спровођења и контроле мера за заштиту животне средине и здравља становништва, потребно је покретање поступка процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине и доношење одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину за планиране пројекте потенцијалне изворе нејонизујућег зрачења или Стручне оцене оптерећења животне средине за планирани пројекат потенцијалних извора нејонизујућег зрачења;
- свака изградња у близини извора нејонизујућег зрачења мора бити урађена уз издате услове и сагласност власника извора нејонизујућег зрачења и у складу са постојећом законском регулативом за нејонизујуће зрачење.

3.4.10. Управљање отпадом

Мере управљања отпадом дефинисане су на основу смерница из докумената вишег реда као и на основу процене количине и карактера отпада који ће настајати на подручју Плана. Концепт управљања отпадом на подручју Плана мора бити заснован на примени свих неопходних организационих и техничких мера којима би се спречили потенцијални негативни утицаји на квалитет животне средине.

Управљање отпадом на подручју Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, мора бити део интегралног управљања отпадом на локалном и регионалном нивоу и спроводиће се у складу са:

- *Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 (др. закон));*
- *Законом о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС“, бр. 36/09 и 95/18 (др. закон));*
- *Уредбом о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС“, бр. 92/10);*
- *Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/10, 93/19 и 39/21);*
- *Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр. 92/10 и 77/21);*
- *Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр. 17/17);*
- *Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр. 7/20 и 77/21);*
- *Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС“, бр. 98/10).*

Активности на површинском копу „Тавани 2“ доведиће до генерисања:

- јаловине од откопа,
- комуналног отпада,
- амбалажног отпада,
- отпад из таложника атмосферских вода и опасан отпад.

Опште мере управљања отпадом:

- инвеститор/извођач радова је у обавези да, у складу са одредбама Закона о управљању отпадом, у току извођења радова, предвиди и обезбеди:
 - одговарајући начин управљања/поступања са насталим отпадом у складу са законом и прописима донетим на основу закона којима се утврђује поступање са секундарним сировинама, опасним отпадом, посебним токовима отпада;
 - грађевински и остали отпадни материјал, који настане у току извођења радова, сакупи, разврста и привремено складишти у складу са извршеном класификацијом на одговарајућим одвојеним местима предвиђеним за ову намену, искључиво у оквиру градилишта; спроведе поступке за смањење количине отпада за одлагање (посебни услови складиштења отпада – 17 спречавање мешања различитих врста отпада, расипања и мешања са водом) и примену начела хијерархије управљања отпадом (превенција и смањење, припрема за поновну употребу, рециклажа и остале операције поновног искоришћења, одлагање отпада), односно одваја отпад чије се искоришћење може вршити у оквиру градилишта или у постројењима за управљање отпадом; приликом складиштења насталог отпада примени мере заштите од пожара и експлозија;
 - извештај о испитивању насталог неопасног и опасног отпада којим се на градилишту управља, у складу са Законом о управљању отпадом и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/10, 93/19 и 39/21);
 - води евиденцију о: - о врсти, класификацији и количини грађевинског отпада који настаје на градилишту; - издвајању, поступању и предаји грађевинског отпада (неопасног, интерног, опасног отпада, посебних токова отпада);
 - преузимање и даље управљање отпадом који се уклања, обавља искључиво преко лица које има дозволу да врши његово сакупљање и/или транспорт до одређеног одредишта, односно до постројења које има дозволу за управљање овом врстом отпада (третман, односно складиштење, поновно искоришћење, одлагање);
 - попуњавање докумената о кретању отпада за сваку предају отпада правном лицу, у складу са Правилником о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр. 114/13) и Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање (Сл. гласник РС, бр. 17/17); комплетно попуњен Документ о кретању неопасног отпада чува најмање две године а трајно чува Документ о кретању опасног отпада, у складу са законом;
- вршити сакупљање, разврставање и безбедно одлагање отпада који настаје на Планском подручју у оквиру сваке појединачне функционалне целине, локације или зоне, у складу са наменом простора;
- склопити Уговор о преузимању свих врста отпада (отпадне гуме, метал, пластика, отадна рабљена уља, мазива, филтри и крпе) са овлашћеним оператерима који поседују одговарајуће дозволе за управљање отпадом;
- истрошени материјал, масти, уља, масне крпе, папирну, памучну, пластичну и другу амбалажу, као и други отпадни материјал коришћен при извођењу радова одлаже у металне посуде са поклопцем на месту предвиђеном за управљање отпадом;
- успоставити сакупљање, транспорт и одлагање комуналног отпада преко надлежног комуналног предузећа, у складу са Локалним планом управљања отпадом;
- забрањено је мешање различитих категорија опасних отпада или мешање опасног отпада са неопасним отпадом, као и разблаживање опасног отпада ради испуштања у животну средину;
- обезбедити одговарајући број контејнера/посуда за прикупљање и привремено складиштење отпада на начин којим се спречава његово расипање, у складу са прописима којима је уређено управљање отпадом;

- поставити судове (контејнере) за сакупљање отпада у зонама и локацијама, у складу са партерним решењем;
- комунални отпад, одлагати у контејнере са поклопцем; Евакуацију отпада са комплекса вршити на контролисан начин, према условима надлежног комуналног преузећа;
- обезбедити контејнере за сакупљање отпада који се може рециклирати (папир, картон, стакло, пластика); Сакупљени рециклабилни отпад предавати овлашћеним Оператерима, уз евиденцију и документ о кретању отпада;
- обезбедити локацију за одлагање јаловине, на терену који треба да је стабилан, изван зоне водне ерозије и спирања;
- од јаловине одвојити хумусни материјал, депоновати га, сачувати и након завршетка експлоатације користити га за санацију и рекултивацију;
- депоновање материјала вршити на такав начин да се спречи његово одношење ветром или кишом у околни простор;
- забрањено је одлагање и спаљивање отпада који се може поново користити;
- управљање и поступање са отпадом из таложника-сепаратора уља и масти, који представља опасан отпад, мора бити усаглашено са одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10 и 77/21). Тако настали отпад се уступа Оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом на даље поступање и третман, уз обавезну евиденцију и Документ о кретању опасног отпада; Носилац Пројекта може поверити чишћење сепаратора оператеру који поседује дозволу за управљање овом врстом отпада.

3.4.11. Мере заштите од удеса и удесних ситуација

На планском подручју постоји вероватноћа појаве удесних ситуација. У свим фазама имплементације Плана обавезне су мере превенције, спречавања, отклањања узрока, контроле и заштите од удеса и удесних ситуација, у циљу заштите живота и здравља и људи и животне средине.

Потенцијалне удесне ситуације са вероватноћом јављања су:

- природне катастрофе (земљотреси, пожари, јаке провале облака, велике хладноће и мразеви идр.),
- намерне или стохастичке хаварије (процуривање и просипање нафтних деривата, обурвавање материјала - камене масе, неправилан рад и отказивање ангажоване механизације)
- и ратна разарања.

Могући узрочници избијања пожара су:

- људски фактор (нестручна употреба отвореног пламена, непридржавање радне дисциплине),
- деловање топлоте у току дужег временског периода,
- статички електрицитет,
- неисправност уређаја за рад,
- удар грома и др.

У току фазе бушења стенске масе до акцидента може доћи због обурвавања материјала (непозната компактност сировинске масе, појава пукотина), лошег постављања опреме за бушење и људске грешке. Наведени акцидент је просторно ограничен на саму локацију те не угрожава значајно животну средину. Потенцијално угрожени су запослени ангажовани за наведене операције те је неопходно предузети све мере заштите на раду у складу са прописима.

При утовару до удеса може доћи због неправилно одабраног начина приступа одминираним материјалу на етажној равни, неправилног постављања камиона за утовар, оштећења пнеуматика на ангажованој механизацији или других дефеката који могу прекинути утоварни циклус. Такође, као потенцијални узроци акцидента идентификовано је отказивање кочионог система на ангажованој механизацији, превртање возила услед

неправилног пуњења корпе, неравнине на транспортном путу, пуцање пнеуматика или ломови полуосовина, неприлагођене брзине кретања условима на путу.

Један од потенцијалних удеса, чија је вероватноћа појављивања веома мала је и појава евентуалног обрушавања радних и завршних косина копа. У таквом случају евентуалне последице би биле пре свега ограничене само на предметни коп, без озбиљнијих последица по околну животну средину.

Као потенцијални акцидент у фази формирања нових етажа идентификована је хаварија на ангажованим машинама која може резултирати истицањем нафтних деривата, масти и уља.

Уз ангажовање исправне механизације, обзиром на планирани и потребни обим радова, вероватноћа наведеног акцидента је веома мала. Уколико до наведеног акцидента дође, обавезна је хитна санација контаминираниог терена. Да акцидентално просут нафтни дериват не би угрозио животну средину, неопходно је извршити санацију терена загађеног нафтним дериватима. Расуто гориво долази до земишта у које дифундује брзином и у дубини која зависи од локалног састава педолошког слоја, при чему долази до контаминације земљишта на локалном нивоу. У вишим пределима педолошки слој је релативно танак, неуједначен, растресит, измешан са каменом ситнежи. Расути нафтни деривати могу загадити подземне воде спирањем атмосферских вода из загађеног земљишта.

Заштита од удеса и удесних ситуација на подручју Плана спроводиће се у складу са:

- *Законом о заштити од пожара („Сл. Гласник РС”, бр. 111/09, 20/15 и 87/18, 87/18 (др. закон));*
- *Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Сл. гласник РС”, бр. 44/77, 45/85, 18/89, 53/93 (др. закон), 67/93 (др. закон), 48/94 (др. закон) 101/05 (др. закон) и 54/15 (др. закон));*
- *Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС”, бр. 87/18);*
- *Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара („Сл. гласник РС”, бр. 3/18);*
- *Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара („Сл. лист СРЈ”, бр. 8/95);*
- *Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона („Сл.лист СФРЈ”, бр. 53/88 (испр.), 54/88 и 28/95);*
- *Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара („Сл. гласник РС”, 3/18);*
- *Правилником о техничким нормативима за стабилне инсталације за дојаву пожара („Сл.лист СРЈ”, бр. 87/1993);*
- *Правилником о техничким нормативима за заштиту објекта од атмосферског пражњења („Сл. лист СРЈ”, бр.11/96).*

Мере заштите животне средине и одговор на удес:

- минирање мора обављати специјализована организација за обављање те делатности;
- при транспорту експлозива и истовару у оквиру минског поља морају се поштовати прописи о транспорту експлозива и експлозивних средстава;
- у случају акцидентног просипања (случајно цурење услед квара на механизацији) погонског горива (нафтних деривата), радове одмах обуставити а терен санирати чишћењем слоја земљишта загађеног нафтним дериватом. Поступање са тако насталим отпадом ускладити са одредбама Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10 и 77/21);
- објекти морају бити изведени у складу са Законом о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18), Закона о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима („Сл. гласник РС”, бр. 54/15), Правилником о

техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене („Сл. гласник РС“, бр. 22/19) и правилницима и стандардима који ближе регулишу изградњу објеката;

- према одредбама Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, бр. 111/09, 20/15 и 87/18, 87/18 (др. закон)), Закона о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Сл. гласник РС“, бр. 44/77, 45/85, 18/89, 53/93 (др.закон), 67/93 (др. закон), 48/94 (др.закон) 101/05 (др. закон) и 54/15 (др.закон)) и прописаним условима надлежног одељења противпожарне полиције, прибавити саласност противпожарне полиције на техничку документацију, извести и спроводити прописане мере противпожарне заштите;
- у циљу адекватног управљања заштитом од удесних ситуација, обавезан је План заштите од удеса са мерама за одговор на удесну ситуацију за сваки пројекат посебно;
- неопходно је извести одговарајући систем противпожарне заштите у складу са Законом о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, 111/09, 20/15 и 87/18, 87/18 (др. закон)). Посебну пажњу посветити обуци и контроли запослених као и квалитету и атесту противпожарне опреме планиране за уградњу;
- примену мера заштите и превенцију и отклањање последица у случају удесних ситуација у току извођења радова (опрема за гашење пожара, апсорбенти за сакупљање изливених и просутих материја);
- посебну пажњу посветити обуци и контроли запослених као и квалитету и атесту противпожарне опреме планиране за уградњу;
- приступне путеве и пролазе за ватрогасна возила до објеката;
- објектима морају бити обезбеђени приступни путеви за ватрогасна возила у складу са Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређење платоа за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара („Сл. лист СРЈ“, бр. 8/95);
- са простора комплекса уклонити сав запаљив материјал у циљу смањења последица евентуалног пожара у склопу превентивних мера заштите;
- при реаговању у случајевима опасности, обавезно је коришћење адекватне заштитне опреме (заштитно одело, обућа, наочаре, рукавице, маске);
- после удеса: Носилац Пројекта је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа, о ванредном догађају обавести надлежни орган ресорног министарства; Обавештење садржи информације о околностима ванредног догађаја, месту, времену, непосредној опасности по здравље људи и опис предузетих мера; Сва места где је настала хаварија се морају поправити и потпуно санирати у најкраћем року;
- у циљу контроле животне средине и прописивања, спровођења и контроле мера за заштиту животне средине, у границама Плана, при имплементацији и реализацији планираног пројекта, објекта, површина, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 114/2008) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину.

3.4.12. Мере еколошке компензације

Мере компензације се дефинишу са циљем ублажавања потенцијалних последица реализације планских решења на животну средину на подручју Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

Приликом реализације планских решења, доћи ће до уклањања постојећег зеленила на подручју Плана. Компензацију зеленила треба спровести тако да допринесе смањењу емисије загађујућих материја и прашине као и смањењу нивоа буке и побољшању пејзажних карактеристика подручја. Препоручене мере компензације:

- успоставити појасеве заштитног зеленила у контактним зонама Плана детаљне регулације према индивидуалним објектима становања;

- извршити рекултивацију деградираних локација и зона у границама Плана детаљне регулације и контактним зонама утицаја према зонама становања;
- одабир врста приликом формирања заштитног појаса вршити на основу анализе и валоризације постојећег зеленила на подручју Плана и окружењу;
- приликом формирања заштитног зеленила избегавати алохтоне, инвазивне и алергене врсте биљака.

Циљ еколошке компензације на подручју Плана детаљне регулације је санација и ревитализација свих деградираних површина које су настале као последица планиране намене на планском подручју, или могу настати у току интервенција у простору планираним за извођење радова на реализацији планиране промене. Препорука је да се спроведу све активности које доприносе визуелно естетском побољшању вредности подручја, кроз рекултивацију, односно обнову педолошког и вегетационог покривача.

4.0. Смернице за ниже хијерархијске нивое

Еколошка процена Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, представља основ за вредновање простора при избору Пројекта и предлога мера за заштиту животне средине, а у циљу даљег одрживог развоја.

Имајући у виду чињеницу да је стратешки процењен План детаљне регулације, као најнижи хијерархијски ниво у систему планирања, у Извештају о Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић:

- нема смерница за израду стратешких процена утицаја на нижим хијерархијским нивоима;
- али у случају значајних промена на планском нивоу, односно за случај потребе за израдом новог ПДР или измене и допуне предметног ПДР, потребно је извршити стратешку процену новог планског документа или одлучивати о потреби стратешке процене утицаја за измене и допуне постојећег.

Обавезујућа смерница Стратешке процене на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (Извештај о СПУ) за нижи хијерархијски ниво представља:

- обавезу Носиоца Пројекта да се, надлежном органу ресорног Министарства за заштиту животне средине обрати Захтевом за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину/Захтевом за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину и проведе поступак процене утицаја за планирани пројекат, све у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09) и Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја, и за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 114/08).

5.0. Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана (мониторинг)

Основни циљ мониторинг система је да се обезбеди, правовремено реаговање и упозорење на могуће негативне процесе и акцидентне ситуације, као и потпунији увид у стање основних чинилаца животне средине и утврђивање потреба за предузимањем додатних мера заштите, у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Програм праћења стања животне средине (мониторинг) има за циљ да обезбеди праћење утицаја на природу и животну средину у обухвату планског документа, дефинисаних овом Стратешком проценом и реализацију услова и мера заштите у току спровођења Плана детаљне регулације.

Методологија, учесталост мерења, обавезе надлежних органа и друга питања везана за мониторинг програм, биће дефинисани посебним програмима за сваки појединачан пројекат, у току спровођења плана. Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања животне средине, што обухвата праћење природних услова и фактора утицаја, односно праћење промена стања и карактеристика природе и животне средине у анализираном простору. Циљеви мониторинга (праћења стања) животне средине на подручју Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић су:

- заштита здравља становништва,
- очување квалитета ваздуха,
- очување квалитета земљишта,
- заштита подземних вода и површинских вода,
- стварање услова за оцењивање стања животне средине на подручју Плана на основу резултата мерења.

Мониторинг животне средине на подручју Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић обухвата Програм мониторинга (праћења стања) животне средине:

- праћење квалитета ваздуха,
- праћење квалитета и количина отпадних вода,
- праћење квалитета површинских вода и подземних вода,
- праћење квалитета земљишта,
- праћење нивоа буке,
- мониторинг отпада.

Резултати мониторинга су основ за оцену стања природне и животне средине на подручју Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић. Програм праћења стања животне средине, мониторинг, дефинисан је Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 (др. закон), 72/09 (др. закон), 43/11 (УС), 14/16 и 95/18) и реализује преко акредитованих лабораторија, а извештаји о резултатима мониторинга морају бити доступни надлежној еколошкој инспекцији и јавности.

Мониторинг квалитета ваздуха врши се у циљу утврђивања концентрација загађујућих материја у ваздуху. Мерна места за праћење квалитета ваздуха на подручју Плана детаљне регулације организовати тако да представљају релевантне тачке за сваку зону утицаја посебно, што ће бити дефинисано у поступку процене утицаја на животну средину површинског копа на локалитету „Тавани 2“. Мониторинг квалитета ваздуха вршиће се у складу са Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 (др. закон)).

Контрола квалитета отпадних вода се врши у циљу оцењивања квалитета оборинских и атмосферских вода које се испуштају у реципијент. Праћење квалитета ових отпадних вода врши се на местима излива у реципијент и то пре мешања отпадних вода са водама реципијента. Мониторинг отпадних вода подразумева и катастар свих отпадних вода

(потенцијално зауљене атмосферске воде), обавезан третман и контролу квалитета након пречишћавања а пре упуштања у реципијент, у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16) и Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС“, бр. 33/16). У оквиру планираног комплекса, који у току редовног рада генерише отпадне воде, обавезно је успостављање мониторинга отпадних вода, преко акредитоване лабораторије.

Мониторинг отпадних вода из сепаратора уља и масти се заснива на узорковању воде на излазу из сепаратора и испитивању узорка. Обрада узорка се обавља у овлашћеној лабораторији где се са технолошког аспекта добијају подаци о квалитету воде, као и закључци о њеним евентуалним променама. Потребно је испитивати биохемијске и механичке (физичке) параметре како је прописано у Члану 99. Закона о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18 (др. закон)), као и Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16).

Инвеститор/носилац пројекта је у обавези да обезбеди континуално праћење количине и протока отпадних вода које се испуштају у реципијент након пречишћавања. Мониторинг отпадних вода ће се детаљније утврдити кроз поступак процене утицаја на животну средину.

Мониторинг квалитета земљишта обухвата праћење промена у морфологији и физичким карактеристикама терена које настају у поступку експлоатације минералних сировина (дијабаза) као и количине уклоњеног хумуса и јаловине са површинског копа. Мониторинг земљишта представља основ за спровођење поступка рекултивације по завршетку експлоатационих радова.

Мониторинг коришћења земљишта и рекултивације - Основне компоненте система мониторинга земљишта су мониторинг коришћења и рекултивације земљишта. Циљ мониторинга коришћења и рекултивације земљишта је повећање ефикасности ових активности. Мониторинг земљишта се врши у циљу побољшања услова коришћења деградираног земљишта и обухвата узимање узорка, мерење и обраду података о факторима плодности и токсичности земљишта.

Мониторинг земљишта у оквиру површинског копа на локалитету „Тавани 2“ подразумева праћење заузимања земљишта експлоатацијом минералних сировина, док мониторинг рекултивације обухвата прикупљање података о деловима површинског копа на коме је могуће прићи рекултивацији у циљу заштите и побољшања естетских особина пејзажа.

За потребе праћења обнове вегетације, шумског земљишта, популација угрожених врста птица, стања животне средине, као и успостављање екосистема, неопходно је успоставити мониторинг у поступку извођења радова и у периоду од најмање две године након обављених рекултивационих радова.

Мониторинг нивоа буке је потребно вршити у зони најближих стамбених објеката где је утицај буке највећи. Потреба за мониторингом буке се утврђује у поступку процене утицаја планираног пројекта на животну средину. Мониторинг буке вршиће се у складу са Законом о заштити од буке у животnoj средини („Сл. гласник РС“, бр. 96/21) и важећим позаконским актима.

Мерење вибрација тла и ударног таласа - Вибрације тла изазаване минирањем представљају један од потенцијалних негативних ефеката површинске експлоатације минералних сировина и геолошких грађевинских радова. Потреси и вибрације тла представљају таласно кретање које се шири од центра, места минирања, ка околном простору. Пролазећи кроз површинске слојеве тла ови таласи изазивају и осциловање објеката на површини. Уколико се фреквенција осциловања тла поклопи са сопственом фреквенцијом осциловања објеката на површини, амплитуда осциловања објеката може значајно превазићи амплитуду осциловања тла и довести до значајних оштећења.

- Преко акредитованог правног лица извршити контролно испитивање вибрација –

сеизмичких ефеката и ударног таласа при минирању на почетку експлоатације при пројектованој количини експлозива по бушотини.

- Мерења вибрација тла и ударног таласа при минирању обавезно поновити уколико дође до промена у начину минирања, врсти експлозива, конструкцији минског поља и минских бушотина.

Мониторинг отпада има за циљ праћење, контролу и управљање свим врстама и категоријама отпада у оквиру граница Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, а према Плану управљања отпадом (утврђивање врста, категорија и количина отпада која настаје у комплексу) у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр.36/09, 88/10, 14/16 и 95/2018 (др. закон)).

5.1. Индикатори за праћење стања животне средине

Табела бр. 11: Програм праћења животне средине

	Индикатор	Периодичност прикупљања података	Извор података	Вредност параметра када је потребно спровести акцију
Ваздух	Концентрација: - SO₂ NO₂, PM₁₀, PM_{2.5}, O₃ (број дана у току године са прекорачењем дневне граничне вредности) - NO_x, NH₃ и SO₂ (kt/год) - NO, CO, CH₄ и NMVOC (kt/год) - PM₁₀, NO_x, NH₃ и SO₂ (kt/год) - тешки метали (t/год)	Два пута годишње	Овлашћена акредитована лабораторија	Када је број дана са прекораченом ГВ
Вода	Хемијска потрошња кисеоника Суспендоване материје Биолошка потрошња кисеоника pH вредност Температура воде Укупан број колиформних организама	Четири мерења у току године	Овлашћена акредитована лабораторија	Свако повећање вредности параметара изнад граничних вредности утврђених законским актом.
Земљиште	Промене у морфологији и физичким карактеристикама терена које настају у поступку експлоатације минералних сировина (дијабаза) као и количине уклоњеног хумуса и јаловине са површинског копа	Једном годишње	Овлашћена акредитована лабораторија	Праћење укупне количине јаловине и површине деградираног земљишта вршиће се кроз геодетско снимање и ажурирање планова

Бука	Ниво буке у животној средини и код најближих објеката	Једном годишње	Овлашћена акредитована лабораторија	Уколико је ниво прекорачује дозвољене граничне вредности
Мерење вибрација тла и ударног таласа	Потреси и вибрације тла представљају таласно кретање које се шири од центра, места минирања, ка околном простору	На почетку експлоатације	Преко акредитованог правног лица извршити контролно испитивање вибрација – сеизмичких ефеката и ударног таласа при минирању на почетку експлоатације при пројектованој количини експлозива по бушотини	Уколико дође до промена у начину минирања, врсти експлозива, конструкцији минског поља и минских бушотина
Отпад	Укупна количина отпада који настаје у границама Плана	За планско подручје у складу са технологијом	Локално Јавно комунално предузеће/ генератори отпада	Уколико долази до повећања укупне количине отпада изнад вредности за које је одлагалиште пројектовано

5.2. Права и обавезе надлежних органа

Стратешка процена утицаја на животну средину (Извештај о СПУ) представља механизам којим се обезбеђује одржива и еколошки прихватљива заштита простора и животне средине, у току израде планског документа којим се планира реализација експлоатације минералних сировина на површинском копу „Тавани 2“, односно у току припреме, израде и имплементације Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

Процена утицаја стратешког карактера представља комплексан и целовит процес и поступак који омогућава и обезбеђује укупно сагледавање планиране намене, са аспекта заштите природе, заштите заштићених подручја и животне средине и даје могућност за усвајање најприхватљивијих планских решења са предлогом услова и мера којима ће заштита животне средине бити остварена на оптималан и прихватљив, али рационалан начин.

У процесу стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја („Сл. гласник РС”, бр.135/04 и 88/10) и Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр.72/09, 81/09,64/10,24/11,121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 (др.закон) 9/20 и 52/21) дефинисане су обавезе надлежних органа и носиоца планираног пројекта.

Обавезе надлежног органа за припрему планског документа и надлежног органа за послове животне средине:

- надлежни орган задужен за припрему Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић је у обавези да органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама достави на мишљење Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић;
- надлежни орган задужен за припрему Плана је у обавези да, пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о Стратешкој процени утицаја, обезбеди учешће јавности и заинтересованих органа и организација у разматрању Извештаја о Стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић и изради Извештај о учешћу јавности и заинтересованих органа и организација;
- надлежни орган задужен за припрему Плана обавештава јавност о начину и роковима увида у Извештај о Стратешкој процени утицаја, времену и месту одржавања јавне расправе и начину достављања мишљења;
- надлежни орган задужен за припрему Плана израђује Извештај о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности са свим мишљењима, мишљењима изјављеним у току јавног увида и јавне расправе о Плану и Извештају о Стратешкој процени;
- надлежни орган задужен за припрему Плана, органу надлежном за послове заштите животне средине доставља Извештај о Стратешкој процени са Извештајем о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности;
- надлежни орган за послове заштите животне средине, по добијању Извештаја о Стратешкој процени са Извештајем о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности, може прибавити мишљење других овлашћених организација и стручних лица или образовати стручну комисију за оцену Извештаја о Стратешкој процени Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић;
- надлежни орган за послове заштите животне средине врши оцену Извештаја о Стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић;
- надлежни орган за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештаја о Стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић;
- надлежни орган задужен за припрему Плана не може упутити План у даљу процедуру усвајања без сагласности на Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић;
- надлежни орган за послове заштите животне средине дужан је да омогући доступност информација о животној средини.

Обавезе носиоца планираног пројекта, односно планираних активности:

- носилац планираног пројекта, односно планираних активности на планском подручју, по усвајању Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић и исходавању Информације о локацији, у обавези су да покрену поступак процене утицаја на животну средину, подношењем Захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину/Захтева за одређивање обима и садржаја, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр.135/04 и 36/09) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 114/08);

- на основу решења о потреби процене утицаја на животну средину, носилац планираног пројекта, односно активности дужан је да испоштује процедуру на овом хијерархијском нивоу;
- носилац планираног пројекта, односно активности, дужан је да све мере превенције, санације, спречавања, контроле, заштите, еколошке компензације и мониторинга животне средине, прописане у процедури процене утицаја, примењује и поштује;
- надлежни орган задужен за инспекцијске послове дужан је да врши инспекцијски надзор и контролу над спровођењем мера заштите и мониторинга животне средине.

5.3. Поступање у случају неочекиваних негативних утицаја

Ако у било којој фази имплементације Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“, реализацији планираних активности, односно пројекта, дође до појаве непредвиђених или неочекиваних утицаја који могу имати значајне негативне ефекте на животну и друштвену средину, неопходно је да се поступак стратешке процене утицаја на животну средину понови, односно изврши анализа узрока, ефекат утицаја и изврши процена настале еколошке штете у животној средини.

6.0. Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради Стратешке процене утицаја

6.1. Приказ примењене методологије

Основни методолошки приступ израде и садржај Стратешке процене утицаја на животну средину (Извештаја о СПУ) дефинисан је Законом о Стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10). За поступак процене утицаја и израду Стратешке процене утицаја (Извештаја о стратешкој процени) на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, коришћена је методологија процене животне средине „Rapid Urban Environmental Assessment” са елементима еколошког вредновања за просторни и урбани развој „MeV Urban Environmental Assessment” модел:

- прикупљање информација и података о простору,
- вредновање стања према могућим, очекиваним и процењеним утицајима,
- приказ и процена утицаја предложених варијантних решења,
- дефинисање мера заштите животне средине и програма мониторинга,
- интеграција и имплементација смерница стратешке процене утицаја у План.

Примењена методологија заснована је на вредновању животне средине у границама Плана, процени стања локалног, републичког и глобалног значаја („MeV Urban Environmental Assessment”). Ток процене стања животне средине за подручје Плана, представљен је проценом постојећег статуса, стања и вредности животне средине у анализираним границама на основу чега је дата еколошка матрица са смерницама за просторно-еколошко планирање.

Полазни критеријуми за одређивање могућих карактеристика утицаја су:

- просторни обухват утицаја,
- вероватноћа појаве потенцијално негативних утицаја,
- трајање, учесталост и могућност понављања утицаја,
- могућност међусобног заједничког деловања више различитих утицаја из једног или више извора.

За процену ризика за стање осетљивих и повредивих медијума животне средине, пре свега ваздуха, површинских, подземних вода и земљишта, коришћене су и методе дате у препорукама и упутствима Светске здравствене организације (WHO).

Стратешка процена утицаја се ради у фази усвојене Одлуке о изради Плана, и Нацрта Плана за вредновање могућих варијантних решења и избор најбоље понуђене варијанте са аспекта заштите и побољшања квалитета животне средине у границама Плана, очувања здравља становништва и спречавање потенцијалних удеса, заштите културних добара, природних и предеоно-пејзажних вредности подручја.

6.2. Тешкоће приликом израде Стратешке процене утицаја на животну средину

У процесу израде Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић - Извештаја о СПУ, нису уочене битне тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера Плана детаљне регулације на животну средину. За оцену стања животне средине извршена је процена, на основу увида на терену, услова надлежних институција и имаоца јавних овлашћења, постојеће просторно-планске документације, природних карактеристика просторно - еколошке целине, као и података постојеће студијске, пројектне и друге доступне документације.

7.0. Приказ начина одлучивања за избор предложеног Плана

У складу са Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10-одлука УС и 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13- одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 (др. закон), 9/20 и 52/21), донета је о приступању изради Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић („Сл. лист општине Косјерић“, бр. 9/22) и Одлуком о изради Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 350-33/2021 од 01.03.2022. године („Сл. лист општина Косјерић“, бр. 26/22), којим је утврђена обавеза израде Стратешке процене утицаја Плана на животну средину - Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

У складу са Одлуком, приступило се изради Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, паралелно са израдом Нацрта Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

Стратешка процена утицаја је текла паралелно са израдом Нацрта Плана, а Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана на животну средину представља саставни део Плана.

Обавезујуће смернице Стратешке процене утицаја (Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину) за нижи хијерархијски ниво је обавеза носиоца пројеката, да за планирани пројекат, пред надлежним органом ресорног Министарства заштите животне средине, покрене поступак процене утицаја Захтевом за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину експлоатације минералних сировина на површинском копу на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 114/08).

8.0. Закључци о Стратешкој процени утицаја на животну средину

Стратешка процена утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, је процес који ће обезбедити:

- приказ утицаја планираних намена и садржаја на стање и вредности животне средине у границама обухвата Плана и непосредном окружењу;
- имплементацију обавезујућих еколошких смерница и мера превенције, мера за спречавање и ублажавање свих негативних утицаја на животну средину и здравље становништва, план мера заштите и мониторинга животне средине у Плану детаљне регулације и план мера за заштиту од удеса;
- примену смерница и мера заштите животне средине у поступку имплементације Плана, односно у поступку реализације планираног пројекта на нижем хијерархијском нивоу.

Изради Стратешке процене утицаја Плана детаљне површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, приступило се на основу Одлуке о изради Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 350-33/2021 од 01.03.2022. године („Сл. лист општина Косјерић“, бр. 26/22).

Стратешка процена утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава План ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине. Анализа и процена потенцијалних утицаја стратешког карактера превентивно делује у смислу спречавања еколошке штете у простору планског документа, директно и шире просторне целине индиректно.

На нивоу Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, процењени су потенцијални утицаји планираних намена и ефекти на животну средину, укључена је јавност и заинтересоване институције и имаоци јавних овлашћења у процес одлучивања, а приликом доношења коначне одлуке биће узети у обзир добијени резултати и укључени у Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана.

На основу вредновања Нацрта Плана процењује се да планирана намена и имплементација Плана неће импликовати битне неповољне, еколошки неприхватљиве ефекте по природне вредности и животну средину. Такође разраду Плана пратиће обавеза или одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја за све пројекте за које се утврди да постоји могућност изазивања негативних утицаја на стање у простору, стање природних вредности, заштићених природних вредности, и културних добара, стање животне средине и здравље становника.

Стратешка процена утицаја Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана на животну средину) представља саставни део Плана. Услови заштите животне средине прописани Стратешком проценом утицаја су саставни део:

- Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић,
- Информације о локацији;
- Локацијских услова.

9.0. Други подаци од значаја за Стратешку процену утицаја

Нема других података који би били од значаја за Стратешку процену утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

ПРИЛОЗИ

Прилози:

- Одлука о приступању изради Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић („Сл. лист општине Косјерић“, бр. 9/22);
- Одлука о изради Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 350-33/2021 од 01.03.2022. године („Сл. лист општина Косјерић“, бр. 26/22);
- Решење 03 бр. 021-2167/2 од 06.07.2022. године., Завод за заштиту природе Србије;
- Мишљење 03 бр. 021-2167/4 од 23.11.2022. године., Завод за заштиту природе;
- Услови за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа „Тавани 2“, бр. 735/2 од 17.08.2022. године., Завод за заштиту споменика културе у Краљеву;
- Мишљење на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 517/2 од 16.02.2022. године., Завод за заштиту споменика културе Краљево;
- Услови од заштите од пожара у поступку израде Плана детаљне регулације, бр. 217.10636/22 од 30.06.2022. године., Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Ужицу;
- Обавештење бр. 6654/1 од 19.08.2022. године., Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Морава“ Ниш;
- Услови за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 10650 од 20.07.2022. године., Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“, Београд;
- Услови за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић., бр. 130-00-UTD-003-819/2022-002 од 05.07.2022. године., Акционарско друштво „Електромрежа Србије“, Београд;
- Услови за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, бр. 2460800-Д08.01-352326/1-22 од 10.08.2022. године., Електреодистрибуција Србије;
- Технички услови за израду Плана детаљне регулације, бр. 256847/2-2022 од 03.08.2022. године., Телеком Србија;
- Обавештење бр. 1-01-3491-200/22-1 од 28.06.2022. године., РАТЕЛ;
- Услови за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић., бр. 06-0711/2094/1 од 13.07.2022. године., „СРБИЈАГАС“;
- Обавештење бр. 922-3-68/2022 од 01.07.2022. године., Републички хидрометеоролошки завод.

Графички прилози:

- Еколошка валоризација простора за одрживи развој

Члан 4.

План детаљне регулације израђен је у четири (4) истоветна примерка у штампаном (аналогном) и два (2) истоветна примерка у дигиталном облику.

Члан 5.

Одлука ступа на снагу осмог (8) дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Косјерић”.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ КОСЈЕРИЋ

Број: 350 - 1/2022 од 20. 05. 2022. године

Председник
Скупштине општине Косјерић
Татјана Коковић с.р.

На основу члана 46. став 1. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21) и члана 15 Статута општине Косјерић ("Службени лист општине Косјерић", број 15/19), Скупштина општине Косјерић, на седници одржаној 20.05.2022. године, донела је

**ОДЛУКУ О ПРИСТУПАЊУ ИЗРАДИ
ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
површинског копа на локалитету "Тавани 2" у
општини Косјерић**

Члан 1.

Приступа се изради Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету "Тавани 2" у општини Косјерић (у даљем тексту: План).

Члан 2.

Оквирном (прелиминарном) границом Плана обухвата се подручје оквирне површине око 60ha.

Оквирном (прелиминарном) границом Плана обухваћене су следеће:

- целе кп. бр. 758/6, 758/7, 758/8, 758/13, 964/1, 964/2, 965, 966, 970, 971, 972 КО Дреновци
- делови кп. бр. 758/9, 758/75, 758/76, 967, 968, 969, 973, 974, 975, 976, 979/1, 3084, 3085/1 КО Дреновци

Граница Плана је дефинисана као оквирна (прелиминарна), а коначна граница планског подручја дефинише се приликом припреме нацрта Плана.

Члан 3.

Услови и смернице од значаја за израду Плана дати су у планском документу ширег подручја и по хијерархији вишег реда, Просторни план општине Косјерић ("Службени лист општине Косјерић", број 7/11), према коме је одређена обавеза израде плана детаљне регулације за предметно подручје.

Члан 4.

Принципи планирања, коришћења, уређења и заштите простора у обухвату Плана засниваће се на принципима рационалне организације и уређења простора и усклађивању планираних садржаја са могућностима и ограничењима у простору.

Члан 5.

Основни циљ израде Плана је:

- омогућавање експлоатације, уз несметано функционисање непосредног окружења;
- дефинисање потребних површина за јавне намене;
- рационално искоришћавање рудног богатства и заштита од непланске изградње изнад лежишта;
- смањење деградације животне средине, у процесу експлоатације, уз поштовање прописаних мера, као и санација и рекултивација деградираних земљишта;
- адекватна заштиту животне средине, тако да не буду угрожени квалитет вода, земљишта и ваздуха.

Члан 6.

У складу са прописима о планирању и изградњи, садржајем Плана ће се обухватити:

- 1) границе плана и обухват грађевинског подручја, поделу простора на посебне целине и зоне;
- 2) детаљна намена земљишта;
- 3) регулационе линије улица и јавних површина и грађевинске линије са елементима за обележавање на геодетској подлози;
- 4) нивелационе коте улица и јавних површина (нивелациони план);
- 5) попис парцела и опис локација за јавне површине, садржаје и објекте;
- 6) коридори и капацитети за саобраћајну, енергетску, комуналну и другу инфраструктуру;
- 7) мере заштите културно-историјских споменика и заштићених природних целина;
- 8) локације за које се обавезно израђује урбанистички пројекат или расписује конкурс;
- 9) правила уређења и правила грађења по целинама и зонама;
- 10) други елементи значајни за спровођење плана детаљне регулације
- 11) графички део.

Члан 7.

Оквирни рок за израду нацрта плана је 8 месеци од дана доношења ове одлуке, од условом да су обрађивачу Плана достављени сви подаци и услови надлежних институција.

Члан 8.

Средства за израду Плана обезбеђују се из других извора, односно не обезбеђују се из буџета општине.

Носилац израде је Општинска управа општине Косјерић, а обрађивач плана је "АРХИПЛАН" Д.О.О. из Аранђеловца.

Члан 9.

Након доношења Одлуке о изради Плана, Носилац израде Плана организује рани јавни увид у трајању од 15 дана. Рани јавни увид оглашава се у средствима јавног информисања.

Нацрт плана излаже се на јавни увид у трајању од 30 дана у просторијама Општинске управе општине Косјерић а време и место одржавања јавног увида оглашава се у средствима јавног информисања. О излагању нацрта Плана на јавни увид стара се Носилац израде плана.

Рани јавни увид и јавни увид обавља Комисија за планове општине Косјерић

Члан 10.

За потребе израде Плана, потребна је израда Стратешке процене утицаја плана на животну средину, сагласно одлуци надлежног органа.

Члан 11.

План ће се изградити у четири (4) истоветних примерка (у штампаном и дигиталном облику) и то три (3) примерка за Носиоца израде и један (1) примерак за обрађивача плана.

Члан 12.

Ова Одлука ступа на снагу осмог (8) дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Косјерић",

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ КОСЈЕРИЋ

Број: 350-25/2021 од 20.05.2022. године

П р е д с е д н и к
Скупштине општине Косјерић с.р.
Татјана Коковић

општине Косјерић бр. 3/19), на седници одржаној дана 20. 05. 2022 године. године донела је:

**О Д Л У К У
О МЕСНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА НА ПОДРУЧЈУ
ОПШТИНЕ КОСЈЕРИЋ**

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овом одлуком, у складу са Статутом општине Косјерић, уређују се послови које врши месна заједница и Савет месне заједнице, поступак избора и распуштања Савета месне заједнице, финансирање месне заједнице, узајамна сарадња месних заједница и сарадња са другим организацијама као и друга питања од значаја за рад месних заједница на територији општине Косјерић.

Подручје за које се оснива месна заједница

Члан 2.

Месна заједница оснива се за подручје села, насељеног места, дела насељеног места, два или више села, односно насељеног места, градске четврти, кварта, рејона и слично, ради задовољења општих потреба и интереса становништва на подручју за које се оснива.

Назив месне заједнице

Члан 3.

Месна заједница има назив, који може имати географско, етнографско, историјско и друго обележје, као и име историјске или неке друге знамените личности.

Овом Одлуком утврђује се назив месне заједнице.

Назив месне заједнице утврђен овом Одлуком може се променити по претходно прибављеном мишљењу Савета месне заједнице.

Правни Статус месне заједнице

Члан 4.

Месна заједница има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених законом, Статутом општине и овом Одлуком.

Представљање и заступање месне заједнице

Члан 5.

Председник савета месне заједнице представља и заступа месну заједницу и наредбодавац је за извршење финансијског плана месне заједнице.

На основу члана 74. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС”, бр. 129/07, 83/2014 – др. закон, 101/16 – др. закон и 47/18) и члана 117 а у вези са чланом 113 Статута општине Косјерић (Сл. лист

На основу чланова 5, 9. и 26. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/04 и 88/2010) и члана 52. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/07, 83/2014-др. закон, 101/2016-др. закон и 47/2018) Општинска управа општине Косјерић, доноси

**ОДЛУКУ О ИЗРАДИ
СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНСКОГ КОПА НА ЛОКАЛИТЕТУ
„ТАВАНИ 2“ У ОПШТИНИ КОСЈЕРИЋ**

Члан 1.

Приступа се изради Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (у даљем тексту: План).

Члан 2.

Поступак Стратешке процене спровести по поступку утврђеном Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/04 и 88/2010).

Члан 3.

Стратешка процена утицаја подразумева припрему извештаја о стању животне средине, спровођење поступка одлучивања и доношења или усвајања одређених Планова и Програма, а врши се ради приказа утицаја Плана на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину, односно, степена утицаја на друге планове и програме.

Извештај о стратешкој процени подразумева део документације која се прилаже уз План и садржи идентификацију, опис и процену могућих значајних утицаја на животну средину због реализације Плана, као и варијанте разматране и усвојене на основу циљева и просторног обухвата Плана.

Члан 4.

У оквиру стратешке процене утицаја узети у обзир чиниоце животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, стаништима и биодиверзитету, заштићеним природним добрима, становништву, здрављу људи, градовима и другим насељима, културно-историјској баштини, инфраструктурним и другим објектима или другим створеним вредностима.

Члан 5.

Извештај о стратешкој процени је документ којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана и одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени садржи:

1. Полазне основе стратешке процене;
2. Опште и посебне циљеве стратешке процене и избор индикатора;

3. Процену могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних утицаја на животну средину;
4. Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројекта на животну средину;
5. Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана и Програма (мониторинг);
6. Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради стратешке процене;
7. Приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог Плана са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у План;
8. Закључке до којих се дошло током израде извештаја о стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности;
9. Друге податке од значаја за стратешку процену.

Члан 6.

Носилац израде извештаја о стратешкој процени може бити правно лице или предузетник које је уписано у одговарајући регистар за обављање делатности просторног и урбанистичког планирања и израде планских и других развојних докумената.

Орган надлежан за припрему Плана и Програма одлучује о избору носиоца израде.

Правно лице или предузетник из става 1. овог члана може за израду извештаја о стратешкој процени утицаја обрзовати мултидисциплинарни тим, у чијем саставу обавезно мора бити инжењер заштите животне средине и инжењер рударства, као и друга стручна лица квалификована за анализу сваког од елемената стратешке процене.

Члан 7.

У припреми Одлуке о изради стратешке процене, односно одлуке о неприступању изради стратешке процене, орган надлежан за припрему Плана или Програма дужан је да, од органа надлежног за послове заштите животне средине и заинтересованих органа и организација затражи мишљење.

Рок за достављање мишљења из става 1. овог члана је 15 дана од дана пријема захтева за давање мишљења.

Ако се мишљење не достави у року из става 2. овог члана, сматра се да нема примедба на предложену садржину одлуке о изради стратешке процене, односно на предлог одлуке о неприступању изради стратешке процене.

Члан 8.

Извештај о стратешкој процени се разматра на јавном увиду, који траје 30 дана, и јавној расправи.

Орган надлежан за припрему плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења Плана и Програма.

Члан 9.

Орган надлежан за припрему Плана израђује извештај о учешћу заинтересованих орагана и организација и јавности, у року од 30 дана од дана завршетка јавне расправе, који садржи образложење о свим прихваћеним или неприхваћеним мишљењима.

Члан 10.

Орган надлежан за припрему плана доставља надлежном органу за заштиту животне средине на сагласност извештај о стратешкој процени са извештајем о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности.

По добијању извештаја из става 1. овог члана орган надлежан за послове заштите животне средине може прибавити мишљење других овлашћених организација или стручних лица за поједине области или образовати стручну комисију ради оцјене извештаја о стратешкој процени. Сагласно ставу 3. истог члана решењем о образовању комисије из става 2. одређују се њени задаци, састав и начин рада, а средства за рад комисије обезбеђују се у буџету.

Орган надлежан за послове заштите животне средине врши оцјену извештаја из става 1. овог члана на основу критеријума садржаних у Прилогу II који је саставни део Закона о стратешкој процени. На основу оцјене орган даје сагласност на извештај о стратешкој процени или одбија захтев за давање сагласности, у року од 30 дана од дана пријема захтева органа надлежног за припрему Плана и Програма.

Орган надлежан за припрему Плана не може упутити План у даљу процедуру усвајања без сагласности на извештај о стратешкој процени добијене од надлежног органа за заштиту животне средине.

Члан 11.

Предлог Одлуке заједно са захтевом за давање мишљења доставити заинтересованим органима, организацијама и органу надлежном за послове заштите животне средине, сагласно одредбама члана 11. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Члан 12.

Одлука о приступању израде Стратешке процјене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, саставни је део Одлуке о изради Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић и објављује се у „Службеном листу општине Косјерић“.

Члан 13.

Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Косјерић“.

ОПШТИНА КОСЈЕРИЋ

Општинска управа

Број: 350- 33/2021

у Косјерићу, 01.03.2022. године

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ,
Гордана Гвозденовић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
НОВИ БЕОГРАД, Ул. Јапанска бр. 35
Тел: +381 11/2093-802; 2093-803;
Факс: +381 11/2093-867;

ПИСАРНИЦА
Општинска управа Косјерић
Датум: 07. 07. 2022
Получено: _____
Срг. ред. Б. Б. О. _____
Примљено: _____

Завод за заштиту природе Србије, Београд, Ул. Јапанска бр. 35, на основу члана 9. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка, 14/2016, 95/2018 - други закон и 71/2021) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење), поступајући по захтеву број 350-25/2021 од 22.06.2022. године, Општине Косјерић, Општинска управа, Одељење за урбанизам, изградњу, инспекцијске послове, комунално – стамбене и имовинско-правне послове, ул. Олге Грбић бр. 10, 31260 Косјерић, за издавање услова заштите природе за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (са стратешком проценом утицаја на животну средину), дана 06.07. 2022. године под бр. 021-2167/2 доноси

РЕШЕЊЕ

- I. Просторни обухват Плана детаљне регулације за површински коп на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, који се ради на основу Одлуке о приступању изради Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић („Службени лист општине Косјерић“, бр. 9/22) и Одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (број 350-33/2021 од 01.03.2022. године), не налази се у заштићеном подручју за које је спроведен или покренут поступак заштите. Међутим, Планско подручје се налази у оквиру експлоатационо значајног подручја „Вилевске планине“ експлоатационе мреже Републике Србије. Сходно томе, излажу се следећи услови заштите природе:
 - 1) У складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 36/2009), инвеститор је обавезан да у даљем поступку спровођења пројекта површинског копа на локалитету „Тавани 2“, поднесе захтев Министарству заштите животне средине за одлучивање у вези потребе израде Студије о процени утицаја експлоатације дијабаз на животну средину;
 - 2) Планом предвидети мониторинг стања природе у зони утицаја каменолома, посебно мониторинг орнито фауне;
 - 2) Планом предвидети забрану уклањања стабала са гнездима птица. Уколико се радови планирају у непосредној близини гнезда птица, исте реализовати искључиво када гнезда нису активна, односно када нема јаја или младунца у гнезду;
 - 3) Уколико се током извођења радова наиђе на активно гнездо са потомком или младунцима птица, неопходно је привремено обуставити радове на тој локацији и обавестити Завод за заштиту природе Србије;
 - 3) Границом плана обухватити простор дефинисан к.п.бр. 758/6, 758/7, 758/8, 758/13, 964/1, 964/2, 965, 966, 970, 971, 972 К.О. Дреновци и делови к.п.бр. 758/9, 758/75, 758/76, 967, 968, 969, 973, 974, 975, 976, 979/1, 3084, 3085/1 К.О. Дреновци, општина Косјерић, које су наведене у Елаборату за рани јавни увид – План детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић;
 - 4) Сва планска решења и урбанистички параметри за отварање површинског копа морају бити усклађени са планским документима вишег реда, односно Просторним планом општине Косјерић;
 - 5) Предвидети инфраструктурно опремање (изградња приступних саобраћајница, водоснабдевања и евакуација отпадних вода, снабдевање електричном енергијом и др.) по високим еколошким стандардима;

- 6) Изградњу комуналне инфраструктуре урадити на основу услова надлежних комуналних организација;
- 7) У оквиру граница Плана обезбедити очување постојеће вегетације. Задржати постојеће зеленило и планирањем новог обезбедити висок ниво очувања и унапређења квалитета животне средине Планског подручја;
- 8) Прописати да се за извођење радова који изискују евентуалну сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре прибави сагласност надлежних институција;
- 9) Планирати развој копа у складу са овереним резервама;
- 10) Дефинисати локације на којима ће се изградити или поставити објекти који су потребни за извођење несметане експлоатације;
- 11) За снабдевање електричном енергијом копа, повезати се на електромережу или други адекватан начин (агрегат и сл.);
- 12) Отпадне воде прикупити, одводити каналском мрежом до водосабирника, а пре упуштања у реципијент (канализациону мрежу или друго), извршити одговарајући третман. За санитарно-фекалне воде минимум је израда непропусне септичке јаме, чије се редовно пражњење мора вршити преко надлежне комуналне службе. Уколико се отпадне воде упуштају у водотокове морају бити најмање истог квалитета као и пројектовани квалитет воде водотока у који се упуштају;
- 13) Планирати током рада континуирано праћење стабилности површинског копа и окружења и евидентирати све промене (појаве нестабилности тла - клизишта, улегнућа, одрона, спирања, јаружања и др.). Пројектно-техничком документацијом установити обавезу предузимања одговарајућих мера за њихово спречавање или у случају њихове појаве санирање;
- 14) Планирати организовано сакупљање и одлагање истрошених и замењених делова опреме;
- 15) Планом предвидети системе за отпрашивање на површинском копу и дробиличном постројењу, како би се спречило аерозагађење;
- 16) При складиштењу и транспорту сировине применити мере којима ће се онемогућити расипање ситних и финих фракција, како унутар површинског копа тако и изван њега (дуж саобраћајнице);
- 17) Сервисирање механизације обезбедити у стручним механичарским радионицама или уколико то није могуће, обезбедити површину унутар експлоатационог поља и инфраструктурно је опремити како би се спречило загађење земљишта и подземних и површинских водотокова;
- 18) Предвидети такве мере заштите којима ће се обезбедити да бука од опреме ангажоване у току радног процеса не прелази прописане нивое;
- 19) Дефинисати трасе приступних саобраћајница неопходних при експлоатацији, утовару, претовару и транспорту сировине и/или фракција камена као и транспорта јаловине на одлагалиште;
- 20) Установити обавезу да се након завршетка експлоатације изврши одговарајућа санација и рекултивација терена (површинског копа, одлагалишта јаловине, приступних саобраћајница и др.);
- 21) Неопходно је поштовати све законом предвиђене мере заштите како при транспорту тако и при руковању експлозивним средствима уколико се користе при експлоатацији. Транспорт и руковање експлозивним материјама морају се поверити овлашћеним организацијама и лицима;
- 22) Приликом евентуалних грађевинских радова у границама Плана, предвидети локације на којима ће се трајно депоновати неискоришћени грађевински и остали материјал настао приликом радова;
- 23) Предвидети све мере заштите у акцидентним ситуацијама уз обавезу обавештавања надлежних инспекцијских служби и установа;
- 24) Предвидети да, уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сагласно чл. 99. Закона о заштити природе, извођач радова је

дужан да обавести Министарство заштите животне средине, као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе до доласка овлашћеног лица.

2. Ово Решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.
3. Врста радова обавезује носиоца Пројекта на поштовање услова заштите природе, као и свих обавеза дефинисаних Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 36/2009). С тим у вези, Студија о процени утицаја на животну средину треба бити израђена у складу са условима заштите природе из овог Решења.
4. У поступку доношења Плана потребно је од Завода прибавити мишљење о испуњености датих услова из овог решења.
5. За све друге радове/активности на предметном подручју или промене планске документације, потребно је поднети нови захтев.
6. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог Решења не отпочне радове и активности за које је ово решење издато, дужан је да поднесе захтев за издавање новог решења.
7. Подносилац захтева је ослобођен плаћања таксе за издавање овог решења у складу са чланом 4, став 1, тачка 2, Правилника о висини и начину обрачуна и наплате таксе за издавање акта о условима заштите природе („Службени гласник РС“, бр. 73/2011 и 106/2013).

Образложење

Завод за заштиту природе Србије примио је дана 27.06.2022. године захтев заведен под 03 бр. 021-2167/1, Општине Косјерић, Општинске управа, Одељење за урбанизам, изградњу, инспекцијске послове, комунално – стамбене и имовинско-правне послове, ул. Олге Грбић бр. 10, 21260 Косјерић, за издавање услова заштите природе за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (са стратешком проценом утицаја на животну средину).

Уз захтев достављен је Елаборат за рани јавни увид – План детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, који је урадио предузеће „АРХИПЛАН“ д.о.о. из Аранђеловца, јуна 2022. године, одговорни урбаниста Драган Бига, дип. инж. арх., број лиценце ИКС 200 0015 03.

На основу достављеног захтева и пратеће документације подносиоца захтева, утврђено је да се израђује План детаљне регулације за површински коп на локалитету „Тавани 2“ у К.О. Дреновци, општина Косјерић. Граница Пласког обухвата је прелиминарна и њена површина је око 58,50 ha.

За предметни План донета је Одлука о приступању израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић и Одлука о изради стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, а Просторни план општине Косјерић представља плански основ и план вишег реда чије ће смернице бити примењене у предметни План.

Основни циљ израде ПДР-а је омогућавање експлоатације, уз несметано функционисање непосредног окружења; дефинисање потребних површина за јавне намене; рационално искоришћавање рудног богатства и заштита од непланске изградње изнад лежишта; смањење деградације животне средине, у процесу експлоатације, уз поштовање прописаних мера, као и санација и рекултивација деградираног земљишта.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови заштите

природе из диспозитива овог Решења. Предметно подручје се не налази унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступах заштите. Међутим, налази се у оквиру еколошки значајног подручја „Ваљевске планине“ у чијем је обухвату међународно и национално значајно подручје за птице (IBA подручје – Important Bird Area) под називом „Ваљевске планине“, са класификационим кодом RS029IBA према Уредби о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010).

Иако на Планском подручју, до сада, нису евидентиране строго заштићене и заштићене врсте птица, IBA подручје „Ваљевске планине“ је од изузетног значаја за њихово гнезђење, па се мора вршити редован мониторинг фауне птица како у планском простору, тако и у зони утицаја каменолома. На целом простору је до сада забележено око 170 врста птица, али се процењује да је тај број преко 200 врста. На падинама Маљена посебну вредност представља присуство, у гнездилишном периоду, врста као што су крстокуљ, чизак, легањ, обични попић, ђубаста сеница, обична црвенперка, кос камењар, сеница шљиварка и стрнадица камењарка. За неке од ових врста, везаних за планинска подручја и четинарске шуме, то су једини локалитети њиховог присуства у северозападној Србији током летњег периода и самим тим и граница распрострањења.

Законски основ за доношење решења: Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка, 14/2016, 95/2018-други закон и 71/2021); Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 72/2009, 43/2011-Одлука УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018-други закон); Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010); Уредба о утврђивању листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 114/2008); Одлука о приступању израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић („Службени лист општине Косјерић“, бр. 9/22); Одлука о изради стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (број 350-33/2021 од 01.03.2022. године); Просторни план општине Косјерић („Службени лист општине Косјерић“, број 7/11).

На основу свега наведеног, одлучено је као у диспозитиву овог Решења.

Подносилац захтева је ослобођен од плаћања таксе у складу са чланом 18. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/2003, 51/2003-исправка, 61/2005, 101/2005-др. закон, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 93/2012, 65/2013-др.закон, 83/2015, 112/2015, 113/2017, 3/2018-исправка, 95/2018, 86/2019, 90/2019-исправка, 144/2020 и Усклађени динарски износи из Тарифе републичких административних такси – 62/2021).

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје Заводу за заштиту природе Србије.

в.д. ДИРЕКТОРА

Марија Јовановић

Достављено:

- Подносиоцу захтева
- Архиви x 2

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

Текући рачун: 840-518664-16, отворен код Управе за трезор ♦ ПИБ 106844260 ♦ Матични број 17798561 ♦ Шифра делатности 9104

СЕДИШТЕ
11070 Нови Београд
Јапанска 35
тел 011 20 93 800
011 20 93 801
факс 011 20 93 867
beograd@zzps.rs

КАНЦЕЛАРИЈА
У НИШУ
18000 Ниш
Вожда Карађорђа 14
тел/факс 018 523 448
018 523 449
nis@zzps.rs

ПРИШТИНСКА
РАДНА ЈЕДИНИЦА
11070 Нови Београд
Јапанска 35
тел 011 20 93 800
011 20 93 801
факс 011 20 93 867
beograd@zzps.rs

03 број

021-2167/4

датум

23.11.2022

ОПШТИНА КОСЈЕРИЋ
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, изградњу,
инспекцијске послове, комунално-стамбене и
имовинско-правне послове

31260 КОСЈЕРИЋ
ул. Олге Грбић бр. 10

Завод за заштиту природе Србије, на основу члана 9. став 18. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка, 14/2016, 95/2018-други закон и 71/2021), поступајући по захтеву број 350-25/2021 од 15.11.2022. године, Општине Косјерић, Општинске управе, Одељења за урбанизам, изградњу, инспекцијске послове, комунално-стамбене и имовинско-правне послове, ул. Олге Грбић бр. 10, 31260 Косјерић, даје

МИШЉЕЊЕ

Заводу за заштиту природе Србије обратила се Општина Косјерић, Општинска управа, Одељење за урбанизам, изградњу, инспекцијске послове, комунално-стамбене и имовинско-правне послове, ул. Олге Грбић бр. 10, 31260 Косјерић, захтевом број 350-25/2021 од 15.11.2022. године за мишљење о испуњености услова заштите природе издатих Решењем 03 бр. 021-2167/2 од 06.07.2022. године за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (са стратешком проценом утицаја на животну средину) (даље: Нацрт плана).

Уз захтев је достављен Нацрт Плана, израђен од стране предузећа за планирање, пројектовање и консалтинг „АРХИПЛАН“ д.о.о., ул. Кнеза Михаила бр. 66, 34300 Аранђеловац. Одговорни урбаниста је Маја Срећковић, дипл. инж. арх., број лиценце ИКС 200 1340 12.

Увидом у приложени Нацрт Плана, утврђено је да су издати услови заштите природе уважени и инкорпорирани у исти, те Завод са аспекта заштите природе нема примедби и даје позитивно мишљење о испуњености услова заштите природе из Решења 03 бр. 021-2167/2 од 06.07.2022. године за предметни Нацрт Плана.

в.д. ДИРЕКТОРА

Марина Шибалић

Достављено:
- Подносиоцу захтева
- Архива х 2

Завод за заштиту споменика културе Краљево

36000 Краљево, Цара Лазара 24, ПИБ 100239951, матични број 07101104

тел. 036 331 866, e-mail: zzzskv@gmail.com

жиро рачун: 840-69664-74, 840-69668-62

ММ

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

Број

735/2

17.08.

2022 год.

КРАЉЕВО

РЕПУБЛИКА СРБИЈА ОПШТИНА КОСЈЕРИЋ ОПШТИНСКА УПРАВА

Олге Грбић 10
31260 Косјерић

ПРЕДМЕТ: Достава услова за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа *Тавани 2*, општина Косјерић

Завод за заштиту споменика културе Краљево, на основу члана 107 Закона о културним добрима (Сл. гласник РС, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон, 99/11-др. Закон, 6/2020-др. закон и 35/2021-др. закон), а у вези са чланом 476 Закона о планирању и изградњи (Сл. гласник РС 72/2009 и 81/2009 – исправка, др. закон, 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 21/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019 и 37/2019), поступајући по вашем захтеву број 350-25/2021 од 22.06.2022. године, заведеном у овом Заводу под бројем 735/1 од 27.06.2022. године за издавање услова чувања, одржавања и коришћења културних добара и добара која уживају претходну заштиту и утврђене мере заштите за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа *Тавани 2*, општина Косјерић, обавештава вас следеће:

I – Подносиоцу захтева, издају се услови за чување, одржавање и коришћење културних добара и добара која уживају претходну заштиту и утврђене мере заштите за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа *Тавани 2* на целим кп бр. 758/6, 758/7, 758/8, 758/13, 964/1, 964/2, 965, 966, 970, 971, 972 КО Дреновци и деловима кп бр. 758/9, 758/75, 758/76, 967, 968, 969, 973, 974, 975, 976, 979/1, 3084, 3085/1 КО Дреновци у општини Косјерић.

У оквиру граница предметног плана, а на основу документације Завода у Краљеву и референтне стручне литературе, нема познатих – проглашених и евидентираних културних добара од интереса за службу заштите. И поред тога, важно је истаћи да су археолошки локалитети специфични са становишта заштите јер се налазе испод површине земље и често није могуће знати за њихово постојање, па је могуће приликом било каквих земљаних радова наићи на до сада непознате остатке материјалне културе из прошлости, који у том случају уживају претходну заштиту по сили закона. Ради заштите културног наслеђа неопходно је испоштовати следеће мере техничке заштите приликом коришћења предметног подручја у оквирима граница плана:

1. Ако се у току извођења геолошких истраживања, наиђе на нова археолошка налазишта или археолошке предмете¹ (добра која уживају претходну заштиту по сили Закона), извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и предузме мере заштите како налаз не би био уништен и оштећен, и како би се сачувао на месту и у положају у коме је откривен, као и да писменим путем у току

¹ То такође подразумева и остатке старих рударских и металуршких активности, као и трагове раније експлоатације, обраде и транспорта камена и других сировина.

Завод за заштиту споменика културе Краљево

36000 Краљево, Цара Лазара 24, ПИБ 100239951, матични број 07101104

тел. 036 331 866, e-mail: zzzskv@gmail.com

жиро рачун: 840-69664-74, 840-69668-62

истог дана обавести надлежну службу заштите која ће у хитном поступку извршити увид на терену.

2. Уколико се након увида у ситуацију на терену, а на основу Закона утврди да односна непокретност или ствар представља културно добро или добро под претходном заштитом, даље извођење геолошких истраживања и промене облика терена могу се дозволити након прописивања додатних услова који најчешће подразумевају археолошки надзор уз ручни ископ или вршење заштитних археолошких истраживања, уз адекватан даљи третман налаза и налазишта у складу са Законом.
3. Уколико се приликом грађевинских и истражних (земљаних) радова наиђе на архитектонске остатке из прошлости, од интереса за Републику Србију, надлежни Завод ће у договору са Републичким заводом за заштиту споменика културе и надлежним Министарством културе и информисања изградити мере техничке заштите откривених остатака.
4. Забрањује се неовлашћено прикупљање археолошког материјала.
5. Трошкове истраживања, заштите, чувања, публикација и излагања добра које ужива претходну заштиту све до предаје на чување овлашћеној установи заштите, сноси инвеститор.
6. Уколико дође до било какве промене граница плана, неопходно је да инвеститор прибави додатне услове Завода.

Прописане мере заштите културних добара и добара која уживају претходну заштиту од значаја за План детаљне регулације површинског копа *Тавани 2 у оп. Косјерић* се неизоставно уграђују у Нацрт плана, односно чине саставни део документационе основе плана. У супротном, Завод за заштиту споменика културе Краљево, у складу са обавезом из „Закона о културним добрима“, а у циљу отклањања пропуста, о томе обавештава Министарство надлежно за послове културе.

За достављање Акта о условима и мерама заштите, надлежној установи заштите припада накнада за додатне трошкове на терет органа надлежног за припремање просторног, односно урбанистичког плана чл.107, став 3. „Закона о културним добрима“ (Сл. гласник РС бр. 71/94).

С поштовањем,

Достављено:

Е подносиоцу захтева
- архиви

Директор Завода
мр Катарина Грујовић Брковић

Завод за заштиту споменика културе Краљево

36000 Краљево, Цара Лазара 24, ПИБ 100239951, матични број 07101104

тел. 036 331 866, тел/факс 036 321 025, e-mail: zzzskv@gmail.com

жирос рачун: 840-69664-74, 840-69668-62

ММ

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

Број

1517/2

16.12.2022 год.

КРАЉЕВО

20.12.2022		
Пријем	Обрада	Издаја

ОПШТИНСКА УПРАВА КОСЈЕРИЋ

ОДЕЉЕЊЕ ЗА УРБАНИЗАМ, ИЗГРАДЊУ И ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ

ОДСЕК ЗА УРБАНИЗАМ, ИЗГРАДЊУ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

Олге Грбић 3
31260 Косјерић

ПРЕДМЕТ: Мишљење на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа *Тавани 2* у општини Косјерић

Увидом у документацију коју сте нам доставили у дигиталном формату, а која се односи на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа *Тавани 2* у општини Косјерић, утврђено је да у Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације површинског копа *Тавани 2* у општини Косјерић, у одељку 3.4.6. Заштита културних добара, у делу под насловом Смернице и мере заштите културних добара, обрађивач је дословно унео мере заштите прописане у акту Завода бр. 735/2 од 17.08.2022.год. На основу наведеног **дајемо позитивно мишљење на предложени Извештај.**

Са поштовањем,

Директор Завода

мр Катарина Грујовић Брковић

Република Србија
 МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
 СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ
 Одељење за ванредне ситуације у Ужицу
 09.31 број 217-10636/22
 Датум: 30.06.2022. године
 У Ж И Ц Е
 /ЗА/

ПРЕДМЕТ: Услови заштите од пожара у поступку израде Плана детаљне регулације

Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Ужицу, на основу члана 29. став 2. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“ број 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 - др. закони) а у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“ бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020 и 52/21) и члановима 46. и 47. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“ број 32/2019), решавајући по захтеву број 350-25/2021 од 22.06.2022. године поднетог од стране **Општине Косјерић, Општинска управа, Одељење за урбанизам, изградњу, инспекцијске послове, комунално-стамбене и имовинско-правне послове**, издаје

МИШЉЕЊЕ

У поступку израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић, у предметном планском документу потребно је предвидети следеће **услове заштите од пожара и експлозије**:

- 1) изворишта снабдевања водом и капацитет градске водоводне мреже који обезбеђују довољно количине воде за гашење пожара;
- 2) удаљеност између зона предвиђених за стамбене и објекте јавне намене и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене;
- 3) приступне путеве и пролазе за ватрогасна возила до објеката;
- 4) безбедносне појасеве између објеката којима се спречава ширење пожара и експлозије, сигурносне удаљености између објеката или њихово пожарно одвајање;
- 5) могућности евакуације и спасавања људи;

Приликом израде Плана детаљне регулације, предвидети, применити и правилно дефинисати и следеће **мере заштите од пожара**:

- Ширину коловоза, радијус кривина и нагибе успона улица и приступних путева у складу са важећим Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила. Посебно обратити пажњу на:
- Саобраћајно решење за безбедно и прописно кретање ватрогасних возила из Ватрогасног дома до објеката;

- Предвидети могућност приступа (приступне саобраћајнице) за ватрогасна возила објектима;
- Минималне слободне ширине коловоза и радиус кривина по наведеном правилнику;
- Инсталацију спољашње хидрантске мреже за гашење пожара, у складу са важећим Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара, при чему обратити пажњу на:
- Минималне и максималне удаљености хидраната од објекта у складу са наведеним правилником као и на минимална и максимална растојања између самих хидраната;
- Предвидети постављање надземних хидраната;
- За лоцирање објекта у којима се складиште и/или користе запаљиве и гориве течности и/или запаљиви гасови, обратити пажњу на одредбе важећег Закона о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима.
- Приликом планирања пројектовања и изградње стамбених, пословних и јавних објекта потребно је применити мере заштите од пожара утврђене важећим законима, техничким прописима, стандардима и другим актима којима је уређена област заштите од пожара.
- Приликом планирања пројектовања и изградње индустријских објекта потребно је применити мере заштите од пожара утврђене важећим Правилником о техничким нормативима за заштиту индустријских објекта од пожара;
- Приликом планирања пројектовања и изградње складишних објекта потребно је применити мере заштите од пожара утврђене важећим Правилником о техничким нормативима за заштиту складишта од пожара;
- Приликом планирања пројектовања, постављања и изградње инсталације, опреме и уређаја за природни гас потребно је применити мере заштите од пожара у складу са важећим Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бара;

Такса, за овај захтев, није наплаћена, сходно тарифном броју 18. Закона о републичким административним таксама Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“ бр. 43/2003, 51/2003 - испр., 61/2005, 101/2005 - др. закон, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 70/2011 - усклађени дин. изн., 55/2012 - усклађени дин. изн., 93/2012, 47/2013 - усклађени дин. изн., 65/2013 - др. закон, 57/2014 - усклађени дин. изн., 45/2015 - усклађени дин. изн., 83/2015, 112/2015, 50/2016 - усклађени дин. изн., 61/2017 - усклађени дин. изн., 113/2017, 3/2018 - испр., 50/2018 - усклађени дин. изн., 95/2018, 38/2019 - усклађени дин. изн., 86/2019, 90/2019 - испр., 98/2020 - усклађени дин. изн., 144/2020 и 62/2021 - усклађени дин. изн.).

Достављено:

- Подносиоцу захтева
- архиви

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА

пуковник полиције
Саша Цицварић

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд
Водопривредни центар „Морава“ Ниш

18000 Ниш, Трг краља Александра Ујединитеља 2; www.srbijavode.rs,
vrstomorava@srbijavode.rs; Текући рачун: 200-2402180103002-46; ПИБ: 100283824;
Матични број: 17117106; Наменски рачун трезора: 840-78723-57, ЈБКЈС: 81448;
Телефон: 018/425-81-85, 425-81-86; Факс: 018/451-38-20

Број: 6654/1

Датум: 7.9.2022. године

ОПШТИНА КОСЈЕРИЋ

Општинска управа - Одељење за урбанизам,
изградњу, инспекцијске послове, комунално-
стамбене и имовинско-правне послове

ул. Олге Грбић бр.10, 31260 Косјерић

ПРЕДМЕТ: Обавештење

Поштовани,

Вашим захтевом, бр. 350-25/2021 од 22.06.2022. године (наш број 6654 од 24.06.2022. године), обратили сте се овом предузећу захтевом за достављање података (мишљења) и услова за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.

Овим приликом вас обавештавамо, да сагласно члану 117. Закона о водама ("Сл. гласник РС", број 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 – др.закон), није предвиђено издавање водних услова, а самим тим и мишљења јавног водопривредног предузећа, за планове детаљне регулације. ЈВП издаје **водне услове** ван обједињене процедуре за израду **урбанистичких планова** (план генералне регулације и генерални урбанистички план), на захтев органа који је надлежан за доношење плана. Планови детаљне регулације спадају у документе за спровођење планских докумената, па сходно томе, треба их радити у свему према важећим планским документима (преузети их из планских аката вишег реда).

За израду техничке документације за радове планиране на површинском копу локалитета „Тавани 2“ у општини Косјерић, **водни услови се издају у поступку обједињене процедуре**, коју спроводи надлежни орган у складу са законом којим се уређује планирање и изградња и саставни су део локацијских услова као јавне исправе.

За сва даља поступања која се односе на овај плански акт (ПДР) морате се обратити надлежном органу локалне самоуправе.

Доставити:

- подносиоцу захтева,
- архиву.

Руководилац ВПЦ „Морава“ Ниш

Драгана Симић, дипл.правник

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ Београд, Булевар Михајла Пупина 113.

тел: 011/711-34-10, 711-27-70

факс: 011/711-85-13

Број: 10650

Датум: 20.07.2022

Република Србија
Општина Косјерић
Општинска управа
Одељење за урбанизам,
изградњу, инспекцијске послове,
комунално – стамбене и
имовинско – правне послове
Косјерић

Предмет: Одговор на „Захтев за давање података из области Ваше надлежности за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић“

Јавно предузеће „Србијашуме“ примило је Ваш предмет бр. 350-25/2021 за давање података, из надлежности овог предузећа, за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић (у даљем тексту: План), које достављамо у складу са Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09 и 81/09 – исправка, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 54/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон и 9/2020 и 52/21), а који треба да буду испоштовани при изради Плана.

Након извршеног увида у границу обухвата Плана и њеног преклапања са основним картама газдинских јединица којима газдује Јавно предузеће „Србијашуме“, установили смо следеће:

- На територији обухвата Плана налази се део Газдинске јединице „Букови“ којом газдује Шумско газдинство „Ужице“ Ужице.
- Основна намена шума обухваћених Планом је дефинисана као производња техничког дрвета и заштита земљишта од ерозије.
- Планом су обухваћене површине на којима се налазе састојине букве, цера, граба и вештачки подигнуте састојине јеле, смрче и четинара. Степен угрожености шума од пожара обухвата II, IV и V степен угрожености.
- На планском подручју налазе се шуме високе заштитне вредности HCVF – 4 (заштита земљишта од ерозије), представљају подручја која пружају основне природне користи у критичним ситуацијама.

При планирању намене површина на Планском подручју, њиховог коришћења, уређења и заштите, морају се узети у обзир и поштовати одредбе **Закона о шумама** („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 – др. закон), односно Планом треба предвидети намене тако да се очувају шуме и шумско земљиште као добро од општег интереса. **Посебно обратити пажњу да се граница грађевинског подручја не шири на рачун шума и шумског земљишта.** Ради очувања шума забрањена је сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа; самоволно заузимање шума; уништавање или оштећење шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама; одлагање смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада у шуми, на шумском земљишту на удаљености мањој од 200 m од руба шуме, као и изградња објеката за складиштење, прераду или уништавање смећа; предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожавају функције шуме; одводњавање и извођење других радова којима се водни режим у шуми мења тако да се угрожава опстанак или виталност шуме. Уколико се Планом предвиђа промена намене површина дефинисаних планским документом у шумарству, неопходно је,

према члану 22. Закона о шумама, извршити измене и допуне овог планског документа (Основа газдовања шумама за одговарајућу газдинску јединицу). Трошкове измена и допуна сноси подносилац захтева на чију иницијативу се оне врше. Промена намене шума и шумског земљишта одређена је чланом 10. Закона о шумама. Накнада за промену намене шума и шумског земљишта дефинисана је чланом 50., а висина накнаде је уређена чланом 52. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС“, бр. 95/2018, 49/2019 и 86/2019 – усклађени дин.изн., 156/2020 - усклађени дин.изн. и 15/2021 усклађени дин.изн.).

Према закону о шумама, промена намене шума и шумског земљишта може да се врши ради експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha. За промену намене шума и шумског земљишта неопходно је добити сагласност Министарства.

Потребно је поштовати сву законску и подзаконску регулативу из области заштите животне средине и заштите природе тако да планска решења имају што мањи утицај на животну средину и амбијентални простор.

Сходно Правилнику о шумском реду („Сл. гласник РС“, бр. 38/11, 75/2016, 94/2017 и 87/2021) сеча стабала, израда, извоз, изношење и привлачење дрвета и други начин померања дрвета са места сече, врше се у време и на начин којим се обезбеђује најмање оштећење околних стабала, подмлатка, земљишног покривача, остале флоре, фауне и објеката, као и спречавање загађивања земљишта органским горивима и моторним уљем. За било какву активност у шуми и на шумском земљишту потребно је прибавити сагласност ЈП „Србијашуме“.

Молимо Вас да нас писаним путем обавестите о термину Јавног увида у Нацрт предметног плана. Особа за контакт: Милена Денић, дипл. про. план. тел.: 064/815 55 89.

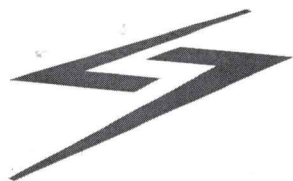
Прилог на ЦД-у:

- Тематска карта основне намене;
- Тематска карта састојинске припадности.

Вршилац дужности директора

Милорад Брауновић

ЕМС

ПИСАРНИЦА

11. 07. 2022

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО

„ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“ БЕОГРАД

Општина Косјерић
Општинска управа
Одељење за урбанизам, изградњу,
инспекцијске послове, комунално-стамбене и
имовинско-правне послове
Олге Грбић бр. 10
31260 Косјерић

Број: 130-00-UTD-003-819/2022- 002
Датум: 05-07-2022

Предмет: Услови за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић

На основу вашег захтева број 350-25/2021 од 22.06.2022. године, који је код нас заведен дана 27.06.2022. године под бројем АСЕ-33849 и достављене документације (Материјал за рани јавни увид) у електронском облику, обавештавамо вас о следећем:

1. Према послатој документацији, видљиво је да у обухвату предметног плана нема објеката који су у власништву „Електромрежа Србије“ А.Д.
2. Према Плану развоја преносног система и Плану инвестиција, у обухвату предметног плана није планирана изградња електроенергетске инфраструктуре која би била у власништву „Електромрежа Србије“ А.Д.
3. У складу са претходно наведеним тачкама „Електромрежа Србије“ А.Д. нема посебних услова за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у општини Косјерић.
4. У случају градње линијских објеката од електропроводног материјала (цевоводи, гасоводи, нафтоводи бакарни ТК каблови, енергетски каблови са металним плаштом и др.) у оквиру граница обухвата предметног плана, због индуктивног утицаја високонапонских далековода који се налазе ван оквира граница обухвата предметног плана потребно је обратити се за услове ЕМС АД.

Важност горе наведених услова је две године од датума издавања или краће уколико дође до промене наведених законских регулатива и прописа. Након истека овог рока подносилац захтева је дужан да тражи обнову важности истих.

За сва додатна објашњења можете се обратити Служби за испитивање и анализу стања елемената високонапонских водова, Улица војводе Степе 412, 11000 Београд и Стефану Марићу на тел. 011/3957-244.

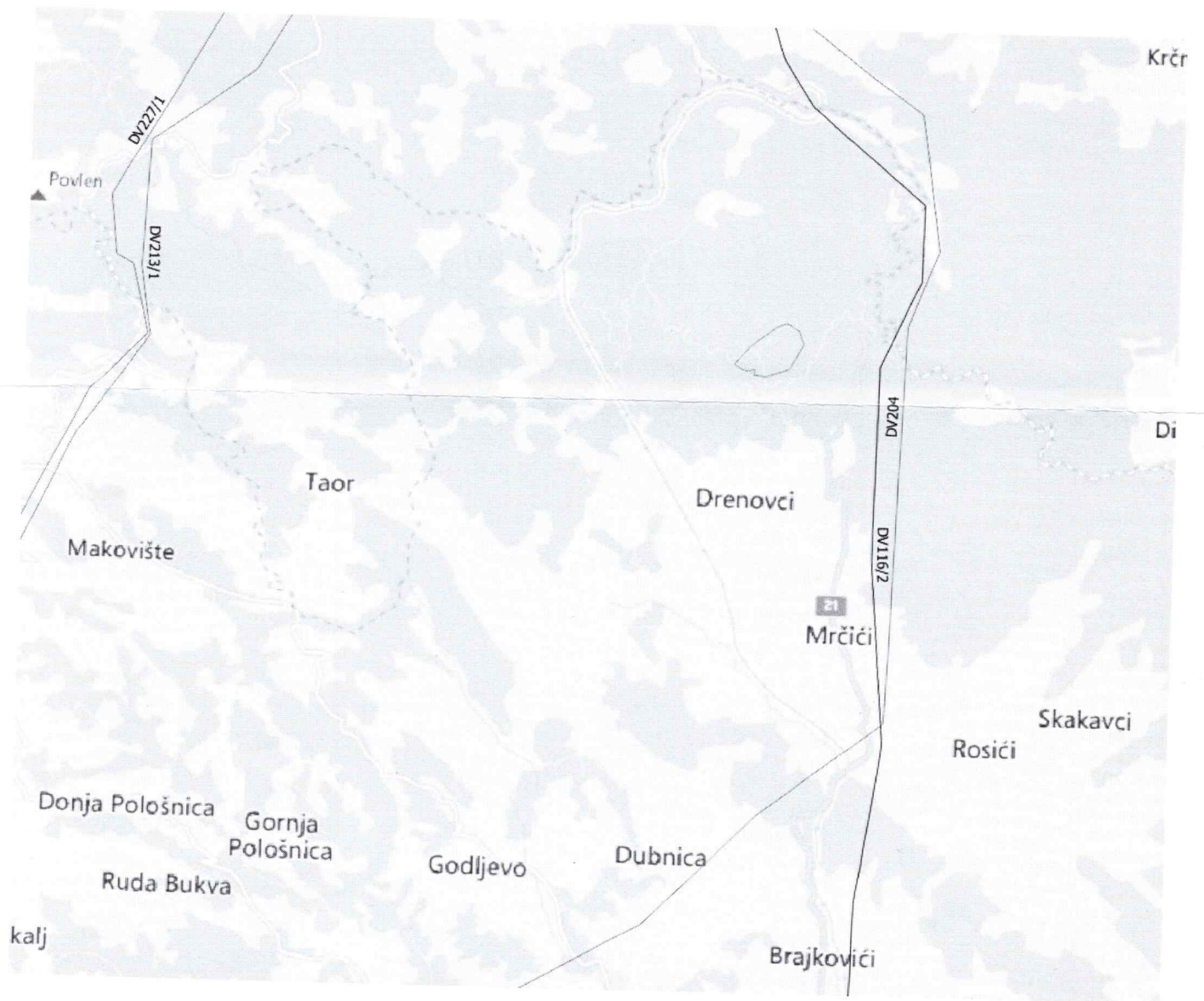
С поштовањем,

Извршни директор за пренос
електричне енергије

Бранко Ђорђевић, дипл. инж. електр.

Копије доставити:

- Пренос електричне енергије, Дирекција за одржавање преносног система, Регионални центар одржавања Београд
 - Пренос електричне енергије, Дирекција за асет менаџмент, Сектор за анализу стања елемената преносног система, Служба за испитивање и анализу стања елемената високонапонских водова
- Други оригинал:
- Архива

2460800-Д.08.01-352326/1-22
10-08-2022

Општина Косјерић
Општинска управа
Одељење за урбанизам, изградњу,
инспекцијске послове, комунално-стамбене
и имовинско-правне послове
Ул. Олге Грбић 10
31260 Косјерић

ПРЕДМЕТ: Услови за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „ТАВАНИ 2“ у општини Косјерић

Поводом захтева за издавање услова за потребе израде Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „ТАВАНИ 2“ у општини Косјерић на катастарским парцелама број: 758/6, 758/7, 758/8, 758/13, 964/1, 964/2, 965, 966, 970, 971, 972, све у КО Дреновци и деловима катастарских парцела број: 758/9, 758/75, 758/76, 967, 968, 969, 973, 974, 975, 976, 979/1, 3084, 3085/1 све у К.О. Дреновци, обавештавамо Вас о следећем:

Увидом у приложену документацију, достављамо Вам следеће услове:

Оквирна граница Плана детаљне регулације је дата у Одлуци о изради Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „ТАВАНИ 2“ у општини Косјерић број 350-25/2021 од 20.05.2022 године објављене у службеном гласнику општине Косјерић бр. 9/22 од 20.05.2022 године и обухвата следеће катастарске парцеле: 758/6, 758/7, 758/8, 758/13, 964/1, 964/2, 965, 966, 970, 971, 972, све у КО Дреновци и деловима катастарских парцела број: 758/9, 758/75, 758/76, 967, 968, 969, 973, 974, 975, 976, 979/1, 3084, 3085/1 све у К.О. Дреновци.

Обухват који је дефинисан овом оквирном границом износи око 58,50 ha.

Обухватно подручје плана није напојено електричном енергијом. Обухватно подручје плана може се напојити електричном енергијом из постојеће трафостанице 35/10 kV „Ражана“ удаљене око 5350 m, инсталисане снаге 1x2,5 MVA + 1x4 MVA, са надземног извода 10 kV Каона.

На надземном изводу 10 kV Каона изведеног проводником Al³ 3x50 mm², налази се трафостаница 10/0,4 kV „Каона снаге 1X100 kVA, удаљена од обухватног подручја плана 1350 метара. Трафостаница 10/0,4 kV „Каона“ има ограничене капацитете за прикључење појединачних бројила широке потрошње.

Анализом постојећег стања и уважавајући потребе дефинисане Планом за будуће објекте инвеститора и захтевану једновремену снагу до 630 kW, за прикључење на дистрибутивни систем електричне енергије потребно је у предметном обухватном подручју планирати изградњу трафостанице 10/0,4 kV; 1x630 kVA. За напајање трафостанице потребно је изградити напојни вод 10 kV на бетонским стубовима изолованим самоносивим кабловским снопом 10 kV пресека 70 mm² или алуминијум-челичним проводницима пресека 70 mm², дужине око 1350 метара од трафостанице 10/0,4kV „Каона“ до предметне локације. Потребно је реконструисати постојећи надземни извод 10kV „Каона“ из трафостанице 35/10 kV „Ражана“ до трафостанице 10/0,4 kV „Каона“ у дужини од 5695 метара, делимичну замену стубова и повећање пресека алуминијум-челичног проводника са 50 mm² на минимални пресек од 70 mm². Изградња и реконструкција електроенергетских објеката није предвиђена планом инвестиција за 2022. годину.

Потребно је у склопу обухватног подручја плана обезбедити простор димензија 5 x 6 метара за изградњу нове трафостанице 10/0,4 kV; 1x630 kVA. За изградњу новог надземног

Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд

11070 Београд – Нови Београд
Булевар уметности бр. 12

ПИБ: 100001378
Матични број: 07005466

Страна 1 од 2

напојног вода од трафостанице 10/0,4kV "Каона" до предметне локације обезбедити коридор потребне ширине према члану 218 Закона о енергетици. За реконструкцију постојећег надземног извода 10kV из трафостанице 35/10 kV „Ражана“ до трафостанице 10/0,4 kV "Каона" обезбедити коридор потребне ширине у складу са чланом 218 Закона о енергетици.

Даном изградње и реконструкције надземних електроенергетских водова успоставља се заштитни појас и заснива се службеност преласка електроенергетског вода у ширини заштитног појаса.

На основу члана 218, Закона о енергетици („Сл.гласник РС“ бр. 40/21), у заштитном појасу испод, изнад или поред електроенергетског објекта могу се градити објекти, изводити друге радње или засађивати дрвеће и друго растиње, ако те радње нису у супротности са планским актом, наменом земљишта, прописима о изградњи објеката, условима прописаним законом или техничким нормативима и другим прописима.

Заштитни појас за надземне електроенергетске водове напонског нивоа 1 kV до 35 kV, са сваке стране вода од крајњег фазног проводника, има следеће ширине:

- (1) за голе проводнике 10 метара, кроз шумско подручје 3 метра;
- (2) за слабо изоловане проводнике 4 метра, кроз шумско подручје 3 метра;
- (3) за самонесеће кабловске снопове 1 метар;

Заштитни појас за подземне електроенергетске водове (каблове) напонског нивоа 1 kV до 35 kV износи 1 метар од ивице армирано-бетонског канала.

Додатни услови за извођење радова на изградњи објекта:

Грађевинске радове у непосредној близини електроенергетских објеката вршити ручно, без употребе механизације и уз предузимање свих потребних мера заштите.

Обавезује се инвеститор да уколико приликом извођења радова наиђе на подземне електроенергетске објекте, одмах обавести оператора дистрибутивног система Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд, Огранак Електродистрибуција Ужице, Погон Косјерић.

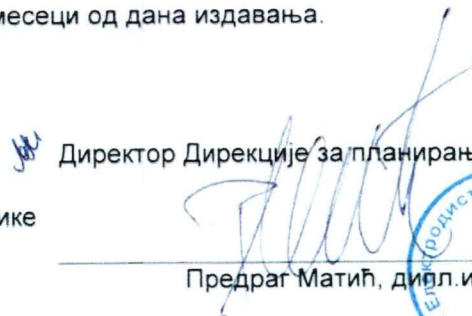
У случају потребе за измештањем електроенергетских објеката морају се обезбедити алтернативне трасе и инфраструктурни коридори уз претходну сагласност оператора дистрибутивног система Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд, Огранак Електродистрибуција Ужице. Трошкове постављања електроенергетског објекта на другу локацију, као и трошкове градње, у складу са чл. 217. Закона о енергетици („Сл.гласник РС“ бр. 40/21), сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши измештање.

Ови Услови имају важност 12 месеци од дана издавања.

С поштовањем,

Доставити:

1. Наслову
2. Министарству рударства и енергетике
3. Служби за енергетику
4. Писарници

 Директор Дирекције за планирање и инвестиције

Предраг Матић, дипл.инж.ел.

Београд, Таковска 2

ДЕЛОВОДНИ БРОЈ: 256847/2 -2022 ЕХ

ДАТУМ: 03.08.2022.

ИНТЕРНИ БРОЈ:

БРОЈ ИЗ ЛКРМ: 71

ДИРЕКЦИЈА ЗА ТЕХНИКУ

Сектор за мрежне операције

Служба за планирање и изградњу мреже Крагујевац

Одељење за планирање и изградњу мреже Ужице, Пријеполје

Ужице, Југ Богданова бр.1

ПОСЛОВНА ТАЈНА/Интерно

ПИСАРНИЦА			
Општинска управа Косјерић			
Примљено: 03.08.2022			
Орг. јед.	Б р о ј	Прилог	Брод

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНСКА УПРАВА КОСЈЕРИЋ

Одељење за урбанизам,
изградњу и инспекцијске послове
Одсек за урбанизам, изградњу
и имовинско-правне послове

31260 КОСЈЕРИЋ

ПРЕДМЕТ: Издавање техничких услова за израду Плана детаљне регулације

ВЕЗА: Ваш захтев бр. 350-25/2021 од 22.06.2022.год

На основу вашег захтева у ком тражите да вам доставимо податке о постојећем и планираном стању телекомуникационе инфраструктуре и издавања услова изградње и коришћења простора за израду Плана детаљне регулације површинског копа „ТАВАНИ 2“, у Општини Косјерић, а чији је обухват дат у прилогу захтева, дајемо вам следеће податке:

Увидом у техничку документацију ТК мреже установили смо да се на обухвату простора Плана детаљне регулације **не налазе** телекомуникациони објекти који су у надлежности Телеком Србије ад. На овом обухвату простора, Плана детаљне регулације, Телеком Србија АД **не планира изградњу нових телекомуникационих објеката нити изградњу приступне телекомуникационе мреже.**

Контакт особа у име „Телеком Србија“ ад је Максимовић Миле, задужен за приступну мрежу у Косјерићу, бр. телефона 064-653-1589.

С поштовањем,

ШЕФ СЛУЖБЕ

Александар Сенић, дипл. инж.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
RATEL
РЕГУЛАТОРНА АГЕНЦИЈА ЗА
ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ
И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

Број: 1-01-3491-200/22-1

Датум: 28.06.2022.

Београд

PRO-LOGISTIC DOO Beograd-Čukarica
Димитрија Туцовића 30
11550 ЛАЗАРЕВАЦ
ПАК: 215112

**Предмет: Захтев за достављање података из Ваше надлежности за потребе израде
Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тавани 2“ у
општини Косјерић (са стратешком проценом утицаја на животну средину)**

У вези са Вашим дописом број: 350-25/2021 од 22.06.2022. године, из делокруга рада Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Агенција), обавештавамо вас следеће:

- Агенција не располаже подацима који се односе на постојеће телекомуникационе инфраструктурне објекте, осим за локације радио станица, а остали подаци се могу добити од телекомуникационих оператора и провајдера;
- подаци се односе на тренутно стање у бази података о коришћењу радио-фреквенцијског спектра и бази података о коришћењу радио-дифузног спектра и налазе се у одговарајућим Регистрима.

У прилогу овог дописа достављамо вам извод из базе података о коришћењу радио-фреквенцијског спектра за општину Косјерић, на дан 28.06.2022. године (на DVD-у).

Такође вас обавештавамо да претрагу података по општинама можете вршити коришћењем следећих линкова:

- за претрагу Регистра "База података о коришћењу радио-фреквенцијског спектра":
<http://registar.ratel.rs/cyr/reg203>
- за претрагу Регистра "База података коришћењу радио-дифузног спектра":
<http://registar.ratel.rs/cyr/reg204>

Контакт особа у Агенцији за податке који се односе на извод из базе података о коришћењу радио-фреквенцијског спектра је Драгица Безаревић, е-пошта: dragica.bezarevic@ratel.rs, тел 011/2026-847.

При изради предметног плана и техничке документације, неопходно је обезбедити заштиту електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава и предвидети техничке и друге захтеве при изградњи пратеће инфраструктуре потребне за постављање електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме, сагласно одредбама Закона и правилника, како је наведено у даљем тексту.

Захтеви за утврђивање заштитног појаса и начин извођења радова у близини електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, као и захтеви који се односе на утврђивање радио коридора прописани су чл. 45. и 46. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС", бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и и 95/18-др. закон, у даљем тексту: Закон), Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава, радио коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката („Службени гласник РС", број

16/12, у даљем тексту: Правилник) ближе су прописани захтеви за утврђивање заштитног појаса и начина извођења радова у близини електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, као и захтеви који се односе на утврђивање радио-коридора, димензија заштитне зоне и изградње објеката у оквиру те зоне. Правилник је доступан на: https://www.ratel.rs/uploads/documents/pdf_documents/documents/Regulativa/Pravilnici/Pravilnici_koje_donosi_MTID/Pravilnik%20o%20koridorima,%20SGRS%2016-12.pdf.

Посебно указујемо на следеће чланове Правилника:

Члан 4.- Зоне штетног утицаја електроенергетских постројења на електронске комуникационе водове и мреже; Члан 5.- Паралелно вођење, приближавање и укрштање подземног и надземног електронског комуникационог вода са електроенергетском инфраструктуром; Члан 6.- Зоне електронске комуникационе инфраструктуре према другим инсталацијама и објектима; Члан 7.- Водовод и канализација; Члан 8.- Гасовод; Члан 9.- Топловод; Члан 10.- Остали цевоводи и објекти; Члан 11.- Подводне инсталације; Поглавље - Величина заштитне зоне радио центара и радио коридори, чл. 13, 14, 15, 16, 18 и 20.

Агенција води ажурну евиденцију оператора јавних комуникационих мрежа и услуга у електронској форми, а која садржи подручја на којима су успостављене мреже или на којима се пружају услуге. Евиденција је доступна на: <http://registar.ratel.rs/cyr/reg201>.

С поштовањем,

ТЕХНИЧКИ ДИРЕКТОР

мр Драгољуб Стефановић

(по пуномоћју број: 1-02-031-44/22 од 07.06.2022.год.)

Прилог: као у тексту

ПИСАРНИЦА
Општинска управа Косјерић

Примљено	13. 07. 2022	от	Вред.
Орг. јед.	Број		

Република Србија
Општинска Косјерић
Општинска управа
Одељење за урбанизам, изградњу,
инспекцијске послове, комунално-
стамбене и имовинско-правне послове
Оле Грбић бр. 10
31260 Косјерић
ПАК:508103

Ваш број: _____

Наш број: 06-074/2094/1Датум: 13. 07. 2022

РН 802/22

Предмет: Услови за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету
„Тамнава 2“ у општини Косјерић

Поштовани,

Поводом захтева за издавање услова за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету „Тамнава 2“ у општини Косјерић, обавештавамо Вас да у обухвату предметног плана, у надлежности ЈП „Србијагас“ не постоји изграђена гасоводна мрежа или објекти, сходно томе ЈП „Србијагас“ нема посебних услова са становишта прописане заштите изграђене гасоводне мреже.

Рок важности овог документа је годину дана од дана његовог издавања.

С поштовањем,

**СЕКТОР ЗА РАЗВОЈ
ДИРЕКТОР**
Владимир Ликић, дипл. инж. маш.

Број: 922-3-68/2022

Датум: 01. јул 2022. године

QF-C-020

ОПШТИНА КОСЈЕРИЋ
ул. Олије Грбић бр. 10
31260 КОСЈЕРИЋ

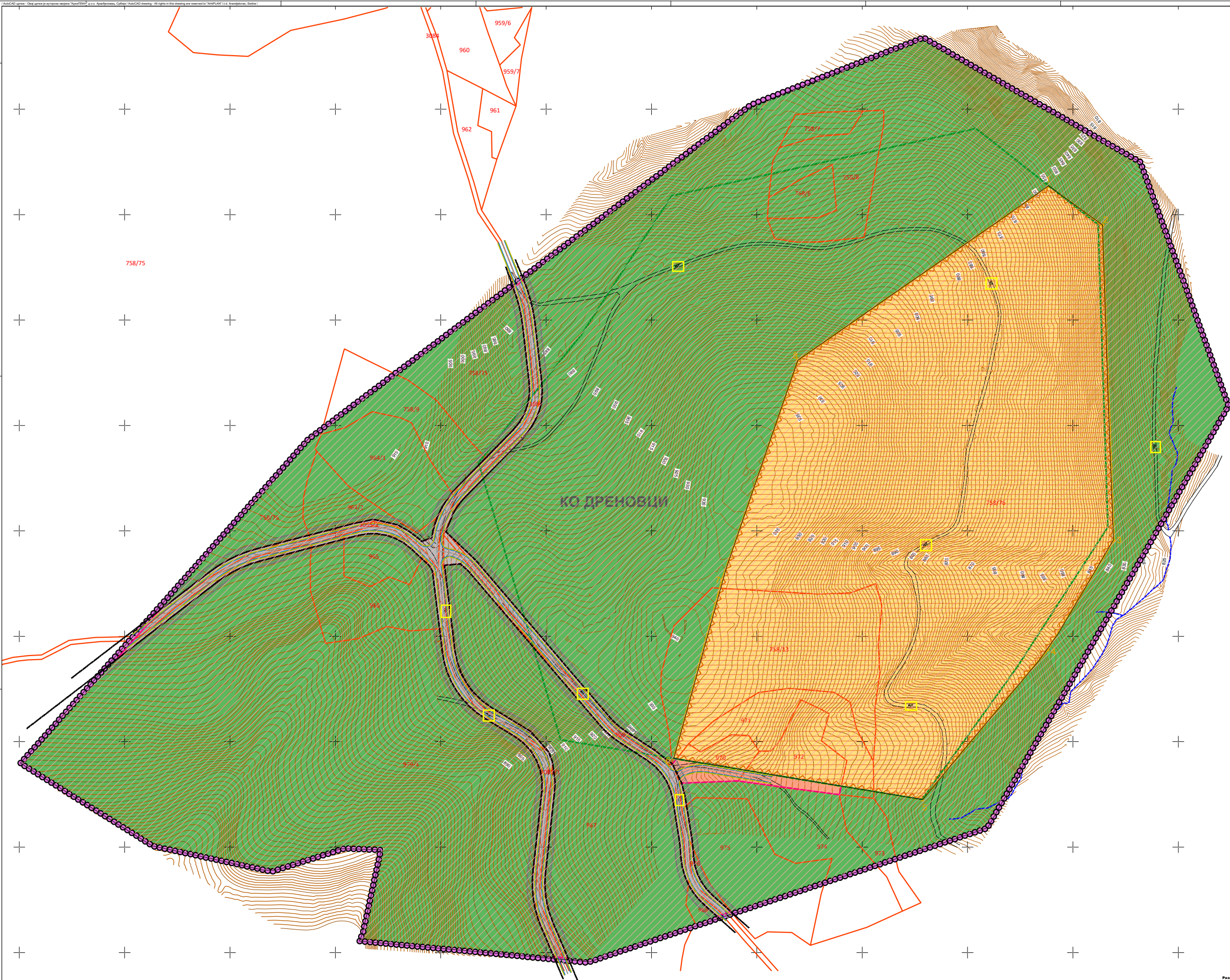
Предмет: Повраћај техничке документације за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету "Тавани 2" у општини Косјерић

У вези захтева број 350-25/2021 од 22.06.2022. године (достављен 27.06.2022. године) којим сте се обратили Републичком хидрометеоролошком заводу (у даљем тексту: РХМЗ) за давање података и услова за израду Плана детаљне регулације површинског копа на локалитету "Тавани 2" у општини Косјерић (са стратешком проценом утицаја на животну средину), обавештавамо вас следеће:

1. РХМЗ не утврђује посебне услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката у смислу Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" број 72/09 и други).
2. Законом о планирању и изградњи није прописано прибављање услова РХМЗ у поступку добијања грађевинских дозвола и израде урбанистичких планова и пројеката за изградњу појединачних објеката.
3. За издавање метеоролошких и/или хидролошких података, неопходно је обратити се захтевом у коме ће бити прецизно наведени назив мерног места, тип, врста и обим података који су потребни за израду пројектне документације.
4. Планска документација треба да буде у складу са Законом о метеоролошкој и хидролошкој делатности ("Службени Гласник РС" бр. 88/10) и Уредбом о утврђивању локација метеоролошких и хидролошких станица државних мрежа и заштитних зона у околини тих станица, као и врстама ограничења које се могу увести у заштитним зонама ("Службени гласник РС" бр. 34/13) и да обезбеди поштовање заштитних зона уведених око метеоролошких станица и у складу са прописаном удаљеношћу од лансирањих (противградних) станица. Изградња нових објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирањих (противградних) станица могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ.
5. У вези са делом захтева за стратешку процену утицаја на животну средину напомиње се да су Законом о министарствима, донетим 11. 03. 2011. године, послови које је обављао РХМЗ из области заштите животне средине прешли у надлежност Агенције за заштиту животне средине при надлежном министарству.
6. РХМЗ је, према Закону о водама ("Службени гласник РС" број 30/10 и други), у поступку издавања водних услова дао мишљење број 922-1-152/2021 од 16.09.2021. године за експлоатацију дијабаза из предметног лежишта на захтев Републичке дирекције за воде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Имајући у виду да се водни услови и мишљења издају у поступку издавања локацијских услова на основу коначно утврђене локације и концепције објекта, није јасно у ком поступку се израђује план детаљне регулације.

У складу са напред наведеним, РХМЗ НЕМА ОСНОВА за решавање по предметном захтеву.

В. Д. ПОМОЋНИКА ДИРЕКТОРА
мр. Славимир Стефановић, дипл. инж. грађ.

ЛЕГЕНДА

- Еколошка целина „Тавани 2“
- Површински коп за експлоатацију минералних сировина

Границе

- Граница обухвата планског подручја
- Граница катастарске парцеле
- Граница грађевинског подручја
- Граница оверених резерви минералних сировина
- Граница експлоатационог поља

Урбанистичка регулација

- Регулациона линија

Грађевинско земљиште

- Површине за јавно намене
- Некатегорисани пут
- Површине за остале намене
- Пристап експлоатацији минералних сировина

Шумско земљиште

- Шумско земљиште

Површине остале намене

- Површине за површинску експлоатацију минералних сировина

Заштитни појасеви линијских инфраструктурних коридора

- Заштитни појас некатегорисаног пута (по 5.0m обострано)

Напомена: Извештај о СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПЛАНА ДЕТАЛЈНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНСКОГ КОПА НА ЛОКАЛИТЕТУ „ТАВАНИ 2“ У ОПШТИНИ КОСЈЕРИЧ.

Научници: Станислав Павловић, Драгана Павловић
ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПЛАНА ДЕТАЛЈНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНСКОГ КОПА НА ЛОКАЛИТЕТУ „ТАВАНИ 2“ У ОПШТИНИ КОСЈЕРИЧ.

Напомена: ЕКОЛОШКА ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРОСТОРА

Размера: 1:1000 Датум: Новембар, 2023. године Број листе: 1